The University of
THE LIBRARY

הצפה

עתון המפלגה העולמית של הפועלים הדתיים
מייסד ועורך ראשון: יצחק בכאר בר־אילן ז"ל

ישי, ג' טבת תשל"ז (24.12.1976) • שנה
ן 11414 • המחיר 2.70 ל"י, כולל מע"מ

הרוגים ו־3 פצועים בהתפוצצות
ערכת עיתון „אל נהר" בביירות

לבנון מבקשת מהפרלמנט להעניק לה „סמכויות חירום"

(עיין ויופייע)
ערכו השלושה
מצבה הנפ־
עתון הכלוני

שעה שביק
פעם הראשונה
נים עם הכות
ים מוצבים ב־
ורים שהולכו
תלוי זה ועל
אורים.
מקום ציין כי

הקימו
במחנות
ביירות

— המחבי־
הפלישים כ־
מחיק לשימוש
ות של מפקדת
חיין „משטרת
ת אשריה", ר־
בחיילים מכל

ומב. אהרי ה־
ה האבה", נא־
ר הכתה בלוח־
בלים, וכי מ־
בעל מסכויות
ת הביחסון ב־
יקה נגד עושי
ורות הירי ה־
— נאמר ב־

החלטה זו ס־
ה הרתעה ה־
ונות, כפי ש־

מטבח צעדים לשקם את הצבא

ראש הממשלה הבטיח צעדים כדי לבנות מחדש את הצבא הלבנוני, ש־התפרק על פי קרם עדתיים במהלך מלחמת האזרחים, כדי שיוכל למלא את תפקידו „במיתחם בגבול הדרום־מזרחי".

כידוע הכריזה ישראל מודש־עבר כי לא תוכל להשלים עם כניסתו של הכוח הבין־ערבי, שתבו מורכב מחיילים סוריים, לאיזור הדרומי של המדינה. בהצדד כוח צבאי באיזור זה, נמשכים שם לסידורגין קרבות בין נוצרים לבין מוסלמים ומחבלים.

ישראל הבריאה את דעתה כי על הצבא הלבנוני להשלים סדר בגבול. ראש הממשלה העלה על גם את האפיקה של סוריה בלבנון, וגם הכ־יון על „אמתחה של לבנון בעניין הפלשתיני". מצד אחר, אמר, מצאה הממשלה כי אשיף יכבד את ריבונו־תה של לבנון ואת ההסכמים הערביים המסדירים את נוכחות המחבלים ב־שטחה.

התחדשו הקרבות בין קבוצות מחבלים יריבות בבירות

ביירות, 23 (עיין). — הקר־בות בין קבוצות פלשתיניות יריבות התחדשו הערב במחנה הפליטים בורג אל בראג'נה — על כך מסרה סוכנות הידיעות הפלשתינית האמיא. עם זאת מס־רת הסוכנות שהיו אלה התנגשויות משניות. כפי שנמסר מתנהל הר־קרב בין חברי ארגון „אל צעאר־קה" הפרו־סורי לבין אנשי „חזית הסירוב".

נגעל מושב עצרת האו"ם

מרכז האו"ם, 23 (יופייע, עיין) — העצרת הכללית ה־13 של ה־או"ם נגעלה אמש עד שנה הבאה.

בנאום הסיום שלו אמר שגריר ארה"ב באו"ם ויליאם סקרנטון — שיוחלף בידי המרשי אנדרו יאנג: „אין סיבה לשאנטות. אך ייתכן ש־אולי התקדמנו".

העצרת לא נעלה רשמית את מו־שבה. אלא הכריזה על פגרה. לקראת אמשודות של כינוסה מחדש במחצית הראשונה של השנה הבאה, כדי לדון בהתפצות של ועידה „בשדר־דרום" בין מדינות מפותחות ומתפתחות על שיתוף פעולה בלכלי בינלאומי.

לפני הצעיית הירדנים אישרה ה־עצרת הקציב של 784 מיליון דולר לשנת הכספים הנוכחית. דהייבו עליה של 5 אחוזים לעומת התקציב הזה־חלתי. בריטים וארצות הנוש המזרחי הצביעו נגד התקציב הארה"ב נמנעה.

90 מיליון דולר לכוחות

מסיבי הבוגלן

אין ויתור אשרת העצרת סכום של 90 מיליון דולר למימון שני כוחות המורדים בן 8 קומות שתוקם באוסט־ריה. במיוחד בשבילו, ויבריר לשם הזול כ־1978 יחידות מסויימות של מזכירות האו"ם.

הצביעה לטובת המוסלמים בדבר מתן מדיטות למרוגים הנוצרים כי לבנון מחדש את הצבא הלבנוני, ש־התפקל על פי קרם עדתיים במהלך מלחמת האזרחים, כדי שיוכל למלא את תפקידו „במיתחם בגבול הדרום־מזרחי".

כידוע הכריזה ישראל מודש־עבר כי לא תוכל להשלים עם כניסתו של הכוח הבין־ערבי, שתבו מורכב מחיילים סוריים, לאיזור הדרומי של המדינה. בהצדד כוח צבאי באיזור זה, נמשכים שם לסידורגין קרבות בין נוצרים לבין מוסלמים ומחבלים.

ישראל הבריאה את דעתה כי על הצבא הלבנוני להשלים סדר בגבול. ראש הממשלה העלה על גם את האפיקה של סוריה בלבנון, וגם הכ־יון על „אמתחה של לבנון בעניין הפלשתיני". מצד אחר, אמר, מצאה הממשלה כי אשיף יכבד את ריבונו־תה של לבנון ואת ההסכמים הערביים המסדירים את נוכחות המחבלים ב־שטחה.

ה כוכלוף ורעייתו

ירות המאורגנת של המפ"ל והפועה"מ"ז

ברכות מזל טוב לבניה
להולדת הנכד

חד עם ההורים לגדלו ולחנכו לתורה
ולמעשים טובים מתוך אושר וכבוד

ית לאומית הסתדרות הפועה"מ"ז
הנוער הפועל

מן מנחם זנבר
רמת־גן

מזל טוב לאירושיכם

משפחות: אוקרנט, אורן, רוזין

בהילטון ירושלים
ות עד שעה 9.00 בערב, במוצ"ש עד 10.00

הישיבת נחלים
דרושים
מדריך במשרה מלאה
אם בית
מרכזנית
תנאים טובים
נות לטל' 915831, 910968, 905751.

ח"כ ד"ר בורג יגיש ביום ב' לכנסת הצעת תיקון לחוק ממשלת המעבר

מאת שאול מייזליש,
סופרנו לענייני מפלגות

ח"כ ד"ר יוסף בורג עומד להגיש בשבוע הבא הצעת חוק דחופה לכנסת בעניין ממשלת המעבר שתתקן את החוק הקיים בשני סעיפים:

א. תאפשר לשר להתפטר מיד מממשלה מתפטרת, או ממשלה ש־שינתה את אופיה או הרכבה, ולא יהיה חייב להמתין 48 שעות עד שהתפטרותו תיכנס לתוקף, כפי ש־החוק הנוכחי קובע.

ב. שרים בממשלת מעבר לא יוכלו למנות סגני שרים.

הדיקון הראשון בא על רקע ה־תפטרות לחוכם נקלעו שרי ל"ע ש־„נלכדו" בממשלת מעבר. חרדים להישאר בה מאוצם.

התיקון השני שמציע ד"ר בורג, בא בעקבות הידיעה שראש ה־ממשלה מתכוון למנות סגני שרים למשרדי המכשלה שהין בידי ה־מפ"ל.

ד"ר בורג מתכוון להגיש את הצעתו לכנסת כבר ביום ב' הבא, ולפי ה־חישובים שנעשו כביר להניח שיימצא רוב כדי להעביר את החצעה.

מפלגת העבודה הרמיבה משלחתה
שתיפגש עם הנשיא

בלשכת מפלגת העבודה החלט אתמול על הרכב המשלחת שתצא לבית הנשיא להתיעצויות על הרכבת ממשלה חדשה.

אתמול שיגר ח"כ ישראל קרנגן מכתב דחוף למזכ"ל המפלגה ובו תקף את ח"כ אבא אבן על דבריו נגד ראש הממשלה יצחק רבין. ח"כ קרנגן כינה את דברי אבן כ„ביקוי המפלגה". ח"כ אבן הגיב באומרו כי רק שהרת המפלגה עמדה נגד המשרדי המכשלה שהין בידי ה־מפ"ל.

ביטויים נרע כי ארבעה שרים התנגדו להוכיחו של רבין להוציא את המפ"ל כן הממשלה: מכעון פרס, בר יעקובי, מכה ברעם וחיים בר־לב. ח"כ ס. בן־פורת אמר ב־שיחות אישיות כי מפלגת העבודה עוד תמשיר על ביתוק הקשר עם המפ"ל.

הדלקת הנר

	קר"ש	מצ"ש
ירושלים	4.05	5.20
תל־אביב	4.23	5.22
חיפה	4.12	5.19
באר־שבע	4.21	5.19
אילת	4.23	5.25

הנשיא יתחיל ביום א' בהתייעצויות עם הסיעות על הרכבת ממשלה חדשה

מאת מוסי המצפה מירושלים

קציר יתחיל ביום ראשון בהת־יעצויות עם הסיעות על הרכ־בת ממשלה. אילם אם הכנסת הקבל ביום חוק פיזרה ד־הקדמת הבחירה יפסיק הנשיא את ההתיעצויות.

הנשיא יעריך סיבוב אחד עם בציבי כל המפלגות. את בציבי ה־מערך תוליכה יקבל ביום ראשון ואת נציבי המפ"ל ואגו"ש ביום שני. ביתר הימים יקבל את ה־סיעות הקטנות לפי סדר בדלן.

הליכוד תכונן תחילה להשתוות את חקיקת חוק שיתור הכנסת לל־תת לנשיא אפשרות לכונן ממש־לה. אך נראה שלאחר שיקול הד־ליס הליכוד להימנע מכך. הליכוד מעוניין שהנשיא יטיל על ח"כ מנחם בגין להרכיב ממשלה, ולכן רמז ח"כ בגין בנאום בכנסת ש־יש למצוה את פעולת הנשיא ולא לפגוע בכבודו. מאחר שהבהר ש־אין סיכוי ריאלי להסמיך את בגין להרכיב ממשלה וכי תהילה יוטל תפקיד זה על המערך, מסתבר ש־הליכוד יחזור בו מכוונתו הקודמת להשתוות את הוחק לעיצור הכנסת.

אש"ף מתלונן באו"ם על „היחס הברברי" בשטחים

מרכז האו"ם, 23 (יופייע). — אש"ף הגיש היום תלונה לנשיא מועצת הבטחון נגד „היחס ה־ברברי" כלפי אזרחים פלשתי־ניים של הכוחות הישראליים ב„שטחים הכבושים".

חוזי לביב מרזי משקיפו של א־ש"ף באו"ם שלח איגרת לשגריר רומניה יון דאסקו, נשיא מועצת הבטחון לחודש דצמבר. באגרתו מתיחס נציג אש"ף לחקיות שי־אירעו בירושלים, רמאללה, ירחו, קאלנדיה ושכם וחדוש שמועצת ה־ביטחון „תקדיש לנושא זה תשומת לב נאותה ומידיתי".

באיגרתו מצביע מרזי על הפוב־דה שהסמכב בשטחים נידון על ידי המועצה, הועדה המדינית המיוחדת ומליאת. עצרת האו"ם וכי קיים „קוב־מנסוס כללי" באשר להבעת צער על פעולותיה של ישראל.

פורד מציע לקצץ הסיוע לישראל ב־800 מיליון דולר

ההצעה מעוררת דאגה באוצר הישראלי

ניו יורק, 23 (ע"צ) — הנשיא פורד החליט להציע סיוע צבאי וכלכלי לישראל בסך כולל של 1.5 מיליארד דולר, כלומר 800 מיליון פחות מן הסכום שמבקשת ישראל ו־300 מיליון דולר פחות משמצעים כשורר החוץ האמריקאני — מפר היום ה„ניו יורק טיימס" בידיעה מוושינגטון.

הצעתו הוסיף, מפי מקורבים ל־מימשל, כי קיצוץ זה הבא להתצר־בות של שגריר ישראל בוושינגטון שכחה דינץ אצל שר החוץ הנרי קיסינג'ר.

עוד כתב כי קיצוץ זה של הסיוע האמריקאני ישפיע ללא ספק על ה־מתרחש בישראל, שם החלים ראש הממשלה יצחק רבין על הקדמת ה־בחירות.

החל מאמש עוד
פיחות זוחל של
הלירה בשני אחוזים

אמש בחצות נכנס לתוקפו פי־חות זוחל נוסף של הלירה.

שערה החדש יהיה 8.90 ל"י ביחס לסל המטבעות, במקום 8.73 ל"י.

שיעור הפיחות הוא כשני אחוזים. המוצרים הבסיסיים לא יתוקרו עקב הפיחות. היסל בשיעור הפיחות יחול על מלאי מסבע חוץ שבידי הבנקים. תמריצי היצוא יוגדלו בשיעור ה־פיחות.

הרב מרדכי זמיר נבחר לרב של מושב שדה יעקב ושל יישובי איזור קישון

במקום רב משתתפים שנערך ב־ליל ז' של הנכבה הוכתר הרב מרדכי זמיר לרבו של שדה יעקב וכן כרב אזורי לישובי המועצה האזורית קישון.

הטקס התקיים בבית־הכנסת של המושב ונבעל במסיבת חגוכה חגי־גית.

השתתפו במקס אורחים רבים, רב־גים, חברי המושב ושל יישובי האיזור.

פתח את הטקס אריה יודנפרוינד ובירך בשם מושב שדה יעקב וראש המועצה האזורית קישון חיים רעם ברך בשם יישובי האיזור.

את ברכת חבר ומברכים של הפס־ד"ל הביא הרב הלל גולדברג רבו של מושב כפר פינס.

הרב הראשי לחיפה והבחוז הרב שאר ישוב כהן עמד בברכתו על חפקיד הרבנות בדורנו — כהמשך למלחמת החשמונאים, שלהבו למען עצמאות הנהגה רוחנית ולא למען מפרות שלטוניות.

הרב צפניה דרורי רבה של קריית שמונה שהשתתף במסיבה כיליד שדה יעקב הגדיר את שיחתו של הרב זמיר — כסיסת ביה הלל המתבטאת בהצמות נרות חנוכה שבוסיף הולך מיום ליום עד היום האחרון. הלקח הוא שהחפכה רוחנית לא נעשית ב־אורה דרסטי אלא בהוספת מיום ליום.

כמרכז ברכו הרב ישראל אריאל ראש ישיבת ההסדר בימיה ולפני כן רבו של שדה יעקב הרב שלמה צו־קרמן, ראש הישיבה החקלאית בכפר הראה הרב הודה דלברשטיין מ־שבצון, כזכיר איגוד הנושבים היום נדיבר, ראש ישיבת בנ"ע בשדה יע־קב הרב אליהו קרי ראש כפר יהושע משה פקר מראשי הנוערות הנושבים.

מסמר הערב היה הופעתה של מש־לחת מישיבת „מרכז הרב" בירושלים שחבריהה את ברכתו הנלבבת של ראש הישיבה הרב צבי יהודה הכהן קוק, שהרב זמיר הוא מתלמידיו.

מרכיב ברכה הגיעו ממזכיר המפ־ד"ל צבי ברבשטיין, מראש עירית בני ברק ישראל גוטליב וממנהלי מח־לקות במשרד הדתות.

את כתב הרבנות בתיבת חברי המועצה האזורית וחברי דפ המושב של שדה יעקב — מסר להרב זקן הנבאים ר' מנחם ברנבסקי.

הרב הנבחר הודה למברכיו וקרא לחברי הנושבים והקיבוצים ליהנות חונים בעניני הדתות, בהחביטו ש־הוא מוכן למלא אחר כל הדרישה בתחום זה.

הנחה את הטקס חבר המושב מאיר כהן.

הרב מרדכי זמיר הוא בוגר הישי־בה החקלאית בכפר הראה, והמשיך לימודיו התורניים תחילה בישיבה מרכז הרב בירושלים ואח"כ בשלוחת הישיבה בחצור הגלילית. בהתגייסו לצה"ל שימש כרב הטיבת שריון.

תחזית מזג האוויר

מעתן חלקיה. השקיף לשבת: דומה.

הטמפרטורות להיום: ירושלים 8 — 17, תל אביב ועזה 11 — 20, חיפה 12 — 20, רמת הגולן 6 — 14, נהריה 10 — 20, צפת 6 — 14, סביריה 9 — 19, נצרת 8 — 18, עפולה 7 — 21, השומרון 8 — 17, לוד 10 — 21, ירחו 10 — 23, באר שבע 8 — 20, אילת 10 — 22, מפרץ שלמה 14 — 22 מעלות.

הרב יורם צוהר נבחר לרבו של כפר הראה

מאת מוסי המצפה
מטקס מרשים הוכתר אתמול

הרב יורם צוהר מבכירי ההלמי־דים של מרכז הרב בירושלים — רבו של כפר הראה.

הרב צוהר הגיע לכפר הראה מ־לוחה ע"י רבני הכפר הקודמים, הרב שאול ישראלי והרב ב. ליאור. ב־שערי הכפר הגישו לו שני בנים חלה ולחם ולרעייתו הרבנית הגישו שתי בנות זר פרחים.

חברי ועד הכפר הובילו את הרב צוהר לבית־הכנסת המקומי שם נת־קבל בשירה וריקודים ע"י בני הכפר תלמידי ישיבת מרכז הרב, אנשי ה־ישובים בסביבה ואורחים רבים. הרב אברהם צוקרמן, ראש ישיבת בנ"ע כפר הראה ברך את הרב החדש ו־אחל לו הצלחה בחפקידו. הרבנים הרמ"צ גריה, ישראלי וליאור נשאו אף הם דברי ברכה ועמדו על הכשר־מעמדת המיוחדת של תפקידי רב ב־מושבים. רבה של כפר פינס, הרב הלל גולדברג, ברך את הרב צוהר שהוא בן כפר־פינס. הפעם הראשונה שבן ההתיישבות הדתית מכהן כרב־נות בהתיישבות זו.

הרב יורם צוהר השיב למברכיו בדברי תודה ואגדה.

„גורן־מודל"
„מבצע מיוחד"
50% הנחה
על מחיר בית החרושת
לאור התצלחה המכירה נמשכת גם השבוע.
* מבחר מגוון של בגדי ילדים ונשים בכל המידות, חולצות, סרפנים, חליפות ושמלות.
* פתוח רצוף כל היום *
רח' אילת 18 תל־אביב
טל. 53222

רהיטי אלון
רח' שינקין 24
תל־אביב
טל. 285620

ריהוט בפרי
פנות אוכל
ריהוט סלוני
חפצי חן ומתנות
הטפקה מיידית
מקבלים המחנות

לקונדיטוריה בבני ברק
דרושים
קונדיטור מעולה
ועוזר
789580

בבני ברק ב„משה"ב"
רח' חשמונאי
3 חדרים קומה ד'
חדשה
בהזדמנות
טלפון: 798070
לא בשבת

קוקי השקיה לצליה
קל, נקי, נעים, נפלא!

לימונטה
סגנון חדיש נגד מתנגדים

בסיה
אברהם וחיה גוגיג
מודים לד'
על הולדת בנם
את לשלמה יעקב
נכד לפנינה ודוד רוזיק
לאיזיק ושלומית גוגיג
נין לאדמו"ר מקודרוב בוטושני שליט"א
הרב חגוך דב זילברפרב
נתניה, כ"ה בכסלו תשל"ז

ללא שעטנז
שיק מודל
אפנת עילית
יצרני מעילי צמר לגברות
רח' קלישר 46 תל־אביב, (פינת נחלת בנימין)
ליד מגדל שלום. טל. 57186

מועדון **עצון**
מלון "פאל"
להנוי ותרבות דתית
רח' שרלין 22ב תל אביב
מוצש"ק ד' טבת תשל"ז (25.12.76) בשעה 9.20
מעניינים דיומא ח"כ ד"ר יוסף בורג
מראיינים:
שלמה נקדימון כתב לענייני מפלגות „ידיעות אחרונות"
ושאול מייזליש כתב לענייני מפלגות „הצפה".
* בתוכנית האומנותית: עמד רעים *
החל משעה 9.00 — פיאנו בר

היכל שלמה
ההנהלה והמועצה
מבכים מרה פסירתו של האדם היקר והגדול
הרב פנחס קהתי זצ"ל
מחבר הפירוש הנודע למשנה, משניות מבוארות
שיצאו והופצו בשפעל משותף עם היכל שלמה
יחד עם אלפי משניותיו אנו מביעים תנחומים
למשפחה האבלה

לחברה רחל קהתי וב"ב
אנחנו אתך באבלך הכבד
על מותו ללא עת של בעלך הדגול איש־האשכולות
ר' פנחס קהתי ז"ל
ד' ינחם אתכם בין שאר אבלי ציון וירושלים
ולא תוסיפו לדאבה עוד.
תנועת האשה הדתית לאומית
מערכת „ניב החברה"

במלאת חמש שנים להסתלקותו של ראש משפחתנו הרה"ג
ר' חיים יעקב בהר"ר שמואל הלוי צוקרמן זצ"ל
בעל „אוצר חיים" ו„ברכת חיים"
נעלה לקברו בהר הזיתים (ליד חלקת הנביאים) ביום שלישי ז' בטבת תשל"ז (28.12.76) בשעה 3.00 אחה"צ.
לימוד משניות ואזכרה לעי"נ יערכו בבית הכנסת רח' בוגרשוב 18 תל־אביב ביום ב' אור לד' בטבת בשעה 19.00.
מלגה על שמו תנתן בישיבת „כפר גנים".
המשפחה

במלאת שנתיים לפטירת ראש משפחתנו היקר
ר' אבא ב"ר נשה מיכלים ז"ל
תתקיים אזכרה בבית העלמין בפתח־תקוה ביום ראשון ה' בטבת תשל"ז (26.12.76) בשעה 4.00 אחה"צ.
נפגשים ליד שער בית העלמין.
המשפחה

במלאות שנה לפטירתו של
הרב אברהם בן ר' יעקב שלום צוקר (פשיסוכר) ז"ל
נעלה לקברו בהרומי הר־הזיתים, ביום ראשון, ה' טבת תשל"ז (26.12.76), בשעה 15.00. יציאה מהבית, רח' ארלוזורוב 8, בשעה 14.45. לימוד משניות בבית־הכנ"ס „היכל שלמה", ע"י הרב ולמן דרוק בשעה 15.45.
המשפחה

במלאות תשע שנים לפטירתו יקירנו
מעלי, אבינו, סבנו, אחינו וגיסנו
ר' צבי זילנר ז"ל
תיערך אזכרה על קברו
בבית העלמין בקרית שאול ביום שני ו' בטבת (27.12.1976) בשעה 3.00 בדיוק.
בני משפחתו, ידידיו ומוקירי זכרו נפגשים ליד שער בית העלמין.
המשפחה

חבר המועצות הדתיות בישראל
הועידה הארצית השלישית
יחה חגיגית — אי"ה ביום ראשון, ה' טבת תשל"ז (26.12.76), בירושלים, היכל־שלמה, בשעה 7.00 בערב (הדלתות תנעלנה ב־7.30)
שמה — לצירים ולאורחים שהזמינו מקום לינה — בהיכל־שלמה, ביום ראשון, ערב הפתיחה בשעות 2.00 — 6.00 אחה"צ
הזמנות לקבל במועצות הדתיות

הביום השביעי...

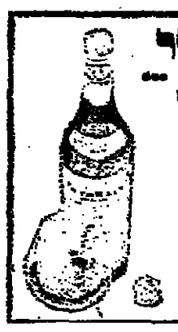

שתו 777
ברנדי בינלאומי
ברמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון חמזון יעקב

קארטר השלים את הרכב ממשלתו

שלזינגר — יועץ לענייני אנרגיה; סורנסון — ראש סוכנות הביון

פלוריד, 23 (יופייע, עיין, עיצ) — הנשיא הנבחר ג'ימי קארטר הודיע היום כי שלזינגר, 47, שר החנגה לשעבר, יכהן כ„שחר לנשיא" בבית הלבן ו־יטפל בבעיות אנרגיה לאומיות.

סורנסון, 48, מבכירי יועציו וכותבי נאומיו של הנשיא ג'ון קנדי, נתמנה בתקומו של ג'ורג' בו בראש ה"סי.איי.אי". ובתפקיד זה יעמוד בראש כל שירותי הביון האמריקאניים.

כל בעלי המינויים מצוים אישור הסינט בטרם יוכלו להכנס לתפקידי־הם.

קארטר אמר במסיבה, כי שלזינגר הוא אדם שיטלא תפקיד חדש בינ־שלו, ויתאם את כל מאמצי המשלה בתחום האנרגיה. שלזינגר עצבו אמר כי הוא ראה באנרגיה „אחת הבעיות הקריטיות העמוקות ביותר של ה־מדינה".

שלזינגר כמר כיהן במימשל ניקסון כיוריר הוועדה לאנרגיה אטומית, ראש סוכ..ת הביון המרכזית ושר ההגנה, עד שפורד הדיחו אשתקד.

שלזינגר נשוי לרחל מלינגר, יהו־דית שעבדה לדת הלותרנית.

ההרכב המלא של
ממשלת קארטר

להלן הרכב ממשלתו של קארטר:
שר החוץ — סיירוס וואנס;
שר האוצר — מייקל בלומנטאל;
שר החנגה — דיר הרולד בראון;
שר המשפטים — גריפין בל;
שר הפנים — סטיל אנדרוס;
שר החקלאות — בוב ברגלאנד;
שרת המסחר — ג'וואניטה קרפס;
שר העבודה — ריי מרשל; שר ה־בריאות, החינוך והסעד — ג'וזף קאי־ליפאנו; שרת הסיכון והפיתוח הצי־רוני — מטרישה רוברטס האריס;
שר התחבורה — ברוק אדמס.

תפקידים בדרג של שרים: לשכת המנהל התקציבי — ברט לאנס, שגריר באו"ם — אנדרו יאנג, מנהל המודיעין ומנהל סוכנות הביון המר־כזית — ד'אוהוד סורנסון.

יועצים בכירים: יו"ר מועצה ה־יועצים הכלכליים — צ'ארלס שולץ, יועץ לבטחון לאומי — זביגניו ב־ז'ז'ינסקי, יועץ מיוחד לנשיא לענ־יני אנרגיה — ג'יימס שלזינגר.

קארטר מבטיח להעניק סמכויות נרחבות לסגן־הנשיא

פלוריד, 23 (ע"צ). — הנשיא הנבחר ג'ימי קארטר הודיע היום כי סגן הנשיא וולטר מונדל „יפלא תפקיד ללא הקדים בתולדות ארצות הברית".

קארטר אמר כי הוא מתכוון ל־שתף את מונדל בכ"ה רבה ב־שלטון. סגן הנשיא יקים את כסר־דיו בבית הלבן — זה חדיש בחיים הפרלמנים האמריקניים. הזה לו גם גישה לדיווחים הדיפלומטיים הסודיים ביותר.

עוד אמר קארטר כי אין להוציא מכלל אפשרות שהוא יתמודד ב־1977 בתוצרת פיצה כלכלית כי חוק לבטחה של ארה"ב עם זאת אמר הנשיא כי בשנה הראשונה של הקופת כהונתו יתמודד להשאר בארה"ב במידת האפשר ולא לנסות לנוח.

שר המשפטים המיועד של קארטר הפסיד מחבריו ממועדון אנטי־יהודים

גריפין בל, שר המשפטים המיועד של הנשיא הנבחר ג'ימי קארטר, הר־דיע אמש על הפסדיותו מחברותו בכל המועדונים הפרטיים, לאחר ש־נמתחה ביקורת על שהוא חבר במרב־דות שאינם מקבלים יהודים ומו־שים.

הרב פנחס קהתי זצ"ל

מחבר הפירוש הנודע למשנה, משניות מבוארות
שיצאו והופצו בשפעל משותף עם היכל שלמה
יחד עם אלפי משניותיו אנו מביעים תנחומים
למשפחה האבלה

של המצפה

היום קצר והמלאכה מרובה

בראשית השבוע הבא יתחיל נשיא המדינה סיבוב התייעצויות עם נציגי הסיעות בכנסת להרכיב ממשלת חדשה לאחר התפטרות ממשלת רבין. סביר המאמץ של מפלגות האופוזיציה להקים קואליציה ממשלתית גם ברוב מוגבל כדי למנוע ממשלת־מעבר של מפלגה אחת, שסועה בתוך־תוכה, שבמקום תיפקוד תקין באמצעי התקציב ובשירותים, תעסוק בשתלטנות על כל תוצאי־תיק. ראויים הנסיונות שיעשו בפרק־זמן הבא, גם כשהסיכויים להגיע אל היעד רחוקים מהיות ממשיים.

ממשלת־המעבר שתקום לאחר פיזור הכנסת, משיתוודא העדר יכולת להרכיב קואליציה חדשה, שתכרת חוזים מיספר, עד לבחירות החדשות, כן הדין שתפעל בגבולותיה המצומצמים ולא תתרגז מהם. ממשלת־מיעוט זו, משתנסה לפעול נגד מתנחלי קדום, מחנה הזוכן בטקומו ברשות השלטון, פעולתה תהיה מנוגדת לדעת רוב הציבור.

התחלוצות בהתנחלות, שמנשימיה במיתה רעיוני ומעשי הם אנשי תורה ומצווה, בכללם עופרה וקדום, מטרידה את העסקונה השמאלית, בייחוד, כשרבים מן ההתייבבות העובדת מזדהים עם התנחלות ביהודה ושומרון. ראשי מפלגת־העבודה אינם חדלים מלקטרג על קדום. באחת מועדותיה הוחלט לפתח ב„מאבק רעיוני נגד גוש אמונים שבו גילויים של לאומנות ומיסתיות שקר". ראשית התנחלות בלב ארץ־האבות, הקוראת להתנחלות רחבת־מימדים למניעת מסירת יהודה ושומרון בידי ערבאת וכנופיותיו, מכונה בפי עסקני מפלגת־העבודה „משיחיות שקר". שומרי־תורה וצופי־ישועה, ששיקולים ערכיים ומדיניים־בטחוניים הכריעו לעלותם להר־חברון ולהר־שומרון, האמת היהודית גר לצדיהם. כל המנסה להתמודד אתם במישור הרעיוני, זכותו ורשותו לכך. אדרבה, יפתחו שערי סניפיהם לחיזוק אידאולוגי־מדיני ביקום לבין אנשי קריית ארבע ואלון מורה. אך בשום אופן לא להשתמש בכוח הזרוע נגד מתנחלים כאלה.

ביקורו המתוכנן של מר י. רבין בוושינגטון כעבור חודשיים־שלושה למגישות עם ראשי הממשל החדש, בסיסו נתבטל לאחר שאינו מייצג רוב הציבור, המדינה שרוויה לפני בחירות חדשות, וכל מי שייבחר ראש־הממשלה לאחריהן ייצג את ישראל ייצוג רשמי. אפשר לגנות את המערכה המדינית והבטחונית ללא ביקור רשמי, שתועלתו התעמולתית קודמת לערכו המעשי. הממשל האמריקני עצמו ודאי יסרב להיות גורם־בעקיפין לתוצאות הבחי־רות בישראל על־ידי קבלתו כנציג מוסמך של המדינה. מוסד שישאר בארץ עד לבחירות ואל יגרור פולמוס קשה ומיותר.

המפלגה הדתית־לאומית יצאה לבחירות כשבמידמה זדונית פיסרו את נציגיה בקואליציה יום־יומיים לפני התפטרות הממשלה כולה. פיסורים שהיו מכוונים להרחיקם ממשלת־מעבר. תרגיל זה כשלעצמו מציד על טיבם הציבורי של מבצעיו. צוהלת השמא־לנים למיניהם עם הרחקת השרים הדתיים מן הממשלה, היתה זו של תחילוניות הקיצונית והמתקפלת, הרואה במפד"ל מחסום בפני מגמותיה הנרסניות. אף בחוגים חרדים מסויימים בארץ ובחוץ־לארץ, יריבי הציונות הדתית וצרי־עין בהישגיה, נשמעו קולות מסלידים של שמחה־לאיד, תוך התעלמות מן העובדה המכרעת, שבזכות השתתפותה של הסיעה הדתית־לאומית בממשלה נמנעו פרצות בעיקר בחוק האישות ובענייני חינוך, השירותים הדתיים פועלו כתיקנם, ונקבע סייג הקובע פתרון עתיד יהודה ושומרון במשאל־עם. במגיבות הריסת הקיים אף בו היכה בנסיבות הקיימות.

הציבור הדתי־לאומי המאורגן בלעדי במערכתו המעטיות על קנייני ההחזה בארץ, כשם שציגיותו בממשלה ייצגה למעשה עמדה מהדהדת טובת העם והמדינה, ללא סטיות מעמדיות וכיו"ב תיות, במדיניות חוץ־ופנים. אין כל סיבה להרהר על השתתפותו בממשלת־רבין, גם כשידע ליקוייה המרובים, מפני שאחריותו לגופי דברים חייבה אותו להיות בפנים.

המשבר, שהביאו לאופוזיציה ולקיבוע מועד הבחירות, יש לקבלו כחלק מן המצוי בחיים פוליטיים, להסתגל אליו מהיר ככל האפשר ולהכין כראוי את כלי מערכת הבחירות.

בהסדר עניינים הכרוכים בחלוקת פנימית, שהוא חיוני למפלגה המצווה להיערך בפרק־זמן לא־ארוך, תתייצב המפד"ל בפני תושבי הארץ בשיעור־קומה של בונה ולחם, יוצר ומחנך, כעדות התיישבות תורה־ועבודה ורעת הריבונות התיכוניים וישיבות־ההסדר, עיצוב דור בעל מאגרים רוחניים־נפשיים ברמה גבוהה. זו היתרות הארצישראלית, שבדמותה יש לחנך את כל ילדי בתי־הספר ובדמותה יש לבנות את החברה בארץ.

המערכה בעניינים פנימיים, מיבנה הרוח וביטוי בהליכות, היא כה חברתית, שיש להצמידה במרכז ההסברה בימי הבחירות. אי־אפשר לחולל שינוי בלי תמורה בשלטון. מפלגת־העבודה המסואבת, מרוב יציבה באוכף השלטון, דינה לפנות את מקומה לכוחות ציבוריים אחרים, שבהקמת קואליציה ממשלתית רחבה עשויים להתחיל בהתחדשות סדרי חברה וכסף, בקיון־כפיים ופיתוח איכות חיים, ריכון הירידה ועידוד העלייה. הישגים מכובדים של המפד"ל בבחירות עשויים לתרום תרומה ניכרת לבדק הבית. במדיניות חוץ־ובטחון יהא חלקה ניכר בהכרעות, ששיקוליהן לגופם, חליכה לקראת שלום של בטחון, בגוד והתנת־לות בכל חלקי ארץ־ישראל.

אילו הציבור הדתי־לאומי מרכז במערכת ההסברה והארגון מלוא יכולתו האינטלקטואלית והמוסרית, ודיותם בסיס אלפי בני תורה וחכמה, חלוצים ולוחמים, שהם משכמם ומעלה ברוחם ובהליכותיהם, הישגיו היו מרשימים ובמידה רבה גם מכריעים. המוני תושבים מחכים לגורם ציבורי ערכי, שקול ורחב־אופק, אמין וגמיש, שיקנה אמונה ודרכיות, אהבת ישראל ומורא גבות, כדאיות הריבונות כאן כבית ליהודים וליהדות, ובעם היהים בארץ על אף קרייה מבכה וכמה בקרבו.

בדעה הרווחת בהסכמת נרחבות, שיש סיכוי לחולל תמורה במיבנה הציבורי, בהסכמת הגה השלטון כן הסכאל, עצוויה המפד"ל למלא תפקיד ניכר. הסתאבותו של הסכאל נישלה ממנו את הזכות לחוסיף משהו מיום מיום הבדיקה. אפיזודיה רבת־עוצמה בביקורתה עשויה למוטט את שלטון המפלגה שהביאה את המדינה למצבה הנוכחי בעצירי משק, חברת הלוכות ידוד.

המפלגה הדתית־לאומית בהתאחדותה הפנימית, בקידוב טובי אנשיה והפעלתם, ובהפעלתה בייחודה, שמשתקף בשורות חברתיות, סיכוייה רבים להיות המגברת בין מחנות קונסטרוקטיביים להקמת ממשלת האחדות הלאומית.

התגובות לתרגיל המסלול של מר רבין ויועציו כלפי המפד"ל, מוכיחות, כבין חברי המפלגה ואוהדיה עיבדת התעוררות לחיזוק המחנה, הרחבתו וביצוי כל האפשרויות להגדלת יכולת הסיפעתו.

היום קצר והמלאכה מרובה. כל עיסוק בעניינים מרכזיים עלול לגרום איחור. מאחר שלפני מפד"ל, באחדות, באורגנות הדרוכה אפשרויות רבות לתפיס עמדה־מפתח בין המחנות החדלי־נים המפ־צלים, מטמאל ועד ימין, הרי תיעדכות בדרך שהתחיל בתנועה הולכת וגוברת עד לביעד התכרעת.

בריה"מ לא תרשה מגעים ישירים בין ציונים ליהודים סובייטיים

מוסקבה 23 (יוסף"ש) — ביטאון הממשלה לסובייטיות „איזווסטיה" כתב היום כי בריה"מ לעולם לא תרשה לציונים לקיים מגעים ישי־רים וקבועים עם מיהודים סו־ביטיים.

הענין פרסם הכתבה זו בטאמר, שבו נאמר כי היהודים הסובייטים בתנים ממלוא הזכויות ההדדיות הר־חבותיות ואף ממלאים תפקיד חשוב בחיי בריה"מ.

„הציונים דוגמים נוכח ההסתכלות הפעילה של אנרתים סובייטים כנגד הלאום היהודי בחיים התרבותיים של המדינה", כותב הטען. „הם מרגנים כי ההוכחה היחידה להתקדמות הי רוחנית של תובעיהם הוא — ההתפרי־נות של הרבות יהודית מהסוג הי מתנגדת להרגומם של עבים אחרים החיים במדינה, הרבות הסובייטית הסוציאליסטית.

המאמר אינו מגיה שיחות לי־סיפמוזיון לעניני הרבות היהודית בבריה"מ שנערך ביום ג' על ידי

הצופה 2
יום ג' ב' סבת תשל"ז, 24.12.76

עם סגידת הגיליון

מוסקווה, 23 (יוסף"ש, ע"ר, ע"ש) — 17 פעילים יהודיים ע־דיין היו היום במעצר בית, זה היום השלישי ברציפות, בעקבות הסימפוזיון על הרבות היהודית שנערך השבוע, ואחר ממארגני הסימפוזיון נעדר — מפרי מקורות יהודיים.

המקורות אמרו כי 12 מבין 13 ה־ מארגנים של הסימפוזיון נמנים עם הנתונים במעצר בית — והמארגן ה־13 נעדר.

ציינו כי בגימין בוגולמוני נעלם ביום שלישי, כאשר מארגני הסימ־פוזיון נעצרו בידי אנשי הק.ג.ב., ומאז לא נראו עקבותיו.

המקורות מציחים שבוגולמוני עצור בכלא. בימטה האחרונה נערכו חי־פושים בדירותיהם של 6 פעילים יהו־דיים נוספים במוסקווה, ואחדים מ־אלה שדירותיהם נסרקו, זומנו לחקי־רה בק.ג.ב.

אנטולי קארפוב — אלוף בריה"מ בשחמט

מוסקבה, 23 (יוסף"ש ועי"ר) — אלוף העולם בשחמט אנטולי קארפוב זכה באליפות הסוביטית, לאחר שצבר 12 נקודות מתוך מקסימום של 17 נקודות.

סוכנות הידיעות הסוביטית טאס מ־ציינה כי היום גבר קארפוב על צשקובסקי בתחרות המכריעה.

רב אמן יורי באלשוב, שסיים את משחקו עם אלוף העולם לשעבר מיכאל טל בתיקו זכה במדליית ה־ כסף, לאחר שצבר 11 נקודות.

מדליית ארד יינענקו לאלוף העולם לשעבר סיגראן פטרוסיאן ולרב אמן לב פוליוגאייבסקי, שזכו כל אחד 10.5 נקודות.

ניצחון והפסד לגיר גרינברג

חרונינגן, 23, הולנד (ע"ר) — באליפות העולם לשחמט לנוער (עד גיל 30) צבר עד כה נציג ישראל גיר גרינברג ניצחון והפסד.

בשחק הראשון ניצח גרינברג את הרומני פויזר, ובשחק השני הפסיד לוואנג מג'אמיקה.

הרוג ופצוע קשה בתאונת דרכים

תושב נס ציונה, בן 23 נהרג אתמול לפנות בוקר בהתנגשות מ־כונית צבאית בעמוד חשמל בכביש הרחוב.

מהנהג, חייל בן 22 נפצע קשה. המכונית סכתה לפתע כמסלולה ו־ התנגשה בעמוד חשמל. הסמית סרם נמסרו לפרסום.

כתב „לוס אנג'לס טיימס" מוסר מאנטבה:

המשטרה החשאית של אוגאנדה חנקה את הגב' דורה בלוך

לוס אנג'לס 23 (ע"ר) — העתון „לוס אנג'לס טיימס" מסר היום כי המשטרה החשאית האוגנדית חנקה את דורה בלוך, לאחר ש־ נלקחה מבית החולים בעקבות הפשיטה הישראלית על שדה ה־ תעופה אנטבה בחודש יולי.

הכתב דוחה לאמר מציין בכתבה מאנטבה כי קצין צבא אוגנדי בכיר אמר לו שגופתה של דורה בלוך בת ה־75, שהיתה בעלת אזרחות כפולה — בריטי וישראלית — הועלתה ב־ אש ביער גאמאנווה, לאחר שהתיזו דלק על הגופה.

היא נרצחה בחנק בדרכה ליער הנמצא במרחק 13 ק"מ מזרחית מ־ קאמפלה, בירת אוגנדה, כותב לאמב.

הגב' בלוך היתה נוסעת במטוס „איירבוס" של חברת אייר פראנס שנחטף על ידי מחבלים פרי־ מלשתינים והובא לאנטבה. היא הופ־ ריה משאר בני הערובה ואושפזה בבית החולים לאחר שלחתה בהרעלת מזון.

לאמב, הכותב שאין להוות את הקצין האבלי כתוך דאגה לבטחונו, מסר עוד כי מאז כוותה הוצאו להורג 20 אזרחים אוגנדים שידעו על רצ־ חתה של הישיבה, וביניהם הצלם הראשי של משרד ההסברה.

עוד כתב לאמב כי החיילים שהיו אחראים לרציחתה של הגב' בלוך, לבשו בגדים אזרחיים. הם חנקו גם את צלם משרד ההסברה, ג'ימי מאר־ מאר, כאשר מיהר ליער, כדי לצלם את הגופה. גופה הצלם הוטלה ליד גופת הגב' בלוך, כוסר הכתב.

עוד יודע לאמב לטפר כי באוגנדה יודע כל אחד שהגב' בלוך נרצחה כמעשה נקם נגד ישראל. הוא ציפה את המקור הצבאי שלו, שאמר כי כל אדם שמזכיר את שמה של דורה בלוך, צפוי לבאסר מידי.

ערש מוות צפוי באוגנדה לכל אדם שמתלוצץ על ההתקפה על שדה ה־ תעופה של אנטבה או המחויק בידיו ספרות הבחיסה לפשיטה.

התאחדות הכדורגל הבינלאומית:

ההחלטה לגרש את ישראל מאסיה היא בלתי חוקית

ציריך, 23 (ע"ר) — ההאחדות הכדורגל הבינלאומית (פיפ"א) פרסמה את הוכנו של מכתב ש־ שיגרה לקונפדרציה האסיאתית ל־ כדורגל, בו הודיעה לה כי ההחל־ מה לגרש את ישראל מהקונ־ פדרציה היא בלתי חוקית.

נציג פיפ"א גואו האולאנג כתב את המכתב לנשיא הקונפדרציה של אסיה, פונקו עבדל רחמן, ב־28 ב־ אוקטובר.

במכתב כותב האולאנג כי פיפ"א מורכבת מהתאחדויות ארציות המה־ קבלות כחברות מלאות. קונפדרציות יבשתיות „קיימות במסגרת פיפ"א, ויש להן חובות ופונקציות בהתאם ל־ תקנות ולכללים של פיפ"א...

„התאחדות ארצית או קונפדרציה יבשתית אינה יכולה להחליט דבר בלי לכבד את הסעיפים הכלולים ב־ תקנות ובכללים של פיפ"א. לכן ההחלטה אשורה בוועדת הקוני־ פדרציה האסיאתית שלא לאפשר את פעילות ישראל במסגרת הקונפדרציה „ואשרה בניגוד לעקרונות היסוד של פיפ"א ואי־לכך היא בלתי חוקית. „הוועד הפועל של פיפ"א קובע איפוא כי ישראל עדנה חברה, בעלת זכויות כלאות, הן בפיפ"א והן ב־ קונפדרציה הקונטיננטלית".

האולאנג דרש מהקונפדרציה של אסיה „לרשום לפניה החלטה זו. של פיפ"א ולנקוט את הצעדים הדרושים כדי למנוע שפיפ"א תראלץ לנקוט פעולה המחייבת מתקנותיה".

התנועה להתחדשות קוראת לרענון מיידי של התנועה

כאן כיפרתו לעניני מפלגה

התנועה להתחדשות דתית לאומית בכפר־ל החליטה אמש בדיון מיוחד על המצב בתנועה, לפתח במגעים עם כל הגורמים החיובים בתנועה כדי להביא באופן מיידי לחידוש ו־ רענון משמעותי בתנועה ובהנהגתה לקראת הבחירות לכנסת אשר בלע־ דיהם לא תוכל רשימת המפד"ל לזי־ כות באמיצו של הבוחר.

ליכוד ותמורה קוראת לכל הסיעות להפסיק הוויכוחים הפנימיים

מזכירות הגוש לליכוד ותמורה בכפר־ל החליטה ברשיבתה אתי־ מול לקרוא לכל הסיעות בתנועה להפסיק את הוויכוחים הפנימיים וללכי את כל הכוחות להצלחת הבעריכה במבחנים הקרובים לרגל הקדמת מועד הבחירות לכנסת ה־ השיעית.

ועדה מיוחדת מטעם הסיעה תיום פגישות עם כל הסיעות הגורמים ה־ פעילים בתנועה להשגת מטרה זו.

בהכירות הסיעה שמעה סקירה מ־ פורסת מפי ח"כ ד"ר יצחק רפאל על ההתפתחויות האחרונות מסביב לפרי־ שת הכפ"ל מהקואליציה והתפטרות הממשלה.

בכנס השנתי של האגודות הגרעיניות בישראל

פרופ' משה רוזן תוקף בחריפות רב הכור להפקת חשמל בארצות הברי

רקטור אוניברסיטת בן־גוריון בנגב, פרופ' משה רוזן, שהוא מרבה גרעין, מתח אתמול בר־ קורת תריפה על רכישת הכור להפקת חשמל באר"ש, שיעלה מיליארד דולר, וההבהרה הזרה שתקים אותו הקבל עבלה של כ־100 מיליון דולר.

פרופ' רוזן דיבר בפתיחת הכנס השנתי של האגודות הגרעיניות ב־ ישראל שנערך באוניברסיטה ב־ באר שבע. המרצה אמר, כי רכי־ שת הכור שיתוזלק באורנים כו־ עשר תשעבד את ישראל למקור דלק בלעדי זה, הנמצא רק באר־ ה"ב ואשר לה המונופול השלמי על ייצורו. גם מחיר דלק זה ש־ הפקתו אינה מדביקה את הצרכים בצולם עלול לעלות לרמה בלתי סבירה מבחינה כלכלית.

מציע כור „בחול לבן" כתוצרת הארץ

לאלטרנטיבה לכך הנית כור „כ־

מפלגת העבודה תגביר המאבק עם גוש אמונים

מפלגת העבודה החישה את הכנר־ היה לוועידה שהיערך בפברואר ו־ שתי ועדות כשנה של הוועדה המכי־ נה קיבלו אתכול שורה של תחלטות שיוגשו למליאת הוועדה.

הוועדה לענייני ציונות בראשות עזרי ברעם החליטה להמליץ בפני ה־ וועידה על העברת המאבק הרעיוני ב„גוש אמונים" וב„גלרים אחרים של לאומנות".

ח"כ אסתר יהרלין מציעה שבמפ־ שלה הבאה יכהן שר לענייני העם היהודי. בדיון השתתפו: יצחק בנון, אורי גורדון, מאיר זרמי, יצחק קרן ושלמה דרך.

ישיבת ועדת הכלכלה של הכנסת

ועדת הכלכלה של הכנסת, קיימה אתמול דיון מקיף בבעיות שונות של החקלאות.

שר החקלאות, אהרון אזן, נשאל ע"י חברי הוועדה על מדיניות כש־ ידו בתחומים השונים, כמו בכסות וכחיריים, היקף האשראי, מכסת־ ייצור, חירגות מן המכסות וניצוין לרשה על ידי החברון. על מדיניות־ ייצור ושיווק והפיקוח עליהן, ועוד. השר ישיב לשאלות אלו בישיבתה הקרובה של הוועדה.

התאחדות הכדורגל הבינלאומית:

ההחלטה לגרש את ישראל מאסיה היא בלתי חוקית

ציריך, 23 (ע"ר) — ההאחדות הכדורגל הבינלאומית (פיפ"א) פרסמה את הוכנו של מכתב ש־ שיגרה לקונפדרציה האסיאתית ל־ כדורגל, בו הודיעה לה כי ההחל־ מה לגרש את ישראל מהקונ־ פדרציה היא בלתי חוקית.

נציג פיפ"א גואו האולאנג כתב את המכתב לנשיא הקונפדרציה של אסיה, פונקו עבדל רחמן, ב־28 ב־ אוקטובר.

במכתב כותב האולאנג כי פיפ"א מורכבת מהתאחדויות ארציות המה־ קבלות כחברות מלאות. קונפדרציות יבשתיות „קיימות במסגרת פיפ"א, ויש להן חובות ופונקציות בהתאם ל־ תקנות ולכללים של פיפ"א...

„התאחדות ארצית או קונפדרציה יבשתית אינה יכולה להחליט דבר בלי לכבד את הסעיפים הכלולים ב־ תקנות ובכללים של פיפ"א. לכן ההחלטה אשורה בוועדת הקוני־ פדרציה האסיאתית שלא לאפשר את פעילות ישראל במסגרת הקונפדרציה „ואשרה בניגוד לעקרונות היסוד של פיפ"א ואי־לכך היא בלתי חוקית. „הוועד הפועל של פיפ"א קובע איפוא כי ישראל עדנה חברה, בעלת

ח"כ בגין מזמין את רבין ל„עימות בטלוויזיה"

מנהיג הליכוד ח"כ מנחם בגין אמר אתמול, כי באחרונה גדל מס־ ער המתבדים לכהנות ראשות ממ־ שלת ישראל, „וכאמור מתבונן בכל המועמדים אין לי כל רגשי נחי־ תות".

ח"כ בגין נאם במועצת איגוד העובדים הליברלים בהסתדרות שהתכנסה בכפר המכביה ברמת־ גן.

בהמשך דבריו אמר ח"כ מנחם בגין: „אומרים שיהיה עימות בין המערך והליכוד. אני מסכים לכך ואני מזמין את יצחק רבין לעימות בטלוויזיה, יראה וישמע העם ר־ יהלים. שני נושאים עיקריים נצ־ מיד לדיון ולהכרעת הם — הנושא המדיני־בטחוני הנושא החברתי־ מסרי, מי שבנסה להעדיף נושא אחד על האחר אינו אלא מיעה, כי מדיניות וביטחון והברה ומשק קשורים ומתוקים. אם יהיה ביטי־ חון ביכל להקים כשטר חביתי שיהיה באיתי העם, ואם נצליח ל־ הקים בהיכנו כשטר צידק ונאות, ארץ ישראל יפה יעם ישראל יפה, נוכל לקרים זכותנו על ארץ יש־ ראל לבטחון ולשלום".

ח"כ אלימלך ריטלם, אבר שה־ אפשרות להחלפת השלטון כיום יד־ הר ריאלית כאשר ב־1973 אחרי כחדל יום הכיפורים. אז היתה כ־ עית אבישית סדנית בשיקולי ה־ איב שהפתיע. אך המבטלה הנוכ־ חית נבחלת כישלון אחר כישלון, על שהרת הצבירה המצבית, בלי שנורם חיצוני השפיע על כך. „ל־ כן אני מאמינים שאפשר להמליץ את השלטון", אבר.

מזכיל ההסתדרות ריחם משל, אבר בדברי ברכתו כי חצי יובל של איגוד העובדים הליברלים מ־ כמש תיכתה, שהסתדרות יצרה את הכלי שבנע פיצול פוליטי ב־ תחום האיגוד המקצועי. בהתייחסו לתביעת ח"כ בגין להתנת בחירות חובה אבר כי כיל, שבבדינת, שהיא פליראליסטית בתחום הכלכ־ לי והפליטי, אי אפשר לדבר על משק הישפי לכלים. „המתעקשים להן שהיר, להפלאת מחיר"ים ורק לפוצלים יציגו בחירות חובה.

הפגנה במדריד נגד מעצרו של המנה"ג הקומוניסט' קאריו

מדריד, 23 (ע"ר, ע"ש, יוסף"ש). — המפלגה הקומוניסטית בספרד הודי־ עה כי הוחרמה על גיוסם של הפעילים שלה, שמספרם נאבר ב־130,000 כדי להביא לשחרורו של מנהיגה מאנטו־ אנו קאריו.

במרכז מאדריד המגינו הערב כמה מאות צעירים נגד מעצרו של המנ־ היג הקומוניסטי. הם הסמיעו קריאות „אנו רוצים חירות והגיבה", כשהם כפגינים ליד המטה הראשי של ה־ משטרה, שם הוחזק המנהיג הכלל־ לי של המפלגה הקומוניסטית ה־ ספרדית בן ה־62 לפני העברתו ל־ בית סוהר.

ממשלת אדולפו סוארז קיימה ה־ יום ישיבה, כדי לדון בפרשה קאריו. בינתיים נמסר כי במכרות הסתם של צפון חבל אסטוריאס הפסיקו מאות כורים את העבודה, כדי לס־ תות נגד מעצרו של המנהיג הקומו־ ניסטי.

המשטרה העבירה את קאריו ל־ מעצר לקראת העמתו לדין.

בלשים הבחינו בקאריו כשעיל ב־ מדריד בדרך מיוחדת בעזרת עגלה אפרה אדומה.

בחדשה המשלחת ישמית נאמר, כי 7 קומוניסטים ספרדים אחרים, כולל שני חברים של הוועד הפועל של המפלגה, נעצרו גם הם

זכו בהגרלת הפיס

בסך 500,000 ל"י זכה המספר: 500165.
בסך 100,000 ל"י זכה המספר: 132743.
בסך 50,000 ל"י זכה המספר: 042721.
בסך 10,000 ל"י זכו המספרים: 466036 ; 365449.
בסך 5,000 ל"י זכו המספרים הבאים:
012747; 059239; 050120; 081357; 184249; 249726; 261846; 477244; 699389.
בסך 1,000 ל"י זכו המספרים שמספריהם מסתיימים ב־:
04184; 07486; 16469; 16610; 31434; 35264; 26415; 42516; 69998.
בסך 500 ל"י זכו המספרים ש־ מספריהם מסתיימים ב־:
13908; 22257; 25666; 45046; 53496; 65315; 68032; 74411; 86319; 99717.
בסך 300 ל"י זכו המספרים ש־ מספריהם מסתיימים ב־:
0237; 4488; 9480.
בסך 100 ל"י זכו המספרים ש־ מספריהם מסתיימים ב־:
0078; 0572; 0663; 0752; 1129; 1214; 1386; 1599; 1642; 1668; 1684; 1687; 1932; 2079; 2463; 3134; 3607; 3732; 4037; 4160; 4250; 4381; 4513; 4806; 5445; 5498; 5541; 6085; 6922; 7306; 7500; 7616; 7861; 8037; 8659; 8936; 9116; 9259; 8480.
בסך 8 ל"י זכו המספרים הבו־ לים שמספריהם מסתיימים בספרה: 4.

דיין: הסובייטים מעוניינים בכינוס ועידת ג'נווה אפילו בלי אש"ף

ח"כ משה דיין סבור כי הדיבור מעוניינים בכינוס ועידה נ"נ־ וה־ קד כדי בר, שיהיה מזכנים לוותר אפילו על הדרישה לשתף את אש"ף בצד בדיונים.

כך דיין נאם בפגישה עם קבוצת „פרופסורים לכען השלום במדינה ה־ תיכון" בארה"ב ואוסטרליה, שהתי־ ריחה אתמול בטלון „בחול" בתל־ אביב.

בתשובה לשאלת אמר מר דיין, כי כל הנישא של אש"ף קיבל חיזוק ב־ עקבות בדיבוריו של ד"ר קיסינג'ר לסלק את הרוסים מן האיזור אחרי כלתמה יום הכיפורים. כאשר הרו־ סים נמצאו במצב קשה במצרים פנו יסורים הציעו להם „להלחם על ה־ סים הפלשתיניים", והרי זו הצעה ש־ הלאומנות הערבית אינה יכולה ל־ כרב לה. לדעתו, לא הסורים ולא ה־ מצרים הין מעוניינים להלחם דווקא על האינטרסים של אש"ף, ועל אחת כמה וכמה שהירדנים לא הין רצים בכך. אולם התכסים ורוסי הין פשוט ואמקסיוטי כיון ששום מנהיג ערבי לא יכול הין לדחות יוזמה להלחם למען הענין הפלשתיני.

מר דיין סבור, כי אין לצפות ל־ השנה הסדר בלי הסכמה בין שתי המעצמות, שכן כלחמה במזרח התי־ כון אינה פורצת בלי הסכמת המוכיר־ מים גם שלום לא ניתן להשיג בלי שיתוף האמריקאים.

בתשובה לשאלה מדבר הגבולות בגולן ובסיני אמר מר דיין, כי שא־ לה הגולן וסיני הינה שאלה גיאו־ גרפית, תיכן יעבור הגבול. שונה הדבר ביהודה ובשומרון וברצועת עזה המאוכלסות ערבים. על הקו ב־ גולן אבר מר דיין, כי לדעתו אפשר הדין עם סוריה על הזות הקו כחלק מן ההסדר. אולם בלי שנרד מרמת הגולן.

לי והפליטי. אי אפשר לדבר על משק הישפי לכלים. „המתעקשים להן שהיר, להפלאת מחיר"ים ורק לפוצלים יציגו ברירות־תובה.

בריה"מ לא תרשה מגעים ישירים בין ציונים ליהודים סובייטיים

מוסקבה 23 (יוסף"ש) — ביטאון הממשלה לסובייטיות „איזווסטיה" כתב היום כי בריה"מ לעולם לא תרשה לציונים לקיים מגעים ישי־ רים וקבועים עם מיהודים סו־ ביטיים.

הענין פרסם הכתבה זו בטאמר, שבו נאמר כי היהודים הסובייטים בתנים ממלוא הזכויות ההדדיות הר־ חבותיות ואף ממלאים תפקיד חשוב בחיי בריה"מ.

„הציונים דוגמים נוכח ההסתכלות הפעילה של אנרתים סובייטים כנגד הלאום היהודי בחיים התרבותיים של המדינה", כותב הטען. „הם מרגנים כי ההוכחה היחידה להתקדמות הי רוחנית של תובעיהם הוא — ההתפרי־נות של הרבות יהודית מהסוג הי מתנגדת להרגומם של עבים אחרים החיים במדינה, הרבות הסובייטית הסוציאליסטית.

המאמר אינו מגיה שיחות לי־סיפמוזיון לעניני הרבות היהודית בבריה"מ שנערך ביום ג' על ידי

טאקיאו פוקודה — מיועד לראשות הממשלה ביפאן

טוקיו, 23 (ע"ר) — טאקיאו פו־ קודה בן 71 נבחר היום להתקיד נציא המפלגה הליברלית־דמוקרטית ה־ שלטת ביפאן וצפויה בחירתו כראש הממשלה כבושב מיוחד של בית ה־ נבחרים היפאני שייערך מחר.

פוקודה הכסיח שיהלל רפורמה בעמלוקות, כדי לעקם את מפלגת ה־ שלטון, שנפגעה קשות בבחירות ה־ כלליות האחרונות. הוא מכהה ל־ מלכלה בעבר כיהן כשר האוצר. הוא תיריב בראש הסטע נגד טאקיאו מיקי, ראש הממשלה היוצא האשים אותו באחריות לחילשת הנהגתו.

הרצאות

ביטוח לאומי

ד"ר אלי אלמוג, מנהל אגף הביטוח הלאומי, יעסוק בנושא „ביטוח לאומי — מבנה ומגמות" בכנס הרצאות, ביום ד' ב־ 29.12.76 בשעה 8.30 בבית הכנסת „אוהל יעקב", רח' הרב קוק 1, ירושלים.

ביטוח לאומי

ד"ר אלי אלמוג, מנהל אגף הביטוח הלאומי, יעסוק בנושא „ביטוח לאומי — מבנה ומגמות" בכנס הרצאות, ביום ד' ב־ 29.12.76 בשעה 8.30 בבית הכנסת „אוהל יעקב", רח' הרב קוק 1, ירושלים.

מרכז ההסברה

הועדה לאירועי עשור לאיחוד ירושלים מכריזה על

התחרות הבינלאומית הראשונה לציורי ילדים על ירושלים

כללי:

התחרות מיועדת לשקף בציור את דמותה של ירושלים בעיני ילדי העולם.

נושאים מוצאים:

* ירושלים של זהב;
* ירושלים עיר הקודש;
* אני בירושלים;
* ירושלים של מעלה;
* ירושלים עיר השלום.

השתתפות:

התחרות פתוחה לילדי כל האומות, ילדים וקבוצות בגילים 7—14 שנים.

כל ציור יוגש בגודל עד 50 ס"מ × 35 ס"מ בכל טכניקה. כבתי ספר וכיתות קהילתיים יתקבלו עבודות קבוצתיות. רצוי בגודל מעל 100 ס"מ × 70 ס"מ.

מקום ההגשה:

בישראל
- לשכות מחוז התיירות;
- סניפי „אל־על";
- סניפי בנק לאומי לישראל בע"מ;
- (בדואר אויר) מרכז ההסברה, בניין משרד ראש הממשלה, הקריה, ירושלים.

בארץ
- במרכזי מרכז ההסברה: בירושלים — בניין משרד ראש הממשלה; בתל־אביב — רח' קמל 6; בחיפה — רח' אחד העם 5; בבאר־שבע — בניין מרכז הנגב.
- (בדואר) מרכז ההסברה, בניין משרד ראש הממשלה, הקריה, ירושלים.

זיהוי:

על גבי הציור ירשום כל ילד בשפתו את שמו, גילו, כתובתו המלאה, שם בית ספרו, שם חוריו ומס' הטלפון בביתו.
קבוצה תרשום את שמה, שם המוסד, מנהל המוסד, כתובתו המלאה של המוסד ומס' הטלפון.

מועד הגשה:

מועד אחרון להגשת הציורים בחו"ל — 15.3.77.
בארץ — 31.3.77.

שיפוט:

ועדת שופטים תבחר את הציורים שיזכו בפרסים.

פרסים:

לזוכים מחו"ל —

* 6 פרסי טיסות לישראל (ילד ומלוה, בקוי „אל־על" בלבד), ואירוח שבוע ימים.

לזוכים מישראל —

* 6 מטבעות זהב „עשור לאיחוד ירושלים".
* 6 פרסי טיסות בשמי הארץ.

בעבודה קבוצתית — הפרס יינתן לבית הספר או למוסד.
כל הילדים שציוריהם יוצגו בתערוכת הנמר יקבלו תעודה ואלבום מהודר על ירושלים.

סדרי התחרות:

ההחלטה הסופית בכל הנוגע לסדרי התחרות חמיון המוקדם של הציורים סמורה לוועדה לאירועי עשור לאיחוד ירושלים.

זכויות יוצרים:

כל הציורים סיומו בפרסים וכן כל הציורים שיוצגו מתערוכה יהיו רכוש הועדה והיא רשאית לעשות בציורים כראות עיניה. הציורים שיישלחו לתחרות לא יוחזרו לבעליהם.

התחרות מיועדת לשקף בציור את דמותה של ירושלים בעיני ילדי העולם.

התחרות מתקיימת בחסות ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, ובהשתתפות מרכז ההסברה, עיריית ירושלים, משרד החינוך והתרבות, משרד התיירות, הסוכנות היהודית, מוזיאון ישראל, אל־על ובנק לאומי לישראל.

ישומים — 112 אלף

מאסר למנהל חברה על אי־דיווח למס הכנסה

180 מורים ממרכז הארץ עברו השנה לעיירות־פיתוח

נתגלו תכשיטים גנובים

תנועת „ויקי־אור" נפתחה בנתיבות

תקנים לצעצועים — מ־1 בינואר

הנחת אבן־פינה למכון להכשרה מקצועית ומעון־יום של תנועת האשה הדתית בבקעה. ירושלים

חולקו תעודות לרואי חשבון חדשים

חולקו תעודות סמיכה לרבנות לתלמידי המדרשה הגבוהה לתורה

עצרת חנוכה בבית הפוהמ"ז בחיפה

שופטת אסרה על נהג מונית לנסוע שלא לפי הוראות הסדרנים

להט מחייב הקדמת הבחירות אם הדבר יביא לחסכון

במפלגה ובתנועה

ירושלים

תל־אביב

לוח הצופה

היום

שידורי ישראל

רשת א'

רשת ב'

גלי צה"ל

טלוויזיה כללית

טלוויזיה ליבונדית

סגן מנהל בנק חשוד במעילה

פרסיטה הפתוחה
(סיוני)
ישראל והמועצה להשכלה גבוהה

תחה ההרשמה
חזור הלימודים השני
מרץ - יולי 1977

בסיסו על למידה עצמית בביתו של הסטודנט ועל פגישות חזור מגוריו. יעשה שימוש בחומר כתוב, בטלוויזיה ובאמצעי

טה הפתוחה תאפשר לתלמידיה:
אקדמי ראשון — כפוף עדיין להחלטת המועצה להשכלה

כללית רחבה בתחומים מגוונים ברמה תיכונית ועל־תיכונית;
הפתוחה אינה דורשת תעודת בגרות כתנאי קבלה ללימודים.
לו לעמוד על מידת הכנתם ללימודים בעזרת חומר לדוגמא
זם.

קדמיים פתוחים גם למעוניינים בתוכנית השכלתם הכללית

ים אקדמיים:
מה א':
—„מירושלים ליבנה"
אל בתקופה שלאחר
ית שני
הטבע — פיסיקה
החיים — סוגיות
ביולוגיה
טיקה
כדור הארץ —
ציאלי ואינטגרלי
שיפור יכולת הקריאה
ל מדעים
ימה מ':
ול המדע

קורסים להשכלה כללית
קורסים ברמה תיכונית
וקורסים מקצועיים:
מבוא למחשבים — הכרות עם עולם המחשבים ושימושיהם
ערבית מדוברת
פרקי מתמטיקה — אלגברה נטריגונומטריה

ים על מבנה הלימודים ועל תהליך ההרשמה אנא מלא ושלח המצורף.

מזור ושלח — מזור ושלח
יטה הפתוחה — מרשם הסטודנטים
רמת־אביב
לקבל את הידיעון השני וחומר לדוגמא לקורסים הבאים:
שם בלבד)
2.
מראות דואר עיש — 10. ליי עבור הניל.
שם פרטי
ישוב
24.12.76 הארץ

בנק המזרחי המאוחד בע"מ
קרנות נאמנות
מחיר יחידה | מחיר פדיון

211.11	216.39
151.66	155.10
122.61	125.67
106.02	108.65

סלע שחם חלמיש ברקת
המנהל: חברת השקעות של בנק המזרחי המאוחד בע"מ

מכל אמנה לאומ

ועדת גולומב ממליצה נקיטת צעדים דרסטיים להבראת אגד

צמצום נוסף ב־5% בקווים החל מיום ראשון

כאת מיפרנו לקייני התחבורה דו"ח „ועדת גולומב" של „אגד" עומד ההתפרסם היום עם הגשתו לשר התחבורה.

כפי שנודע ממליץ הדו"ח על נקיטת צעדים דרסטיים להבראת הקו אופרטיבי, בינתיה מכירה נכסים כולל אוטובוסים. הועדה ממילה חלק גדול מהאחריות לגרעונות העבר על „אגד" עצמו.

בינתיים החליטה אתמול מזכירות „אגד" על צמצום של חמישה אחוזים נוספים בשירותים החל מיום א', צמצום של חמישה אחוזים קיים כבר מזה זמן מה, והוא כולל הקטנת תדירויות הנסיעות ולעתים גם ביטול קווים.

למשרד התחבורה הגיעו מספר תלונות על פגיעה בשירות עם הצמצום שיש ש„אגד" ביצע. המשרד שומר לו הגיש תביעות נגד הקואופרטיב.

הנהלת „אגד" מבקשת פגישה עם הכנסת

הנהלת אגד" שלחה אתמול מכתבים לכל ראשי הסיעות בכנסת ו־ בהם ביקשה לזמן אותה לפגישה דחופה עם חברי הכנסת כדי להסביר את הבעיות הקשות בפניהן עומדת האגודה ותחשש לשיתוק כללי של שירותי התחבורה הציבורית בכל רחבי הארץ.

ראשי רשויות מקומיות מבקשים לדחות את הבחירות לעיריות

ראשי רשויות מקומיות וחברי הנהלת מרכז השלטון המקומי יפנו לכנשלה ולכנסת ויציעו לדחות את הבחירות לרשויות המקומיות בשנה. בכך הם מבקשים להפריד בין הבחירות לכנסת לבין הבחירות לרשויות המקומיות.

ההצעה לפניה זו מובשה בפגישה בלתי רשמית שהתקיימה אתמול בכנסת. בפגישה השתתפו ראשי הערים פנחס אילון, ד"ר א. בר מנחם, מר זאב גלר, מר משה גושן, מר דב ברוילי, מר צבי צילקר ומר חנניה גיבשטיין. לדבריהם, אין להטיל על הציבור מעמסה של בחירות בשנה אחת ויש להפריד את בחירות השלטון המקומי מבחירות פוליטיות של המדינה.

המכון לחקר כלכלי וחברתי של ההסתדרות:

חלק גדול מיצרני התרופות מחזיק מלאי לספקולציה

מאת מיפרנו הכלכלי

חלק גדול מיצרני התרופות מחזיק מלאי לצרכים ספקולטיביים ד־ מלאי גדול מוחזק בידם כאשר יש ציפיה לעליית מחירים — טוען המכון למחקר כלכלי והברתי של ההסתדרות.

המכון, שבדק את נושא מחירי התרופות, לפי בקשה של הרשות לצרכנות, אומר כי יש יסוד סביר להניח שענף התרופות אינו תחרותי כיוון שמחירים במפעלים שונים של תרופות דומות עולים בו זמנית. הגורם המכתיב היחיד הוא הביקוש, אולם הגנת המכס מגדילה במידה רבה גורם זה.

עוד טוען המכון, כי חלק גדול מהתוצרת המקומית יקר מהתוצר הביבא. אם לאחר כל הפיסים המכסים יהוצאות הובלה הכרוכות בייבוא תוצרת המקומית יקרה יותר או אפילו זהה במחיר הרי שזה מביא להשפעות שרוחיקים של הצרכנים גבהים במידה בלתי סבירה או שאין יתרון יחסי ביצור חלק מהתרופות.

המכון כבליץ לשפר המצב בענף ע"י הגברת התחרות, באמצעות תורות מכסים יכן הטלת היטל על הייבוא אם יש ידיעה כי הוא מחזיק מלאי לצרכים ספקולטיביים.

8 אלפי ילדים בכנס חנוכה ליד הכותל המערבי לפי הוראת הרבי מליובביץ'

לקראת סיומו של חג החנוכה כינסו חסידי חב"ד בירושלים אלפי ילדים לכנס חגיגי מיוחד ברחבה הכותל המערבי, שם שבעו דברים על נס ה־ חנוכה ומשמעותו והולקו להם פרסים סופגניות ודמי חנוכה.

כינוסים דומים של ילדים נערכו ע"י חסידי חב"ד במשך ימי החנוכה בכל רחבי הארץ — בכפרים, בע־ רים, בבתי ספר, וברשובי ספר ועוד. הכינוסים נערכו לפי הוראת הרבי מלובביץ רבי מנחם מנדל שניאורסון, ומטרתם להחדיר בקרב ילדי ישראל את ההודאות עם נס החנוכה ומש־ כמותו. כינוסים אלה בארץ הקיפו בכשך ימי החנוכה כ־60 אלף ילדים. כן נערכו בקהילות ישראל בהפזרה כינוסים דומים.

מימי קרית־שמונה ראויים לשתיה

מימי מעין ערזהב בקרית־שמונה נקיים וראויים לשתיה — על כך ההברר ביום ה' בבדיקות שערכו אנשי חברה מסוגרת במקור השתיה המרכזי של העיר.

דובר חברת מקורות מר מרדכי יעקובוביץ מסר לכתב ערב"ם, כי עד לבדיקות שנערכו בעין הורדה הי חברה לקרית שמונה מ־שתה מי קידוח חולה ג. החברה עיסה את הכל כדי למנוע הדירה מי שפכים לעין ערזהב.

עובדי קשר ושידור נקראים לחזור מיה לעבודה תקינה

מזכיר הסתדרות העובדים והסכ־ נאים, הח' חלמן שנקמן נתבקש, ל־ אור סיכום שנתקבל בפגישה אצל יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי, אר־ ראל אברהמביץ, להודיע לעובדי קשר והשידור במחוז תל־אביב וה־ מרכז להפסיק לאלתר את הסנקציות הנקטות על ידם.

בהתאם לסיכום החחלט כי נציגי הסתדרות עובדי המדינה, הסתדרות הנהלסאים והסכנאים, נציגי חסיבה שובדי דואר הנדסה ותברי ועד עובדי קשר ורדיו במחוז תל־אביב והמרכז ידונו במשותף ויהיו הנורמים לסיום המשא ומתן באשר לסיכומי ועדות הארבעה בנושא הקשור לעובדי קשר ושידור, במחוז תל־אביב והמרכז.

הדלקת נר שמיני של חנוכה בביהכנ"ס הגדול בתל־אביב

אין כח חיצוני בעולם שיכול ל־ החריב את ארצנו ועמנו, רק מלחמות פנימיות בין היהודים יכולות לחולל הרס כזה. הדוגמה לכך היא מלחמות היהודים בתקופת החשמונאים, ש־ הביטו הרס הארץ וגלות העם. דברים אלה אמר אתמול בערב הרב הראשי לתל־אביב הרב יצחק יהודיה פרנקל, ב־ נשף חנוכה וסקס הדלקת הנר ה־ שמיני שנערך בבית הכנסת הגדול בתל־אביב.

הרב פרנקל עמד על הזובדה שבי־ חנוכה מזכירים בזמננו את נסי ה־ גבורה שהחשמונאים אך פוטרים על נס כד השמן, ואילו בתלמוד אין מוצאים כלל את גבורות החשמונאים, וכל נס החנוכה סובב על נס השמן. הסיבה לכך, לדברי הרב, היא — כי גבורות החשמונאים שימשו גושא לתגיגות ושמחות בתקופה ההיא, אך הם החזיקו כעמוד 180 שנה בלבד ול־ אחר מכן נימחו כולם ולא נשאר להם זכר. מריבות־האחים גרמו לקבלת „סיוע" מן הרומאים, שנעצו צפור־ ן מן הרומאים לתוך ארצנו.

אסיפת דיילים גרמה לאיחור בטיסות „אל על"

כל מיסות „אל על" מגמל התשעה בן־גוריון יצאו אתמול בבוקר באי־ חור של כשעה וחצי, משום שדיילי חברה נשמו את המטוסים והתכוננו לאסיפה כללית, כדי להביע את מח־ אתם על מה שנחשב בעיניהם כסחבת במרים על חידוש חוזה העבודה ביני־ הם לבין ההנהלה, שתוקפו פג ב־1 באפריל 1976.

בזמן האסיפה התעכבו המטוסים בנמל בן־גוריון והכל המתינו לתו־ צאותיה — שכן במהלכה עמדו ה־ דיילים להחלים אם לשוב לעבודה סדירה או להתריק את הסנקציה.

בתום האסיפה בשעה 8.30 בבוקר החליטו הדיילים לשוב לעבודתם ה־ רגילה. אך דובריהם אמרו לכתב עתים כי הם יחריפו את הסנקציות אם ההנהלה לא תוכל את המו"מ עכתם.

דובר „אל על" אמר כי הדיילים החליטו לשוב לעבודה סדירה לאחר שההנהלה הודיעה כי תשעה מעבי־ דות כל דייל שלא יתיצב לעבודה ביד. כן הנאשים הדובר את הדיילים בהפרת הסכם העבודה וסכן כי דרי־ שותיהם מופרזות וכי אלה דרישות שאין הנהלת „אל על" יכולה לעמוד בהן. לדברי הדובר הוזמן ועד הדיי־ לים לבירור בהסתדרות.

נמשך המו"מ על הסכם השכר עם הדיילים

ועד הדיילים של „אל על" נקרא אתמול אחר הצהריים לדיון בהסתד־ רות. כאשר המחיקה בתיק „אל על" בהסתדרות בר יהושע ושמעיה קבע, שהמרים על הסכם השכר מתקיים אם כי קיימים חילוקי דעות בין ה־ צדדים.

3 קבוצות של משפטנים יצטרפו לאירגון פרקליטי־המדינה

אירגון פרקליטי־המדינה עומד ל־ הגדיל את כחו כתוצאה מהצטרפות שלוש קבוצות של כשפטנים ממש־ רדי ממשלה שונים — מסר אתמול יו"ר האירגון חיים ברנזון.

הוא סיפר כי נציגיהם של כ־60 משפטנים נועדו אתמול עם נציגי ה־ ארגון והודיעו על הזדהותם עם מא־ בק הפרקליטים ושביתתם. על רצונם להתקבל כחברים באירגון פרקליטי הכדינה ועל בקשתם לעשות את הסי־ דורים הסכניים לשם כך.

משפטנים אלה עובדים במחלקות לתביעות כמשפטיות של משרדי מכ־ שלה ועוסים למעשה תפקידי פרקלי־ טים ועבודה פרקליטים בהופעות ב־ בתי־המשפט ובתי־דין שונים. כמשפט־ נים אלה גם מקבלים תוספת הופעה בבתי־משפט, בדומה לפרקליטים.

יו"ר הארצי של הפרקליטים אי־ שר ברוב מכריע את הבקשה ויכין לאסיפה כללית קרובה מיוחדת בתק־ נון האירגון והבחירים מהצטרפות החברים החדשים.

הכנסת ס"ת, מתנת חיים גוטל בלים מדרא"פ למדרשית נעם בפרדס חנה

במעמד חגיגי, בהשתתפות רב־ נים, אישי ציבור, 500 תלמידי ה־ מדרשה ועשרות עולים מרוסיה מבמרכז הקליטה בפרדס־חנה, נ־ הונה מחנוכה הכנסת ספר תורה לזיכרו המפואר מקרית המדרשה בפרדס־חנה — מתנתו של ידיד המדרשה מר חיים גוטל בלים מרהנסבורג.

מר בלים נמנה על המשמרת ה־ צעירה של המעילים למען תורה, ־ישראל וציון בדרום אפריקה ונתקרב ל„חוג ידידי המדרשה" בהשראתו של הרב כספר שליט"א, בשיא „חוג ידידי המדרשה" בדרום אפריקה ו־ חבר הנשיאות העולמית של „חוג ידידי המדרשה".

הספר נתרם ע"י מר בלים לכבודו של הרב הראשי ליתודות דרום אפ־ ריקה הרב משה רב כספר שליטא. המעמד לוה בתהלוכה רבת רושם.

בשירה ובנגינה ובדברי תורה רעניי ויקוא.

עיני ציבור העולים מרוסיה, ישר־ שים וצעירים, הגו דכעוה שכוהה.

בבמגרת מסיבת חנוכת שנערכה ל־ אחר חטסס, הביע העולים את תו־ דתם הנרגשה על המפגש הנלבב ועל הזכות שניתנה להם להכיר מקרוב את הזוד הצעיר של בני התורה ה־ מתחנך בישראל.

תבצע החדש
צמר מירנה
לשריגת יד ומכונה
מחיר רגיל ~~8.95~~
כולל מ.ע.מ.
באיכות מעולה
20 צבעים
לחיסול
5.95
אמפיסל
הנשיא בחנויות אמפיסל בכתבי הארץ

● תגשב פתרון-תקנה מאשם בחוקת רבבות דולרים ר־25 מטב־ עות זהב בכספת שלו בסניף המרכזי של בנק דיסקונט בתל־אביב.

קוקי
השקית לצליה
קל, נקי, נעים, נפלא!

הוועדה למיתון עליית המחירים בראש השר בר־לב:

יש להקים ריסון עליית המחירים

הוועדה למיתון עליית המחירים בראשות שר המסחר התעשייה מר חיים בר־לב וחבר הוועדה המרכזת מר נפתלי אושפין נפגשה אתמול לישיבה נוספת.

בישיבה החלט, כי ללא קשר עם אפשרות הקדמת מועד הבחי־ רות חיזוי לקיים את המאמצים של כל הגורמים במשק לריסון מידבי של שיעור עליית המחירים.

הוועדה ממליצה:

■ לא לשנות את ההסדר הקיים לגבי קיצבאות וחברים אישיים.

■ לפעול להגדלת המיקדמות ל־ מס הכנסה ולהרחבת הניכוים ב־ מקור.

■ להתנות מתן רשיונות בתחומים שונים בהמצאת אישור משלטונות המס.

■ להרחיב את פעולות היחידה המיוחדת לכיפול במעלימי מס.

■ להמליץ בפני המועצה הציבו־ רית לעבריה מס אפס על הקמת בתי דין כיוחדים לעבריני מס.

הוועדה ומשיך את דיוניה בעני־ ין הסדר רב שנתי בהתנם הטיב־ סיות הסדר רב צדדי (של המכ־ שלה, המעסיקים וההסתדרות) בת־ חום המחירים, המיסים, הרווחים, השכר והפריון.

הוועדה השתדל לסיים דיוניה ב־ נושאים אלה כהר כלל האפשר.

השר בר־לב פנה אל חברי ה־ הסתדרות בוועדה בבקשה לחדש בהקדם את השתתפות נציגי הסס־ הדרות בוועדת המחירים הציבו־ ריים.

בימים הקרובים עוכד להתכנס ה־ פורום המשולש של נציגי המכשלה, ההסתדרות והמעסיקים לדון בעיסקה חבילה סילה.

● כחשודים בהחזקת 15 גרם קוקאין חרצים של קבוצה נעצרו ב־ יום ה' שני בני זוג מרעננה ותייר נחרבה תעם יצא לגלות, אמר הרב. אנגלי המתארח בביתם.

אישים ומוסדות

— נשיא המדינה, מרים אפרים קציר, ביקר אתמול באחר החפירות הארכיאולוגיות ליד זחומת הציר ה־ צתיקה. הוא הדרך ע"י הפרופ' בני מין מזר. נשיא המדינה קיבל אתמול את משלחת ההזדהות של יעד שליחי הקהילות בבריטניה, המבקרת כעת בארץ. בראשותו של נשיאנו, הלורד פישר. כן קיבל הנשיא את חברי לשכת „ירושלים" של ארגון בני ברית, אשר באו לביתו הנשיא לסקס הדלקת נרות חנוכה.

— הרב ד"ר יעקב וינשטין, חבר המרכז הצולבי של המכזרחי הפות־ מיז, חזר ארצה מביקור בכנדה ד־ ארצות הבריה, שם הופיע בסידרת הרצאות ואסיפות בנושאי הציונות הדתית.

— מר נתן זנגרוף, יו"ר הסתדרות המזרחי הפועל המזרחי באנגליה, הגיע לביקור בארץ.

— מר אליעזר פונאטש יומר אריה ליאון פונאטש, מראשי הסתדרות ה־ מזרחי הפועל המזרחי בשוויץ הגי־ ע לביקור בארץ.

במוצאי שבת פרשת מקץ בשעה 8.00 — תכנית „מלווה־מלכה" בטלוויזיה: עם ותיקי ישיבת בני־עקיבא בכפר הרוא"ה

ארומיר
צפון דלתות וקירות

תנועת בני עקיבא בישראל
ההנהלה הארצית
המרכזיה הפדגוגית
ע"ש מתתיהו ריטנברג ז"ל
ביום ה', ט' בטבת תשל"ז, בשעה 5.00 בערב יתקיים
ערב עיון לזכרו
של מתתיהו ז"ל
באולם המרכזיה הפדגוגית, רח' דובנוב 7, תל־אביב.
הרב חיים דרוקמן יזצה על
„השואה - כביטוי של נצח ישראל"
חברי מליאת ההנהאיר ומוקירי זכרו של מתתיהו ז"ל מוזמנים.
העליה לקברו של מתתיהו ז"ל תתקיים באותו יום בשעה 3.00 אחה"צ
בבית הקברות בקרית שאול.

הופיעו!!!
תקליטים חדשים
● מרדכי בן דוד — נשמה
● פרחי ניו יורק, מס' 2
● פרחי לונדון מס' 2
● חיים הרשטיק ויהושע בוק — בשער הנגינה
● ניגוני פיטסבורג — רחש לבי
● מוטי זינגבוים — בשירים חסידיים
● ניגוני בית וויז'ניץ ומקהלת חסידים, מאת המלחין ר' חיים בנס
● פרחי טורונטו מס' 2
● שמעון דז'יגאן — בתוכנית 1977
— להשיג בחנויות התקליטים בארץ —
מפיצה ראשית: גל־רון בע"מ
אלנבי 94 (במרתף) — טל' 51645
תל־אביב 93162

מבצע חנוכה
עד 31.12.76
מטבח מפואר הכולל:
•ארונות עליונים בגובה
70 ס"מ ומיכש כלים.
•קרוסלה,מגרות,תא ללחם
החל מ־900 ל"י למטבח
לא כולל מע"מ
רח' רבי עקיבא 20,בני ברק
(ליד רח' דזבוטינסקי דרך פ"ת)
פתוח מ־9.30-1 וח־4.30-7
פרט ליום ו' וליום ג' אחה"צ

מלון דבורה
בן־יהודה 87 ת"א
המסעדה לשורות הקהל
לארוחות צהרים וערב
וארוחות עסקיות
ארוחת שבת
מסורתית עם קידוש
75 ל"י (כולל מס)
כשר למהדרין

ארזי הבירה ירושלים — שכונה
מציעה דירות מפוארות
3_4_6_7 חדרים
מעלית שבת * אפשרות כניסה מיידית
פרטים במשרדנו באתר הבנייה, מעלות דרום ירושלים, טלפון 819105, בשעות 12.00 —

לשכת הרבנות בלוד
הודעה ואזהרה
הננו להודיע בזה כי המפעל „עוף־בשר" בלוד אינו פועל ואינו קיים יותר בלוד.
כל תעודות ופתקאות ההכשר החתומים ע"י הרב א. א. קוטנר (ז"ל) והרב חיים חדד המתייחסות למפעל „עוף־בשר" בלוד הנ"ל אינם תקיפים יותר.
הרב חיים חדד
רב העיר לוד

בית הספר לאחיות מוסמכות
שע"י בית החולים „שערי צדק" ירושלים
ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ז 1.2.77
תפתח ביום י"ב טבת תשל"ז,
מתקבלות בנות דתיות בוגרות בי"ס ת
■ ההרשמה בכל יום כין השעות 11.00—13.00 במזכירות בית הספר בביה"ח, רח' יפו 161, ירו

עירית תל־אביב־יפו
במסגרת „דלת פתוחה"
יקבלו קהל
ביום ב' ו' טבת תשל"ז — 27.12.76
בשעות 16.30—19.00 אחה"צ
סגן ראש העיריה, חיים מנחם בסוק —
בענייני גנים, בתי־ספר, ומוסדות חינוך
טל' 233118
וחבר המועצה, ד"ר דוד רוזן־צבי —
בענייני מים, שרותים דתיים ושרותים וסרינריים
(בתיאום מראש) טל' 236691

ביה
לבל נואן דבעי
אנו החו"מ מאשרים בזה
כי המפעל „עוף קור" בוצחלו
הקיבוץ חדתי „סעד"
בהשגחת הרב ישראל ב. וידר שליט"א
הגו התת פיקוחנו
„ויאכלו ענוים וישבעו"
הרב ש"ה־ק באר שבע כסלו התשל"ו
הרב אליהו כ"ץ הרב מישאל
רבני העיר באר שבע

ההסתדרות הציונית העולמית
חטיבת המגבנון ת. ד. 92 י־ם 91000
דרושה מזכירה 8/76
הכשורים הדרושים:
השכלה תיכונית.
שליטה בשפה עברית (שפת אם).
ידיעה טובה באנגלית.
ידיעת כתיבה במכונה בשתי השפות.
נסיון בעבודה.
כושר הבעה בכתב ובע"פ.
התאריך האחרון לקבלת הודעות: 10.1.77.

למדרשית נעם — המשרד הראשי בתל־א
דרוש
מנהל חשבונות
בגשרה מלאה
בעל רקע מקצועית טובה
הכישורים הדרושים:
1) שומר מצוות.
2) בעל נסיון של 3 שנים לפחות בעבודה מע
מוצעים תנאי עבודה טובים באחדה נעימה.
הנאי המשכר יקבעו מהתאם לכישרי המועמד.
מועמדים רציניים יתנו בכתב בציון תולי־ ־ים, מקומיה עבודה ובעדיף העתקי תעו־ ־ה השכלה —
למשרד הראשי בתל־אביב, רח' לילינב־ ־לום 33, טל. 03—32037/8.

מבצע פרסום
כל מוסר מודעה בעתון „הצופה"
באמצעות פרסום „פרבר"
רחוב רבי עקיבא 45 בני־ברק
טלפונים: 782033, 798196
ובלילה: 780293
יקבל שי נאה בעל ערך
כל המעודם זוכה
פרסום פרבר

פינות אוכל
מייצור עצמי ממפעלינו בכרמיאל
מכירת חיסול המלאי
מבחר גדול של דגמים
אולם תצוגה ומכירה:
„אומנות הריהוט"
רחוב בוגרשוב 34 תל־אביב (במרתף) טלפון 03—285061
פתוח במרצ"ש 25.12.76 החל מ־18.00 — 22.00.
ובמשך השבוע בשעות 9—13, 16—19.

הגיע!!
תנוך חימום לוקס
פונל בשיטה מהפכנית!!
מחיר פרסום 1195 ל"י בלבד!!
בטוח לחדרי ילדים. אין סכנת כווית
או התחשמלות. אין ריחות. אינו סופג חמצן
מהאויר. צריכת חשמל נמוכה ביותר W750-1500.
מתלה ניבוש כביסה חינם! נייד ודקורטיבי.
להשיג בכל חנויות אמפיסל - BROTHER
ואצל סוכנינו בכל הארץ!
לפרטים על הסוכן הקרוב אליך להתקשר:
03-624281,2 ,04-642235 ,03-612994 ,03-925921/2

ליום השנה העשירית לפטירת
הרב ד"ר
שלמה אריה (סולומון) ווינד ז"ל
ביום ג' טבת תשל"ז
אנו מזכירים את שמו הטוב בכבוד, בגאון ובהוקרה.
אשתו: ליליאן ווינד
בנו: הרב ישראל ווינד
בתו: רחל ווינד
נכדיו: שושנה מרים ואריה שלמה ווינד

הריני מבטחים בצערה של
משפחת הרב בן ציון לוין
על פטירת
הרבנית אסתר לוין ז"ל
המועצה הדתית המועצה המקומית
ותושבי כפר־תבור

ביום רביעי, ה' טבת תשל"ז (29.12.76) יערך
כוס התייחדות
עם זכרו של המחנך והמורה
זלמן ילין ז"ל
בבי"ס „עציון" רח' יל"ג 7 חיפה, בשעה 8.00 בערב.
תלמידותיו ידידיו ומוקירי זכרו מוזמנים.

ג ודד יצחק רפאל בשיחה מיוחדת ל„הצופה"

כך ובמירב המרץ ו להיערך את הבחירות

מאת יונה כהן

תנועת הציונות הדתית
זר בין המחנה הדתי לבין
בעם. מראשית דרכה של
ת והמעשית עמלים ראי־
ת להרבות מפעלי הגשמה
ייה בהתיישבות ובעמי־
מבחוץ. יחד עם זה טור־
ם ובמדינה את ההכרה
יהודית איננה „דבר פר־
הדות" יש לשוב גם לפני
יהודים. מתוך אחריות
ז ולעמידתה של המדינה
מכה המפד"ל את שות־
המשלתית על הסכם
ל ערכי הדת בכלל, וקדו־
בחייה הציבוריים של
ד הסכם־מעוגן ומפורש
ני וב„קווי יסוד לעבודת
רה על „סטאטוס קוו".
ווי יסוד" אלה תתומים

המשלה, בתנודתיה ובעבדותה אלום ימית מצאנו לצמנו שותפים לדעה ואפילו בני ברית. בדרך כלל אין הגישות נקבעות לפי חוק מפלגתי והחכה הוא עניני וכל אחד פתוח לקבל השפעה ושיכנוע. רק לצתים רזוקות מתגלגלים נושאים להכרעות-עקרוניות ולשיקולים מפלגתיים. הין ענינים, הם חמרי חקר מתן, שחברי הרוב ותחשבו בהם בדעת בציני ה־ מעדיל, כשהעריכו שענינים אלה הם חשובים להם ביותר ולא חידדו הרוסים. מכל מקום לא זכורים לי מקרים של תחלטות „מרגיזות" במיוחד, אם כי כמובן לא אחת ולא שתיים לא הייתי אני ולא הין חברי מרוצים מהחלך זה או אחר.

ההסכם הקואליציוני ומיוחד אתנו בעניני דת ר־ חינוך נהבנע רק בחלקו. נשארו סעיפים, שהם בעי־ מומו של ביצוע הין ענינים שלא קיימנו לצערי הרב. בתקופת כהונתנו תבקו עלינו שאלות של מדיניות חוץ וגם פוליטיות־פנימיות, אשר הזו סיפולם בשא־ לות אחרות אם הה עליך בהשפעתך המוגבלת יחסית (רק שלשה חברים!) לבלום התפתחויות ואירועים, אשר סיכנו לדעתך את האחדות בעם, ממילא צומצמה השפעת מאמציך, בתחומים חשובים אחרים.

*

היינו שליחים נאמנים לשולחינו

במיוחד אני מצטער על שלא עלה בידי להשיג הסכם לתיקון הוברדת „מיתו יהודי" בתוך הממנה, כי בהסכם הקואליציוני הובטח „פתרון מוסכם" — והשותפים האחרים לקואליציה לא הזו מעמדותיהם. קיימתי, כידוע הוועדה לנושא זה, ביחודים יסודיים ומעמיקים עם כל הגורמים הנוגעים בדבר, בארץ ובחוץ, ולא מצאתי פתרון שיצית דעת הכל.

מבחינה מעשית עמדנו על המשמר בענין חיוני זה, תוך שיתוף פעולה הדוק ומתואם בין משרד הדתות מצאנו מתרוצות מעשים לשאלות ש־ נתעוררו בדיעות גורמים ממשלתיים אחרים.

בדרך כלל הין היחסים הטדדים בין חברי הממשלה קולגיליים וקורקטיים. רק לעתים רחוקות מתגלגלים נושאים להכרעות-עקרוניות ולשיקולים מפלגתיים. הין ענינים, הם חמרי חקר מתן, שחברי הרוב ותחשבו בהם בדעת בציני ה־ מעדיל, כשהעריכו שענינים אלה הם חשובים להם ביותר ולא חידדו הרוסים. מכל מקום לא זכורים לי מקרים של תחלטות „מרגיזות" במיוחד, אם כי כמובן לא אחת ולא שתיים לא הייתי אני ולא הין חברי מרוצים מהחלך זה או אחר.

ההסכם הקואליציוני ומיוחד אתנו בעניני דת ר־ חינוך נהבנע רק בחלקו. נשארו סעיפים, שהם בעי־ מומו של ביצוע הין ענינים שלא קיימנו לצערי הרב. בתקופת כהונתנו תבקו עלינו שאלות של מדיניות חוץ וגם פוליטיות־פנימיות, אשר הזו סיפולם בשא־ לות אחרות אם היה עליך בהשפעתך המוגבלת יחסית (רק שלשה חברים!) לבלום התפתחויות ואירועים, אשר סיכנו לדעתך את האחדות בעם, ממילא צומצמה השפעת מאמציך, בתחומים חשובים אחרים.

*

במיוחד אני מצטער על שלא עלה בידי להשיג הסכם לתיקון הוברדת „מיתו יהודי" בתוך הממנה, כי בהסכם הקואליציוני הובטח „פתרון מוסכם" — והשותפים האחרים לקואליציה לא הזו מעמדותיהם. קיימתי, כידוע הוועדה לנושא זה, ביחודים יסודיים ומעמיקים עם כל הגורמים הנוגעים בדבר, בארץ ובחוץ, ולא מצאתי פתרון שיצית דעת הכל.

מבחינה מעשית עמדנו על המשמר בענין חיוני זה, תוך שיתוף פעולה הדוק ומתואם בין משרד הדתות ומשרד הדתות מצאנו מתרוצות מעשים לשאלות ש־ נתעוררו בדיעות גורמים ממשלתיים אחרים.

בדרך כלל הין היחסים הטדדים בין חברי הממשלה קולגיליים וקורקטיים. רק לעתים רחוקות מתגלגלים נושאים להכרעות-עקרוניות ולשיקולים מפלגתיים. הין ענינים, הם חמרי חקר מתן, שחברי הרוב ותחשבו בהם בדעת בציני ה־ מעדיל, כשהעריכו שענינים אלה הם חשובים להם ביותר ולא חידדו הרוסים. מכל מקום לא זכורים לי מקרים של תחלטות „מרגיזות" במיוחד, אם כי כמובן לא אחת ולא שתיים לא הייתי אני ולא הין חברי מרוצים מהחלך זה או אחר.

ההסכם הקואליציוני ומיוחד אתנו בעניני דת ר־ חינוך נהבנע רק בחלקו. נשארו סעיפים, שהם בעי־ מומו של ביצוע הין ענינים שלא קיימנו לצערי הרב. בתקופת כהונתנו תבקו עלינו שאלות של מדיניות חוץ וגם פוליטיות־פנימיות, אשר הזו סיפולם בשא־ לות אחרות אם היה עליך בהשפעתך המוגבלת יחסית (רק שלשה חברים!) לבלום התפתחויות ואירועים, אשר סיכנו לדעתך את האחדות בעם, ממילא צומצמה השפעת מאמציך, בתחומים חשובים אחרים.

*

היינו שליחים נאמנים לשולחינו

עיטורי סופרים וספרים

נאות דשא

נאת ש. קורא

דברי־דרש ערוכים בהגיון, תבנם רצוף הסברים למורשי־חו״ל וצורתם תקינה, כאמירתם בעל־פה כן הועלאתם בכתב.

הרב שמעיה־אליעזר דיכובסקי, ז״ל, מהכמי התורה בתל־אביב, רב ותיק ודרשן נודע, לפני שנה יצא ספרו „נאות דשא", הדרנים לש״ס ולמשניות, ועתה חלקו השני של הספר, דרשות לתורה ולמועדים וערך התקין לדפוס בנו הרב שלמה דיכובסקי, תל־אביב תשל״ז) רשיונות וביאורים דרושים לחמשה חומשי תורה ולחגי ישראל.

שומעי דבריו, זכורים להם דרושיו, לרוב כמל יוחו אמריו אך גם כפטיש יפוצץ, כשהם הוי מרכזים קשב הקהל וגם מרגשים. עתה בחרו בני המחבר מדבריו בכתובים, שלהערכתם יש בהם בבואה לדרכו בדרוש, שבה משולבים פשט ודרוש, רמז וסוד, כשחוש־הן שזורם לדריכה אחת".

נקודת־מיצאו מדרש לפסוק, או ביאור לכתיב, המוסברים דרך הש״ה לזה למדרשים במקומות אחרים, משלב אמרות מספרים, גם מתבל במשל וסיפור, וחותם בסרכיכי רעיונותיו הגיגיו בהם פתח. במעבר משיחה נאה לתוכחה ומבנה להגות, כשהבסיס פסוק ומדרש, חינה של דרשתו.

בפרשת בראשית מביא דברי רשי״: „בראשית, בשביל התורה שנקראת ראשית דרכו, ומוסיף שיחו: „התורה נקראת ראשית, לומר, שלנו גלויה ראשיתה בלבד, בעוד כולה „ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים (איוב יא). הסביר בעל חפץ חיים: כל כלי וקנה־מידה לפי שיעור גודלו, כקטן וכגדול, בעוד תורה אין לנו קנה־מידה שימדוד במשל שיעורים" באורך ורוחב. מטופר, שכשחזר ר׳ לייבלה איגר מקונגס, סח, שלמד שם שלושה דברים: ראשית, אדם הוא אדם ומלאך הוא מלאך: שנית, משיראה אדם יוכל להיות למעלה ממלאך: שלי־שית, בראשית ברא, ד׳ ברא. ראשית, המשך הבריאה בידי אדם.

בפרשת לך־לך משוחח על „לך לך מארצך" בהדגש הדרשי: צא מן הארציות שלך כדי שייקחנו עיניך ותראה את ״יחודה של הארץ אשר אראך: „ארץ אשר עיני ד׳ אלוקיך בה מראשית השנה ועד אחרית השנה". בחוץ־לארץ כביכול הוא בחינה הסתר ומסתפקים בשמי־צה ובהבטה: בארץ־ישראל, כביכול. בחינת התגלות עין־בעין. וכל הזוכה לחכמת אוריתא בארץ ראוה בכול גילוי־שכינה. היתודי מפשיטתה היה אומר: הצלחה בדרך הסבע, ובה זוכים בה בחוץ־לארץ: ברכה למעלה מדרך הטבע ובה זוכים הראוים לה בארץ־ישראל, כנאמר: „ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה.

לרוב דרישיו בעקיפים כאורח קטע בלתות ב„שולי הפרשה". הרי מדברי הפץ־חיים לכתוב „והוא יהיה פרא אדם ידו בכל ויד כל בו": התורה קבעה, ישמעאל יהיה פרא־אדם, משמע, גם כשהוא יקנה השכלה ומדע, לא יהיה אלא פרא־אדם משכיל. פרא מכין אדם, שעלול לגרום לנו צרות־צרורות.

בפרשת וישב מסביר דברי חזיל המובאים ברש״י: „ביקש יעקב לישב בשלוה, קפץ עליו רוגזו של יוסף. צדיקים מבקשים לישב בשלוה, אמר הקדוש־ברוך־הוא, לא דיין לצדיקי מה שמתוקן לכם לעולם־הבא, אלא שמבקשים לישב בשלוה בעולם־הזה. בהסבריו למושג שלוה, היינו שכר בשלמנו, מביא כדוגמה את ר׳ חנינא בן דוסא, שבזכות הסתפקותו בקב חרובים מערב שבת ״יערב שבת ביום העולם כולו. והיינו, הדגיש יותר מדי לעצמו, מקפח את העולם כולו.

רבי יהודה הנשיא, בשעת פטירתו זקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה ואמר: ריבונו־של־עולם, גלוי וידוע לפניך שיגעתי בעשר אצבעותי בתורה ולא נהניתי אפילו כאצבע קטנה. בסירוב מוחלט ליהנות הנאה חומרית מתורה זכה לייגע בכל עשר אצבעותיו בתורה. בין מ״ח דברים שתורה נקנית בהם, מיעוט תענוג, מיעוט שינה ושיחה, וקבלת יסורים. זו דרכם של אנשי־תורה.

בדרשיו הדנים מן יהודה, המתובלים בהסבריו לפסוקים בפרשת ויחי מגיע לעניין לברכת יוסף: „בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו. מול קרני רשעים, קרניו של יוסף. רשעי־עולם, מהם הזממים השמדה גופנית כהמן ומשמיכיו, ומהם השמדה רוחנית, כגון להשכיחם מתורתך ולהעבירם מחוקי רצונך. בחינת „כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל". כנגדם יש להלחם ב„הרם קרן ישראל", בכוחו הצבאי של העם כולו, וב„הרם קרן משיחך", בגבורתו הרוחנית. יעקב אבינו באומרו „אשר לקחתי מיד האמורי, בחרבי ובקשתי", הרב וקשה בפשוטם, וחרב וקשה כדרש, ב„אלותי ובקשתי". בשתי קרנים אלה יהדוף אויבים ויקרב ישועה.

דרשותיו מרוכזים, תמציתיים, השואבים מגמרא ומזהר, מראשונים ומאחרונים, מחסידות ומנסר, כשתמובאות משולבות זו בזו לפיתוח הרעיון ולחזוק במימרה ובמשל. מרבה להביא דברי הפץ־חיים וגם מספר שפת אמת, מר׳ חיים וישאל ומר׳ ישראל סלנטר, כשהגר״א מווילנא ובעל התניא מתבלים מיטב דבריו.

כל דרשה כמעט היא תשבץ של רעיון ושיח, אמירה ומשל, בנוסח מגובש, ואפשר לצטטה בחלקה או גם כולה. אף ניכר בה הלמדן בהלכה, הן במקורות הן בכללות, שהוא גם למדן במדרשי חז״ל.

מחנך בארץ לא זרועה

מערכת החינוך הדתי־תורני בארצות־הברית, שהתעצמה כדי כוח מעמיד של היהדות, בין מייסדיה ר׳ מאיר בר־אילן זר״ל זאב גולד, ר׳ דוב רזול זר״ל פנחס חורגין מישיבת ר׳ יצחק־אלחנן, חברי־הכנסת ועוזריהם ניתן לומר בלשון חז״ל: הראשונים חרשו חרשו, ביכשו וכיסחו, עדרו וקצרו, והיו מוסרים את נפשם על קדושת השם.

בין הראשונים להנחת יסודות ולסלילת דרך לחינוך הדתי באמריקה היה ר׳ שרגא־פייבל מנדלוביץ, שם לא־ידוע לרבים, שבשעתו הגיה יסודות תלמוד־תורה ניתן לומר בלשון חז״ל: הראשונים חרשו חרשו, ובשל בין פעלו לבין פעליהם של ראשי־ישבות שהגיעו מאירופה מוכת־השואה והחלו לבנות ישיבות וכוללים בארצות־הברית.

עתה יצא ספר על האיש ולדורו, האיש ומעשיו, כתוב בידי הסופר־העתונאי הנודע ד״ר הלל לוינסאן (הוצאת שנגולד, ניו יורק תשל״ז), שבו מתואר בעובדות רבות, בהסבר רקעו ותשי־בותן, דמותו של מחנך מובהק, מחולצי החינוך היהודי בארה״ב, המשתייך לאלה המוגדרים בשי קדמונים, „מימיהם אנו שותים ושמרותיהם אין אנו מכירים". הוך כדי כתיבת תולדותיו בהרצאה היה, רבת־ענין. כשורסטים אישים תורניים בשדה החינוך ובולות פרשת המאבק על חינוך לתורה ומצוות בארץ לא־זרועה. ר׳ שרגא־פייבל, ללא תארי דב ודוקטור, אלא פשוט, מיסטר מנדלוביץ, חלקו ניכר ביסוד והתפתחות תנועת הישיבות וה׳ כוללים בארצות־הברית.

יליד עיירה בהונגריה ותלמיד ישיבת פרסבורג של בית „חתם סופר", הגיר בשנת תרצ״ג לארצות־הברית ונתקבל כמלמד בתלמוד־תורה קטן בקהילה בעיר סקרנטון. מכאן עבר לניו־יורק והחל לבחון את מצבם הכלכלי הרוחני של המוני היהודים בכרך: „הם עובדים קשה, מרוויחים את הדולאר בזיעת־אפם, ומשתדלים להקנות לילדיהם חינוך כללי תיכוני וגם גבוה, שיהיו אזרחים מכובדים. אך לא חינוך יהודי. כור־ההיתוך פועל במלוא הקיטור ופוגה שמות בתחום הרוח. דור ראשון להמהגרים רובו הסלים עם המצב. לרבות אלה שבי עצמם הוטשו עדיין לסמוך מצוה. ר׳ שרגא־פייבל ראה תהליך של שקיעה מיהדות בהצדד חינוך יהודי ותיקן החחל לפעול במלוא מרצו וכשרון לבנות בתי־ספר יהודים בעיר.

בהתמנותו כמנהל הלמוד־תורה וישיבה „תורה ודעת", שנוסד בשנת תרעיז בוויליאמסבורג, הרחיב את המוסד, צירף אליו מורים בעולים, והשבחתן הרוחי „ראס אריטש ליבס", פרסם את מאמריו בהם קורא למשנה יהודי־מסורתי בחיבור. המלכד הנגיע מסקרנטון הלך המתמדת כמנהל־מורה בעל מעוף וראש־עט שמן. כיחום ומפעיל.

בכמה פרקים מתוארים היחסים ביגו לבין ראשי ישיבות נודעים שהגידו שיעורים בישבת „תורה ודעת", כגון הרב שלמה הייקאל, הרב ראובן גרזובסקי, והרב יעקב קמנצקי. לוכדים־מתנכים שהעמידו תל־מידים הרבה. מגמתו של ר׳ שרגא־פייבל היתה לגדל דבנים וראשי־ישיבות, ולחקים שכבה של בעלי־בתים העוסקים בסקצועותיהם ובו בפרק קובעים עתים לתורה ובונים משפחות סטורתיות. לעיניו ראה יהודים בני־תורה נוסה אמריקה.

הרי שרטוט מדמותו: „היתה בו תקיפות בעקרונות והיה בו עידון ביחסי אנוש. הנהגה אמיצה ואצילות הדעת. שקחות ותבימות. אמר ר׳ ראובן גראזובסקי: יש לנו כמה וכמה גאוני־הסדר, אך גאון־הנשמה אחד ויחיד הוא ר׳ פייבל. מעולם לא צצר בתלם שחרשו אחרים לפניו. היה סולל דרך לפני שנצשה מורה דרך. היה משול לדחפור שחתקין כביש רבים. ניהל ישיבת תורה־ודעת, הקים ביה״מ מדרש העליון של הישיבה, ונתן את ידו ליסוד רשת הישיבות הקטנות בשם „תורה ומסורה", שחלקה רב בחינוך התורני באמריקה".

הספר גדוש תומר הולדותי רב, ומשקף את ההישגים בחינוך הדתי ״החזרוני, אף מביא קטעים מרשיזותיו של נושא הדיבור. הרי כדבר־ריותיו על המבדיל בין תנועת המוסר של ר׳ ישראל סלנטר לבין הנועת החסידות.

„עניינו של ר׳ ישראל באדם, עניינה של החסידות בעולם כולו, שהאדם חלק ממנו. לפי מייסד תנועת־המוסר אין לו, ליהודי להציץ מפגיסיותו החוצה, שכל הכציץ ״יפגע, ואילו החסידות אינה גודסת המחכלות החוצה, שהרי כל המתבונן בעולמו של מי שאמר והיה העולם מתבונן עניבה. לעיני ר׳ ישראל „חסאתי נגדי תמיד", לעיני חסידות, „שויתי ד׳ לנגדי תמיד". מוסר מבוסס על יראה; חסידות על אהבה. מוסר שם את הדגש על חטא, — חסידות, על „ובכן תן פחדך".

קסעים אלה ודומים להם, הירהורים והגיגים, מעידים, שהמחנך והמאורגן דעתו היתה נתונה גם לעסקי הגות.

יש עניין בספר כפתח שער לעולם החינוך היהודי באר״ב, שבו אישים רבי־פעלים כדוגמת מיסטר מנדלוביץ, הוא ר׳ פייבל. המתבר הפיח רוח־חיים בחומר ושאהו פרק קריא בתבנו ובצורתו.

חנוכת הקודש

מדברי הרב חנזיר ר׳ דוד הכהן זצ״ל

חובה להתעלות

הסוכה קודש. יושבים בתוך הקודש. וכן ארץ ישראל כולה אי ן הקודש, עם קדוש בארץ הקודש.

מה שחוא יסוד הסוכת הקו־דש למרן הרב זצ״ל: התעלות החול אל הקודש. לא רק ה׳ שמים קדושים, לא רק ארון הקודש, שנופלים לתוכו, ומ־נשקים את הפרוכת — כי אם כל הארץ קודש, הריה ועמ־קיה, אדמתה ואוירה.

חה המיוחד לישראל ולא לשום עם, שיכבדו את הארץ. אמנם, זה מחייב. חובה להת־עלות, ליחידים בישראל וב־ארץ ישראל, ״אוירא דא״י מחכים״ (בבא בתרא קנ״ח ע״ב). אבל גם למדינה, ול־הנהגתה. מדינת קודש, בארץ הקודש, לעם קדוש, בתורתו והקין ומשפטיו. ארץ ישראל לעם קדוש בארץ הקודש.

חנוכת העולם הבא

כך פותח ר׳ תנחום: ,יעלזו חסידים בכבוד" (תהלים קמ״ט ה׳), בכבוד שהקב״ה עושה לצדיקים בשעת פטירתן („פסיקתא רבתי" פרק ב׳, פיסקא דחנוכה). זה ראוי נס־מך לכתוב, במזמור שיר חנו־כת חבית, בסופו: למען יזמרך כבוד (תהלים ל׳, י״ג). וכן פי׳ ״עזרא: כבוד״, זו הנשמה, וכן: כי יקחני כבוד. וזה ה־מתקשר עם לעיל — ה׳ חנו־כות,... חנוכת עולם הבא. וזה גם לזכר ולזכות הצדיקים ה־חסידים, שלחמו ונפלו במל־חמות השחרור של החשמנ־אים, ״יעלזו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם״ (תהלים קמ״ט, ה׳). וכן בהלל, רומו לתקופה זו ״יקר בעיני ה׳ ה־מותה לחסידיו״ (שם קט״ז, ט״ו).

נצח והוד

נצח והוד הן ספירות השם צבאות והן מיוחדות לבני־בנים, הגבורים, הלחמים, צב־אות מלחמות ישראל, המנצ־חים בנצח והוד.

״חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך״ (תהלים מה, ד), אלה הם חנוכה ופורים ימי מלחמות צבאות ישראל בנצח והוד גבורת. אבל, נצח בפו־רים, כי ,נצח ישראל לא יש־קר׳ נאמר נגד עמלק, והוד ב־חנוכת: הם משתנים (עיין „פרדס", שער ירד יעקב).

ההפרש בין נצח והוד: הוד הוא האור העליון שבנצח, אור החכמה והבינה, שמן משחת קודש, הטוב וההסד שבגבורה.

ולכן שמונה ימי חנוכה: ש־עולים לשמונה, השמינית „ל־מנצח על השמינית״ (תהלים י״ב, א).

וכן בפיוט ,מעוז צור ישוע־תי״, ,בני בינה, ימי שמונה, קבעו שיר״, כי הבינה השמי־נית, בה שיר חדש.

חנוכה הוא חג האורים, מ־אורות הקודש, הוד אור שמן משחת קדש, אור החכמה ו־הבינה העליונה.

לא נצחון ההשמדה של ה־אויבים הקמים עלינו עיקר, כי אם נצח האור, הוד התורה והחכמה על ישראל, המתגלה בגבורת צבאות ה׳.

ויסוד הנצח ההוד ב„מו־דים", על הנסים ועל התשו־עות והמלחמות, שים שלום.

הוד נצחון צבאות הבנים

הלוחמים היו הבנים, הצעי־רים הגבורים שהיו בצבאות ה׳, שמסרו נפשם באהבה, על קדוש השם וקדושת הארץ, ו־נצחו בהוד. הם הביאו גאו־לה לישראל וגאולת הארץ ב־גשם וברות.

לפי החכמה הפנימית: חנו־כה ופורים בספירות נצח ו־הוד, ושם הקודש המיוחד ל־הם, צבאות, כמו צבאות יש־ראל.

וברכת על הנסים קבעו ב־הודאה, בהוד, בברכת מודים שהיא בנגד הוד׳ („פרי עץ חיים", שע׳ יט, ר״ח חנוכה פ״ד חנוכה). הם בני בנים. הראשונות הן אבא ואמא על א״פ, אח״כ האבות — הבנים, ותחתם בני בנים — נצח והוד, הם הבני בנים.

והו ,ומביא גואל לבני בני־הם למען שמו באהבה׳ (ברכת ראשונה של תפילת העמידה). הם שמביאים גאולה, גאולת העם והארץ, בגשם וברות, למען שמו באהבה.

[מתוך „אור הנגוה"]

בלדה על המהר״ל מפראג

מאת מאיר בוסאק

וּבְרֹאשׁ הַשֶּׁהֶל אוֹתוֹ זְמַן בְּעִיר פְּרָאג
חַד מִקִּיף וּמַלְוֶה בְּרִיבִּית,
רִשְׁתּוֹתָיו קְקוּרֵי עַכָּבִישׁ וּבְתוֹכָן
בְּנֵי עָרִים וּכְפָרִים שְׁבוּרֵי־פִיד.

כְּגַלִּים גּוֹעֲשִׁים בְּוֶלְטָבָה הַנָּהָר
שִׂנְאָתָם שֶׁל גּוֹיִם לַיְּהוּדִים,
וְהָרַב מַהר״ל בָּעוֹלָם הָעֶלְיוֹן
שֶׁל אֵין־סוֹף וּסְפִירוֹת, יְחוּדִים...

הִתְחַנְּנוּ בְּנֵי הָעָם: הוֹ, רַבֵּנוּ, רַחֵם,
אֵיךְ תִּרְשֶׁה וְעוֹכֵר יִשְׂרָאֵל...?
עוֹד מְעַט וְהָרְסוּ הַגַּלִּים מַחֲסוֹמִים,
וּבְעֵרְפֶּ הָרָע — נָא, הַצֵּל...

וְהָרַב בְּלַחִישָׁה: כֹּה רָחַקְתִּי רָחוֹק,
הֵן כְּמְעַט לֹא אֶבֵּין פֹּה דָּבָר.
כֵּצַע זֶה שֶׁכְּלוֹ רַק אָמִיר בְּתֻלָּו,
פֹּה, בָּזֶה אָנֹכִי רַק צֵל זַר...

לֵיל אֶחָד הוּא רָאָה — אֶת שְׁכוּנַת הַיְּהוּדִים
עוֹד מְעַט וְיָצִיף הַנָּהָר,
וּמִפּוּל, בְּגֵדָה, הַמַּלְאָךְ הַמְחַבֵּל,
וּבְיָדוֹ הַבּוֹהֶקֶת גֵּיר.

לְהַמִּית נְחֻשׁוֹלִים מַקִּיפִים, סוֹעֲרִים,
אֶל הַבּוֹהוּ קֶפֶץ אֶז הָרַב.
בְּגַלִּים סִלְסְלוּהוּ גְּלָחֵם הַיָּשִׁישׁ,
לַבּוֹסֵק מִתּוֹךְ לֵיל קָרֵב.

מִיָּדוֹ הוּא חָטַף הַמְּגִלָּה — אַךְ הִנֵּה
בְּנַחוּץ פָּנָיו שֶׁל הַמַּשְׁחִית,
מְמֻגֶּלָה, הֶחֱזִיקָה הַמַּלְאָךְ, עוֹד פֶּסֶה,
בֵּין־אֶצְבְּעוֹתָיו עוֹד שָׁרִיד.

וְרָאָה הַמהר״ל — יְהוּדִי עִיר פְּרָאג,
רִשְׁמַת שְׁמוֹת בְּלֹם עַל הַנָּיָר,
רַק־זֶה־שְׁמוֹ הַיָּחִיד, לִיבָא בֶן בְּצַלְאֵל,
בְּיָדוֹ שֶׁל מַלְאָךְ עוֹד נִשְׁאָר.

מקור עברי לסוחר מונציה

מאת י. עמוס

שלמה יהודה שינפלד, מקור עברי ב„הסוחר מונציה" לשקספיר, שקמונה, חברה להוצאה לאור בע״מ, ירושלים, 1976.

מחבר המחקר, שלמה יהודה שינפלד, נולד ב־1892 ברומניה ולמד ב„חדר" ובישיבה. לאחר מכן יצא לווינה ולמד, כתלמיד שלא מן המנין, חכמות רבות באוניברסיטה, וגם מן הפסיכואנליזה לא משך ידו. הוא נמנה על תלמידיו של זיגמונד פרויד וגראה שהושפע מרבו, כפי שיראים במחקרו על מחזהו הידוע של שקספיר.

פרנסתו של שינפלד באה לו ממתן שעורים פרטיים וממחקרים בעניני יעול משודי ופנקסאות. בשנת 1938 עלה לארץ ישראל ונפטר בשנה 1951. מחקרו נכתב גרמנית ותורגם לעברית ברובו הגדול בידי דב סדן ובחלקו בידי בתו של המחבר חנה שוחם.

על המחקר באות כמה „הסכמות". ד״ר בסי גרינשפן, פסיכואנאליטי־קאית, מצידה על חיבורו של שינ־פלד, מהלך בדרך התבוננות הנהו־גה בפסיכואנאליזה, שהיא „החשיפה הרטרוספקטיבית של תנאי היזכרותו של סימפסום נוירוטי, הנראה לעתים כה מנוגד להבנין, חדרך זו היא תנאי מוקדם להבנת משמעותו... גם שינפלד הולך בדרך השיחזור, הוא משער מקור עברי למלח, הוא חושף עיות של מלים, עיבור — מלים, הוא מיישב דברים שהובנו על־ידי היפוכם, וכך עולה בידו להסביר עניינים רבים במחזהו של שקס־פיר, שלא היו מובנים עד כה. ד״ר ראובן קליין, מספר כי המחקר ה־חלקי של שינפלד פורסם ב„אור־ליגיר" בשנת 1951. עיקר עבודתו של שינפלד מצוי בשלושים אלף ברטיסיות. הכתובות בכתב קצרנות, והם כולליים תוכר גלם למחקרים המחכים עדין לשעת יציאתם לאויר העולם. נראה, שבברטיסיות גנוזים מחקרים נוספים, הנוגעים להשערה על מקור עברי או מקורות עבריים ל„הסוחר מונציה".

גרסאות ודעות

ואשר ליצירתו של שקספיר — סבורים חוקרים רבים, שעליהו ה־מרכזית של המחזה באה מן הקובץ „איל פורקונה" מאת מחבר אלמו־ני, הקורא לעצמו סר ג׳יובאני פיו־רנטינו, והסופר, שהיבר אותו בשנת 1378. אך סבורים שהסיפר נתחבר סמוך להדפסתו באיטליה, בשנת 1558. הסיפר כולל 50 סיפורים המחו־לקים ל־25 ימים. סיפור אחד דומה לעלילת „הסוחר מונציה". כמקור אפשרי לחלקה של יסיקה בתו של שילוק עיינו אם מחזה של מארלו „היהודי ממלטה", אך יש מקורות קדומים המאוחרים. הפוסקים בסיפור על ליטרת הבשר. המוסיב הזה הוא־גלגל ממקורות של התחלת המאה הארבע עשרה, עד שהגיע לספר ש־הופיע בסוף המאה השש עשרה. סע־נותיו של היהודי לפני השופטים מזכירות את סענותיו של שילוק. בשנת 1579 הוצג בלונדון מחזה בשם „היהודי", שאבד ושם מחברו לא ידוע. מחזה זה תאר את „נפשם לא איכפת לי! לא רוצה להגיד לו, לא רוצה לחיות הטורה שלו, ובכלל שיפסיק להתחכם אתי!

— אני רואה, צחי, שאתה כועס עלי, למה?

— אני שואל בנעימה של תלונה.

— כי אתה חושב אותי לתינוק! אני לא אוהב שיעשה אותי חכמות כמו שעם תינוק! בקצרה: השידולים בכותנות הלשון המשותפים של סבא ושלי לא הצליחו להניע מהרשע הקטן את מעט הסוד של פיצוח הגרעין; לא הגרעין שאוכלים, כמובן, וחבל מאוד. בגלל עקשנותו של צחי הכל־יודע נשאר הסוד של פיצוח הגרעין סתום בפני עד היום...

ב. איך זכיתי לפסטיוואל לכבודי

הדרך שאני נוהג לפייל בה מעבירה אותי על פני גן ילדים. פעמים, שאני מוצא את החצר שתוקה ורוגנה, כשמיתקני המישחקים בצבעים הססגוניים מאוזנים צרורים בעגורים להמולת המעמומות מעבר לבתלים, העולה כמפיית ים רחוקה בעד הלולות. אבל פעמים שמתחמל מזלי ואני מוצא בחצר אם כל כלי הקסן, כשהם שמופים במישחקים שונים ומשונים, תוך שאנן, מתרים אזון של דברים וצעקות.

במקרים כאלה אני אוהב להשתוות ליד הגדר ולהתבונן בנעשה בחצר. לכאורה — קקפונית של קולות ועירבובית של צעיקות ללא הטבנה, כשכל התתרחשות הזאת, דומה עליך, כאילו אינה אלא צירופי אילתורים של מקריות. בלי סיבה ותכלית. ולא היא. מאחוריה נמצא איזה כוח סמוי המצמח עליה ומוליך אותה בביסחה, מעשיה לעשיה, מחנוה לתנועה, אל גיבוש האישיות. הלא הוא הכוח של הבורא, שנתגלה ביצירתו של האדם הראשון, והוא מתמיד ויוצר, תוך שמתחדש בכל הפלא והשגב של ראשונותו עם כל חיבוק שנולד. ומי שידיע להעמיק צפות כראה, עשוי לגלות בכל תנועה, בכל מוצא פה, בכל פרט של התנהגות, בנסיס של אינסטינקטים, נצנים של תכונות, ואפילו עוברים של אישיות — הנה המגוהג לעתיד, האדריכל, המרגן, האם המסורה, עקרת הבית המסודרת, ולעומתם הנוכל לעתיד, הטפיל, השתל־טן, האשה הנבזרת, ואחרים מסיעוסי כל חברה. ברם, הן התנועות החיוביות והן השליליות נתר־נות כולן בהילה של אביביות רעננה, ובעטיפה זאת כולן כאחת לקוחות לב.

*

יום אחד מצאתי פעם אדמוני, מנמש עד קצה חוטמו, רכוב לו על השער הגבע של הגדר, תוך שהוא מריע. ומסרסר בכל עז, מעשה מכונית צופרת, בעוד חברו מלמטה מניע את השער אנה ואנה. התקרבתי — וכהרגלי פתחתי בשיחה:

— לאן אתה נוסע, ילד?

— לירושלים! — היתה התשובה המהירה.

— ותרי לירושלים נוסעים באוטו!

— נכון, אבל נוסעים ככה גם.

— אבל ירושלים הרי רחוקה!

— חוקא לא, הנה שם ירושלים! — והוא מצביע על בניין רב קומות מגבר.

— זאת לא ירושלים! — אני סוגן — אי־אפשר לראות מכאן את ירושלים!

— כן רואים, כן רואים! סרי־סרטו, הצדה, חיזחרו! — השאיר אותי הגיינגי׳ הקסן עם שאלותי הסרגיות, ונסע לו הלאה.

אותו רגע הבקיעה מן החצר תרועה ממושכת, שגברה על המהומה הבלתי פוסקת שם. לאחר חיפוש מהיר אחרי מקור הקול ראיתי ילד מפורקד לו על הדשא חוזקע צוויחות לתוך השמים, מפסיק לרגע, לצורך התנשמות החוזר ומצוות בכוונה רבה.

— למה הוא צועק כל כך? — אני שואל את רוכב השער — אולי כואבת לו הבטן?

— לא, מה פתאום!? — הוא זורק אלי, מלי שייצאר בבסטו החוזר בלי סוף לירושלים.

— ואולי יש לו כאב ראש? — אני ממשיך ומקשה.

— גם לא! — באה תשובתו הפסקנית.

ופרד התשובה בעיי, הוא קופץ מעל רכובו, מושך אליו את ראשו של חברו־מסיע, לוחש משהו על אוזנו. הנה השניים תוקעים בי מבט חטוף, הופכים כאחד בחידה שופפת, מתפרצים לתוך ציבור ילדים וילדות, הגיינגי׳ שלי מכריז בלתיעות:

— בואו, בואו, יש לי סוד!

סוד — זוהי מלת קסם לבבי עם לא־עז זה. מיד נדחקים סביב המכריז פעופות מכל צד, עליזי סקרנות, ראש נושק לראש, ראשים ערמו־ניים, שחורים, כהיים, שנים לבקנים, ואחד־יחיד, שאין בלתו, ראש הגור של אביר השער שלי. הוא לוחש להם דבר מה, והנה בבת אחת נמנים כל עינים אלי בחיוך סודי ומתגרה. ודעד אני משוחאה לדעת מה מזימה ברקמת שם, וכמו תוכנן המיבצע מראש — מסתודדת במחירות שורה חזיתית של כחריסר ילדים וילדות, הגיינגי׳ באמצע, והשורה מתקדמת בשתיקה, בצעדים ארבריים, כנגדי, ליד השער בעצר חסור, הגיינגי׳ קורא אלי:

— אוי, הבטן כואב לי והראש גם!

מסיים את הקריאה ושותה בצווחה, ומיד מצטרפים אליו כל חלויין בתקולה מחרישה אוזן של צווחות. מסיקים לרגע ומסתרים להמשיך. הקולות מוציקים למקום המוני ילדים מכל קצווי הצבר הרחבה — ועד מהרה הם משתלבים יד ביד בשורה ומצרפים את קולותיהם למקהלה. עוד רגע ומתוך הבניין מגיחות שלוש גננות מבוהלות, ואחת מהן, המנהלת כנראה, מתקרבת אלינו במרוצה. מציעה עלי מבט חשדני ושולחת שקרה כלפי הילדים, שלא הפסיקו מצווחותיהם גם בנוכחותה:

— לשתוק, בבקשה! מה קורה כאן!?

הילדים משתתקים באחת, ואולם רק לרגע, כמצע מגיחה־רובה מתאושש הגיינגי׳ ראשונה ממוראה של המנהלת הקפדנית, והוא שוב מצווח בגרון מוגבר, כלהבאים. ממנו ראים האחרים, לובשים עוז, והריהם מצטרפים אליו, גם הם בגרונות מוגברים. המצמח על המקולה והקובע את הקצב, לפי אורך נשימתו, הוא הגיינגי׳ והקולות — שרשות של תרועות ושברים.

— מה קורה, אדון? — שרנה אלי המנהלת, וזעמת הקולה נראה, שגרחשת, כי יש קשר כלשהו בין נוכחותי כאן לבין הקקפוניה הזאת.

— אין לי מושג, גברת!

—לשתוק, אמרתי! — היא מחזירה פניה אל הצועקים בלשון של איום.

לשוא. הפעם לא הצלחה הפקודה אפילו פסקי־רגע של מורא; הצווחות נמשכו. שתי הגגנות, שנשארו עומדות בצד, משרשעות מן הקולות, משמחיצות בועטה של המנהלת, זן חשות לעורתה. מגמות לבתק את שרשרת הטור, שהכיל עכשיו כמעט את כל אוכלוסית הגן, אלא שהחולילות שבות מיד ומשתלבות יד ביד, בלא שיפסיקו מצווחותיהם, ושתה מוטחים הקולות לא לעבורי אלא בעני המנהלת. מה שהתחיל כמישחק, שיזמו היה שובב אחד, וכבראה בהשר־ראת שיחתי אתו, הסך למין התפרקות מרדנית, שפעילה עצמה, ובראשם המנהיג האדמוני, לא ידעו למה ומדוע, בעוד אני, המחותו הראשי, נשכחתי, כנראה. תוך כך אני מוצא, שטוב אינני צופה יחידי, אלא נוסף לי שכנים מימיני ומ־שמאלי, שהקולות הבראים הנה מן העוברים ושבים, והם מתבוננים במחזה בהנאה ובצחוק.

— אתם שם! — זורקת המנהלת אל הסקרנים שלצדדיה — אבקש להתפזר! ואתה — היא נוצצת כנגדי אצבע מאשימה נליצה של דקידה קטלנית — תואיל בבקשה להסתלק! יש לי הרושם, שאתה אשם בכל הפסטיוואל הזה!

האשמתה של המנהלת מיקדה בי את עיני הצופים בסקרנות חשדנית. כיון, שהעניין הזל לשעשע החחיל להטריד ולהסתבך — אספתי את כתפי והסתלקתי מן המקום, כבודה מסערה, כשקולי הקולות הילדותיים רודפים אחרי עד לסרוגין.

*

— זה לא נכון, סבא! — מתלהט צחי — זה בהחלט לא נכון, שהוא יודע. מכירים על פניו, שהוא לא יודע שום כלום, ואני לא רוצה — הוסיף בהתפנקות — לחיות הטורה שלו! אני לא מוכרח!

— נכון, צחי, אתה לא מוכרח! — מסכים סבא.

ומכיוון שצחי לא היה מוכרח להיות הטורה שלי ולהקנות לי מעט דעת, לא זכיתי שיאציל עלי מחכמתו. ולא הסתפק בקביעה העקשנית שלו, שאני לא יודע שום כלום, אלא אף סרח והביא לפגישה השניה ביגינו הוכחה נוחבת לבערותי.

אחזה פגישה, שניה נתקיימה כמעט באותו מקום. הראשון, שהבחין בי עוד מרחוק, היה צחי — ומיד אני רואה אותו מושך אליו את ראשו של סבא ולוחש לו משהו, עם שמפוז אלי פיזול שבהתגרות, וסבא מקשיב ומחייך לו. חשדתי מיד, שהאמוט הזה מכין לי איזו מלכודת. מה שאמנם נתאמת לי עד מהרה. שוב הקדמתי שלום — והפעם הופתעתי לטובה: הפה הקסן של צחי מלס כנגדי שלום רחב ונדיב ביותר, אלא שאיזה שידון ערמומי, שהבהיק אותו רגע בעיניו, המץ את נדיבותו היתיה חשדה בעיני.

— סבא! — הוא פותח, כאילו בלי שום כוונה — נכון, שאמרת ״לי, כי האיש הזה הוא מורה, והוא יודע הכל, והוא רק מתלוצץ אתי?

— אמת, צחי, כך בדיוק אמרתי! — מאשר סבא — יותר מאותר נסתבר לי, שצחי גילה את דבר המדימה, שהוא חורש עלי, וקיבל ממנו הבטחה, שלא יגלה את סודו בטרם עת, אלא שחיוך נגוב מבין שפתיו של סבא עשה גם אותו חשוד בעיני.

— אז תראה עוד מעט, אם הוא יודע איזה דבר! — מודיע צחי בקול נסוך סדיות; מסב אלי את עיניו הישרקוקות, שהמון זיקוקין דיתרצים מתנצנצים בו; כנראה, חוגג מראש את ניצחונו הוא ואת מפלתי אני; הוא מפשיל גם אלי, כאילו בלא כוונה — נכון, שאתה מורה?

— נכון וחצי, צחי! — לא היה קשה לנחש, שהמזימה ותבטא בבחינה, שעריכה לגלות ברבים את בערותי, אבל העמדתי פנים כאיני חושד דבר.

— ואתה אומר, שאתה יודע הכל־הכל! — ממשיך הפעוט לחתקדם כמו מן המארב אל מטרתו.

— אני רואה צחי, שאתה רוצה להעמיד אותי לבחינה, נכון? — אני מעון שלא ממין השאלה.

— כן, בסח? אתה מפחד?

— קצת, צחי! שרק לא תשאל אותי שאלות קשות.

מצמחק אל סבא, משתתה מעט, כמתכונן לאיתו. מעימה גדולה, תנה יריית ההתקפה:

— בסדר, אדון, אז תגיד לי, בבקשה ממך,

— היה מאריך בהברתו, להגדיל את המתח — מה זה לפעמה את הגרעין?

— לפצח את הגרעין? — אני חוזר אחריו לאט, כמתוך אימוץ המתח למצוא את התשובה, וכנגדי הפרצופון הנוהר של צחי, שכולו צרעה עליזה למה שבדרור לו מראש, ומעל שניהו סבא מחייך לו חיוך של בוח עם בדיחות הדעת — פשוט מאוד? — אני מרים בבת אחת את קולי, כאילו רק עכשיו נמצאה לי התחזבה — הולכים לחנות, קונים גרעינים, מכניסים גרעין בין השי־נים, מפלחים אותו, את הקליפה יורקים החוצה ואת הגרעין אוכלים.

— יופי לי! יופי לי! — מכריז צחי לשמע תשובתי, תוך שהוא מכרין על ניצחונו בכירכור סרער תחתיו. מלווה צהלת צוצק קולני — שמעת, סבא? — הוא מוסיף, ועדיין הוא מקסק כעגל וצחק — אמרתי לך... הוא חושב לו, שפיצות הגרעין זה שאוכלים גרעינים...

— אז מה זה באמת, צחי? — אני

משורר והוגה דעות

מאת מ. אנגרפלד

שובת־לב שירתו הגנוזות של אברהם רגלסון, שהגיע עתה לגבורות, הרא קוסמת במעוף דמיונה ובגשאיה הפילוסופיים. לשונה עשירה הוגה ומשיבה לתבונה חמלה ואהבת, שהן „שכינת האלוקים בקרב האדם. שתי מתנות ניתנו לאדם, הרי הן „חוק מוסר בשמים ורקיע כוכבים ממעל", ולמוסר מקרב המשורר את הדת בתפיסה חסידית.

בשירו „אדוה ישראל" מסייל ה" בצשיש בשעת „התפשטות הנשמות עם רבו אדוה המשילוני בן עדן, ו" אדוה הנביא מסביר לו, שרוחקו עלי אדמות, „בקליפת הארץ האפלה" ייבבה הנפש. ולא הסתפק המשורר בשילוב עשרות התפיסות בשירת המוסר שלו, אלא יצר לו השקפת־עולם מיסטורית כדי לאלפנו לקח מדאגאי „התולדה הנמשכת תחדת לאלוקים, כדי שפתיל אש יקשר בין ניצוץ אלוקי בי / ובין ניצוץ אלוקי בכל סלע ורגב / עד יתלבדו הניצו־צות ויהיו אחד".

שיר יקבל

האדם טיטה בחדות מים גדול, אבל חונן בשלוש סגולות, שבכוחן אפשר להשיג שלוש הגדירות הנבס־פות: אחדות אלוקית, אחדות הטבע ואחדות אנושית. הסגולות הן: אמ־נה, השירה והחיון. אמנלל בבדי־דותו היה אנוש, האדם הקדמון, עד שהעפיעה לפניו האשה. אהבה זו צמחה ביחודה משהו גדלה, זו האה־בה האנושית הנמוקה הבאה לידי בלוי שירי אמל יוצל „אבי כל תנועה כינורי".

מיתום פילוסופי ארוג בשירו „קין והבל" וריקמתו הרעיונית ארוגה מ־פילוסופיה בודהית, כפי שנתפשה בהשקפותיו של שופנהאור, ותלמי־דיו. פילוסופיה זו שימשה למשורר הראה ומצא לשירו. קין, עושה כפי־עה הרע, שואף להשתלט על המצרי־אות. ומסמל יצר השירה על הבל ומלואה. לשמחו הבל, משמען הבל הבלים, מאיין את המציאות בטולם, שונא ערצות, בז לעושר, רואה את אפסותו של האדם בכל מעשליו, מס־כל את כיבוש הערכים, את השאיפה לגדרואנה, לעיין. קין והבל הן שתי נפשות המתנקשות בין איש האלו־מות, התאווה והיצירה, ומעוג את הבל איש רוח. לפני מותו קורא הבל לגורמי השמים ולרוחות הסבע לקלל את קין. „קללה זו עתידה להתקיים, וכדי להיבטל מקללת הבל, נשא קין את באר, בת הבל לאשה. באר בכל סלע ורגב / עד יתלבדו הניצו־צות ויהיו אחד".

שיר יקבל

האדם טיטה בחדות מים גדול, אבל חונן בשלוש סגולות, שבכוחן אפשר להשיג שלוש הגדירות הנבס־פות: אחדות אלוקית, אחדות הטבע ואחדות אנושית. הסגולות הן: אמ־נה, השירה והחיון. אמנלל בבדי־דותו היה אנוש, האדם הקדמון, עד שהעפיעה לפניו האשה. אהבה זו צמחה ביחודה משהו גדלה, זו האה־בה האנושית הנמוקה הבאה לידי בלוי שירי אמל יוצל „אבי כל תנועה כינורי".

מיתום פילוסופי ארוג בשירו „קין והבל" וריקמתו הרעיונית ארוגה מ־פילוסופיה בודהית, כפי שנתפשה בהשקפותיו של שופנהאור, ותלמי־דיו. פילוסופיה זו שימשה למשורר הראה ומצא לשירו. קין, עושה כפי־עה הרע, שואף להשתלט על המצרי־אות. ומסמל יצר השירה על הבל ומלואה. לשמחו הבל, משמען הבל

שם תינוקו של המשורר שנולד וחלה ומת בארץ", בה מסופר על התלאות שעברו על המשורר ומשפחתו בשנים הראשונות לעלותו לארץ. חבלי קלי־טה, מלחמת קיום קשה, משבר נפשי. ובמרכז כל אלה, מחלת תינוקו ומותו הטראגי. מתוסר טיפול רפואי ראוי לשמו בבית החולים. הוא חדין ביתר השירים, שיסודות אוטוביוגרפיים ב־הם: „הדלקת הערב", „ביאליק ואחי הקטן", „ביגה בקרית שלומי" ועוד.

הספר נפתח בשיר התחילה ללשון העברית „חקוקות אותיותיך", שבו מרנה המשורר בשיפעה לשונית, מגר־לותיה ויקרותיה של לשון ספר הספ־רים, ושר שיר ההילולים על ביאליק „איש מרבבים". בסוף הספר בא מב־חר תרגומים לשירי מילטון, בלייק, אמרסון, וויטמן, לורדס ועוד.

אראלי מחשבה

רגלסון, משורר הגוג, וכשם ש־משובצים בשירתו הרבה שניני מחש־בה ודיבוקות פילוסופיים, כך מתרת־נים מתוך מסתו הפיוטית־הגותית־ה־מעיסן ראש המחשבה שלוכי ורוש, כך מאוחדים הם הפילוסוף והמשורר באחד עשר פרקי המסות הפילוסוף־יות, המכוונות בספרו „אראלי מחש־בה". הספר נפתח במסה על „הגרי־בדסדר", ולאחר הסברת תורתו, עומד רגלסון על המגמים שבין ברגסון ובין המסתורין של ישראל. נפילותה של ההתקרבות האלוקית למצב המוחר ה־דומם, מזכירה לידת העולם השפל מתוך „המצמוס" של הקבלה.

בפרק „ויסהר של האלוקות" אומר רגלסון „הייתי יכול להלביש את ה־מחשבה הדיסטורית מחלצות עבר־יות, ולא היה איש מרגא בהם קרע. הד מן האגדה העברית שלה מדבריו של ויעוד על מידת אורך אפיים אשר לאלוקים. מושגו של אלוקים בחינת משתתף בצערם של יצורי עולם, מזכיר את הפסוק „עמו אנכי בצרה". לדעת רגלסון, יש לו ל־פראגמאטיזם אי אלה קרנים משותפים עם הרבותה של אומה, שהקדימה נע־שה לנשמע. אף ר' יהודה הלוי היה פראגמאטיסטן, בגנותו את חכמת יוו־ניה, שאין לה פרי כי אם פרחים. במסתו־ו של ספרי הרב המשורר הוגנה ר' אי' הכהן קוק, אומר, ש־כל המציין בדבריו ימצא את עצמו מובל ומתרענן בגליה הזכים של שי־רה הנישאת על כנפי הגות מעמיקה. שירה זו, אז השיבה פיוטית זו, של־הם קדושה בה, מוכיחה, שדבריו כתב לא רק מתוך מאמץ מחשבתי ועיון מעמיק, אלא גם מתוך השראה ר־הארה עליונה, והם בעיקר פרי הגב־לות פואטמית. משנתו של הרב אינה מסודרת לפי מקצועות וסוגיו. על כן עמלו תלמידיו להכניס בה שיטה וס־דר — ולא בהצלחה גמורה. כשם שקשה למצות ולמסור את נשמתו, סיגו ותוכנו של שיר, כך קשה לס־מות ולהקיף משנת הרב שלא בלשונו הוא ובסדר אחר. תולדיכי היצירה אנ־לו וקצב מחשבו ורגשו הם בלתי רגילים, ואין להפריד בין הלשון והעקב ואופני ההבעה, שבה נכתבה אז הרכשרה.

לכן הרואה ליהנות מיצירתו של הרב ולחזור לכבשונה, מוטב שיתב־שם הימנה באורח בלתי אמצעי בלי תיווכו של מסביר ומסכם. בכל זה מספיק מוסתע הקורא משרשים של רעיונות והברקות וניצוצי שירה תנר־תיה. אתה יכול למצוא בהם ראיות, רמזים ברורים לשיטותיהם הפילוסוף־פיות של גדולי ההוגים בעולם.

רגלסון שולל את הרב קוק בכרם הפילוסופיה המודרנית, ועל ידי קט־עים מתאמים מדבריו, נתן לו לרב להרצות בצמצו ובלשונו הוא על מש־נתו.

רגלסון, המשורר, ההוגה המסתי, הוא עדיין במלוא כוחו היצירתי, ויהי רצון שיזכה להתיצב לאור את כל יצירותיו.

האנציקלופדיה התלמודית

הופיע כרך מ"ו

מכיל ערכים: חול — חליצה.

וביניהם ערכים גדולים: חלב וחלב, חלה, חלול-השם, חכמות-חיצוניות, חלוקת-שדות, חלוק-מלאכות, חליפין ועוד.

המחיר —.60 ל"י

הזדמנות מיוחדת לפני העלאת המחיר

לפני עליית מחיר האנציקלופדיה בכלל ותחילתה .הדרגתית. בכל עניני הוצאתה הרשמית

פתוחה בזה הזדמנות אלמי תחרות לרכוש בזיל את כרכי האנציקלופדיה התלמודית

המחיר —.60 ל"י לכרך

בתנאים נוחים.

הכתובת:

אנציקלופדיה תלמודית, ביתקוגן, ירושלים

הפצה ראשית לא"י,

בימ"ס גיסלר, רחוב בילו 4, תל-אביב.

ימיו האחרונים של יהודה המכבי

מאת אברהם מברך

יהודה המכבי, בהיותו כהן גדול בשנה השלישית, אנו מוצ־אים: [1] „ויבואו לדמסריות המלך היוני כל האנשים הפושעים הרש־עים מישראל, ואלקימוס היה מנהיי־נם. מתפנו לכהן, וראשיהם את העם אל המלך לאמר אבד יהודה ואחיו את כל אוהביך, וגם אותנו זרה מארצנו, ועתה שלח איש אשר תאמין לו, וישנש אותם ואת כל אשר עזרו להם. ויבחר המלך את בקחידוס וישלח אותו ואת אלקימוס הרשע, ויקימם לו את הכהונה הגדולה, וי־יקבצו אליו כל עוברי עמם, וכאשר ראה אלקימוס כי חוק יהודה ואשר אתו, וישב אל המלך ראשיהם רצות.

ובא המלך אל ניקנור אחד כשריו הנכבדים, והשונא והאויב לישראל, ויצו עליו להשמיד את העם, ויבוא מחנה ניקנור ויחל הראשון בבל־חמה, ויצו מכל כפרי יהודה מסביב ויקחו את שלום ואת הבזה ואת ראש ניקנור כרתו ואת ימינו אשר שלח בגאון על המקדש, ויבראם ויתלם על יד ירושלים, וישמח העם כאד, ויעשו את היום ההוא ליום שמחה גדולה ותשקוט ארץ יהודה ימים מעטים. וישמע דמיטריס כי נפל ניקנור והלו במלחמה, ויוסיף לש־לוח אם בקחידוס ואת אלקימוס שנית לארץ יהודה, וילכודה ויתרגו נפשות אדם רבות.

בין השומרונים

ליהודה התבצר בארץ שומרון [2] בבקעות: „אלראתא", הרבה „אינ־סנהי" אשר מדרום לעמק שילה. כאן מתעוררת השאלה: ידע שהי־שומרונים התנגדו תמיד ליהודים, ואיך סיכו יהודה את עצמו להתבצר בארצם, ולא חשש שגם השומרונים יתקוממו נגדו, ויבואו בבקורות על הבאורעות שהתקיימו בתקופה ההיא, אפשר לשער שחלק מהשומרונים שבאותה התקופה אהדו את היהודים בכלל כשחשבים לצרי־תיהם, ואת יהודה המכבי בפרט, שבנקמתו ביוונים ובתומכיהם הר־תה גם נקמתם של השומרונים משונאיהם שבתקופה ההיא. אלה היו על יד ירושלים, וישמח העם כאד, המושל הנבאי היוני של שומרון בשם אפולוניוס וניקנור עוזרו, עם תומכיהם, כאשר הציק ליהודים, גם הציקו לשומרונים, כל אלה חטל יהודה המכבי והקל את עולם מע־ליהם.

על מלחמתו של יהודה עם אפו־לוניוס ונצחונו עליו אנו מוצאים [3]: מקץ שנתיים שלח המלך אנטיוכוס אפיפנוס את שר הביסים לערי יהו־דה ויבוא ירושלימה בחייל גדול, וישלו על העיר פתאום ויך מכה רבה.

שני שרי צבא

מכאן לא ברור מי היה שר המסים שנשלח על ידי אנטיוכוס אפיפנוס, לסיים את חורבן ירושלים, שהוא עצמו לא הספיק לעשות. והנה אנו מוצאים [4]: וישלח את אפולוניוס שר המיסים עם עשרים רשנים אלף אנשי צבא, ויפקוד לרצוח אל כל הגברים את הנשים ואת הטף למכור. מכאן נראים, שר המיסים היה אפולוניוס.

נאמר שם, יהודה יצא לקראתו ויך אותו ויפלו חללים רבים. והנשארים נסו ויקח את שללם, ואת חרב אסר לוגיוס לקח יהודה ונלחם בה כל הימים. זו היתה תוצאת המלחמה של יהודה עם אפולוניוס — שר צבאו של אנטיוכוס אפיפנוס.

על המלחמה של יהודה עם ניקנור, שר צבאו של המלך דמיטריס, אנו מוצאים: [5] וישלח המלך את ניקנור אחד משריו הנכבדים הסונא יה־איב לישראל, ויצו עליו להשמיד את העם ויבוא מחנה ניקנור ויפל הוא הראשון במלחמה.

אלה שני שרי הצבא, אפולוניוס וניקנור, וכשם שנלחמו יהודים, כך הציקו וזכאו את הנשבי שומרון ב־היותם מושלים שם. וכך בבקורות[6] „בין שראו השומרונים את הגו־דים נתונים בצרה, שלחו אל אנט־יוכוס (אפיפנוס) שליחים והודיעו לאמר, מוכרת מאת הבדונים שב־שכם למלך אנטיוכוס תיאוס „אפי־פנוס, אבותינו מחסת מגיפות בסוי־מות שהתפשטו לעיתים הכופות על הארץ, ומשום שהלכו אחרי איזו אמונה תפלה, עתיקה, הנהיגו כנהג לכבד את היום הקרוי אצל היהודים יום שבת, ובנו על ההר הקרוי גרי־זים מקדש בלא שם, ובהקריבו עליו את הקרבנות הכילכתם, והנה בשעה שאתה נוהג ביהודים כיאה לרשעתם, סבורים עקדי המלך, שאנו עושים אותם הדברים משום קרבתנו אלי־שה הם טוענים עליהם אותם האש־כות, ואילו אנו צדנים מימים קדמו־נים, ודבר זה ברור מרשיעות הד־מדינה, הרינו מבקשים אישרא ממך מסיבנו ובאלנו שתתן פקודה לאסר־לדיוס. מושל המלך וניקנור ואמר־ציא לפועל את פקודת המלך, הטוע־לים עליהם את אשמות היהודים, שלא יפיקו לנו בשום אופן, שהרי שונים אנו מהם בנגענו ובמנהגנו".

מוסד הרב קוק

מוסד הרב קוק

ת. ד. 642 ירושלים

ספר חדש

חקרי זמנים

מחקרים וביורים בזמני השנה

בהלכה ובמנהג לאור המקורות

מאת

הרב ד"ר אלתר הילביץ

המחיר: —.60 ל"י

משרד ההפצה: תל־אביב, רח' אלנבי 87, טל. 295036

המרכז להכניות לימודים במשרד החינוך והתרבות

והמחלקה לתלמוד באוניברסיטת בר־אילן

חכינו

אפתעה בילקוטי

דפדפת להגשת סידור התפילה לילדי כיתה א'

בבית-הספר חממלכתי-דתי המחיר 2.80 ל"י

מדריך למורה — המחיר 4.50 ל"י

להשיג בהוצאת „מעלות", רח' שונציגו 11, תל־אביב

שני סוגים

בעל הקדמוניות הנוים בבריר בנגע לכל השומרונים. אינו מתקבל על הדעה שכל השומרונים וכוהניהם, יוחתרו על השבת ובעיקר על מקדשם בקלות דעת כזאת, וכבר הודיע חזיל [7]: ככל מצוה שהחזיקו בה כותים הרבה, כדקדקים בה יותר מישראל. כשתבר שגם ביניהם נבצאו שהתנגדו ליונים בכל, על שהעניקו לחם לבתיהונים בפרס, ומהם שרצו ללחום נגד נגשיהם היונים יותר־כיהם ביחד עם יהודה המכבי.

מר יצחק בן צבי דיל, במחקרו מבקבע [8]) שיש להבדיל בין השומרו־נים בתור עדה דתית ובין השומרו־נים בכובן תושבי ארץ שומרון. חלק גדול מתושבי שומרון (ולא יהוד בדיוק אם רוב או מיעוט) לא השת־ייך במובן הדתי לעדה זו, אלא לעו־בדי האלילים והתיוונים ומסובבי שחלק של העדה הדתית. השומרו־נים, נלחם ביונים בבתיונים בדר־כה ליהודים. בהיותם הדבר ליהודה המכבי, גייס גם מהם הכוחות ל־מחנהו. כאשר עלה שר צבא היונים בקחידוס ללחום בו בהר כשדה ה־בצרה בארץ שומרון. שבאיתו הזמן היה עיקוחם של היונים שם יותר חלש כבארץ יהודה.

שהנצחונות הראשונים של יהודה המכבי, היו לרצון החלק הדתי כה־עדה השומרונית, שהתנגדו לשולטן אפולוניוס ועודדו ניקנור וחיילים. חלק זה הצטרף למהנהו של יהודה ושתפו פעולה.

לפי זה נוכל לפתור עוד שתי בעיות אשר לא נבצאו להן פתרונות עד היום:

א) שאנו מוצאים [9]. אחר שיהו־דה נפל בערבה נמצאו יונתן וסמעון את יהודה אחיהם ויקברוהו בקבר אבותיו במודיעין; ב) אנו מוצ־אים: [10] לקחו שפעון ויונתן אחיו של יהודה את הגופה על פי הסכם. שואלים: איך נשתברה הגופה של יהודה ולא נקחו בה היונים כפי שעשו הוא לניקנור [11]) שכרתו את ראשו ואת ידו, והלו אותם על יד ירושלים, הלא זו [12]) היתה אחת הסיבות הקיקריות של גלות בקחידוס לחתום ביהודה, כדי לנקום את מפלת ניקנור, ולא מתקבל על הדעת, שי־בקחידוס יותר על ההדבבה שהיתה בידו לנקום ביהודה בכלבות, ולע־שות בגופו כפי שיהודה עשה לי־ניקנור, לא יתכן, שבקחידוס יעשה הסכם להוציא את הגופה ולמסור אותה למתנגדיו שכעין ויונתן אחיו של יהודה, המשיך לחלום בהם דר־לרדוף אחריהם גם אחרי שנצח את יהודה, כפי שמסופר שם בהמשך הדברים?

לפי ההנחה, שחלק מהשומרונים הצריך את יהודה המכבי, בסתבר, שלאחר נפילת יהודה בקרב, השומ־רונים שהתחבאו בקרב אז אלה שנרו שם בסביבה שעשו את החסד הי־אחרון עם יהודה והסמינו את הגו־פה באחד המקומות שלא יתפללו בו היונים שונאיו.

כאשר המערכה נגמרת, ובקחידוס חייליו עובר סביבת המערכה, כרתו השומרונים הסכם עם שכעון ויונתן אחיו של יהודה וכסרו להם את הי־גופה לקבור אותה בקבר אביו. אמ־נם יהודה המכבי נוצח במערכה, אולם הנם לא שכח את גבורותיו, ונאמר עליו: [13] „ויספדו לו ויבכו אותו כל ישראל בכי גדול, ויתאבלו ימים רבים, ויאמרו איך נפל מושיע כביר של ישראל ועוד נאמר עליו[14]) הנם כיבד של ישראל ועוד נאמר עליו[14]) הנם כיבד אותו בבנהגים הבקובי־לים, כך היה סופו של יהודה, איש גיבור ובעל מלחמה, שזכר את מצוות מתביהו אביו, וקבל עליו לפעול ל־לסבול לחירות עמו.

זו גבורתו של האיש שהניח אחריו תהילה ומצבת־זכרון כבירה, הגאולה שנאל את עמו, הוציאו משעבודם של היונים. הוא מת לאחר שהחזיק ב־כהונה גדולה שלוש שנים. [15]).

הערות:

1. המכבים א', ז' א'-ז'. 2. „דברי" (כ"ז כסלו תשל"א) מאמרי: „הקרב האחרון של יהודה המכבי". 3. ה' מכבים א', ו, כ"ס־ל"ח. 4. שם ב, כ"ב־כ"ט. 5. שם א, ז, כ"ו־ז"ב. 6. קדמוניות י"ב 257-263. 7. בבלי קדו־שין ל"ו 8. ספר השומרונים י. בן צבי ע' 20. 9. המכבים א, ט, י"ח־י"ט. 10. קדמוניות י"ב 432. 11. המכ־בים, ב, ט"ו ל. 12. שם א, ט. א. 13. שם א, ט, כ"כ־א. 14. קדמוניות י"ב 431-432. 15. המכבים א, ט, כב.

יצא לאור

* פרק המיסים לדברי האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים (חסי ל"ב—תשל"ו) שנפתח בהוצאת של יצחק טברסקי. ספר כשנה הורה לי רבים, מגבנו ומפקידו.
* ספר עברי על היאוריה כלכ־לית לשנת 1900, מאת אפרים קלרינן. כדברי האקדמיה הלאומית למדעים, הוברה ו, כרך שני, ירושלים תשל"ה.
* יהדות בבר, העיתון ההלכתי, מאת הרב ברנהם הרפנס. הוצאת „נצח", בני־ברק. תשל"ו. ע"ס ע'.
* יסודות הסטטיסטיקה, תיאוריה, מושגים ושיטות, מאת כמה מרצבי הוצאת בסדה. 372 ע'.
* סהרהודות עתונאית, (עתונות, טלוויזיה, יחסי ציבור, מסק זמן) מאת פנחס ירוכן, הוצאת בסדה. 412 ע'.
* קודם השיבה בן 5 ימים, מאת א. בוארד דה־בונו, בסדה, רמת גן. 160 ע'.
* קוקלת קוראים לציון, מאת דיר ח. מרתבה, מן הסדרה „בקורות לתולדות עם ישראל". הוצאת כ"ם זלמן שזר, בסיוע מסדר החינוך (הי הרבות, ירושלים תשל"ו), 200 ע'.

ספר חדש

אורות התשובה

מאת

מרן הראי"ה קוק זצ"ל

עם

מבוא ביאורים ומסורות

מאת

הרב יעקב פילבר

250 עמוד — 35 ל"י

הזמנות למשלוח: ת"ד 6118 י"ם

רשימות

אור בחלון כפרי

מאת אחרון קוזה

עם ערב בחנוכה באתי למושבה מן המושבות. באתי לרוח שדה וכרם וחעוט־רים את המושבה סביב סביב עד סמוך לחצרותיה.

כשאני יוצא מתוך העיר הגדולה, מתוך הרעש והמהומה הרבה שבה, ובא לאחת המושבות, הריני כטובל במים טהורים, ועולים בי רגשות מרוממי נפש, כאותם שהיו בי בבואי לארץ.

שם המושבה קיבל גם הוא שוב אותו טעם אותו טעמתי בו עוד בטרם בואי לארץ. הן ארץ־ישראלי עתיק היה בבתים הכפריים הבנויים בנוסח הישן ולאחר מהם נבנם איבר מחצרו ופנס בידו.

בהתהלכי בחוצות המושבה המוארים אור רפה ראיתי באחד החלונות נרות חנוכה מאירים. נער קטן עומד על ידם ופניו מאירות מאורם. בהביטי בחלון זה הייתי כמביט בראי קסמים שהעביר הרחוק משתקף בו. ראיתי את עצמי בעתיני נער עומד ומסתכל בנרות החנוכה בביתנו ה־ישן, וגיגתו של אבי, שהיה מסלסלו כטוב לבו בשעת הדלקת הנרות ומתנגן בקרבי.

בילדותי לא שבעתי מהביט בנרות ה־חנוכה הדולקים ובבואתם, שנשתקפה מעבר לחלון בחוץ, כתבט בפלאים. מת־חמם הייתי באשם ובאורם העלין אף על פי שניתנו לראותם בלבד. עתה, לאחר שחרב ביתנו עם בני ישראל רבים נגרע משהו מאורם. לא נמסרו רבים בידי מע־טים, לא טמאים בידי טהורים, ולא רשעים בידי צדיקים.

התהלכתי בחוצות המושבה נתן ל־רגשות מעורבים, צער על החורבן וני־חומים על נס התקומה.

האם יש ניחומים על הפרעגנת הרבה? האם יש שילומים?

פיוס בין שכנים

בשעות הערב וזיו האיש ואשתו לפע־מים משוחקים בקלפים, משחקם בינם ל־בין עצמם הבליט בדידותם, בדידות מש־פחה חשוכת־בנים. דירה ריקה מעליהם היתה סגורה ומסוגרת לאחר מות האלמן והניסיפה עצבות. אנשי המקום העלימו עיניהם מן הדריסים הסגורים.

ערב אחד, בשבתם שניהם שותקים, כמקשיבים לדממה, שמעו קול ילדים מת־קרבים לבית. הרגישו שמתכוונים אליהם הישבו מצפים, והנה נקישה דקה ורמה בדלת, נקישת אצבע של ילד. נבנסו שלו־שה ילדים. ילד כבן שש ושתי ילדות אחת כבת ארבע והשניה קטנה ממנה.

— שלום השכן — אמר הילד ובת ה־ארבע הדרתנה־החזיקה אחריו.

— מה רצונכם ילדים? — שאלה ח־אשה ברוך. בשאלתה ביטאה געגועיה לילד.

— כלום, באנו להגיד שלום.

— מי אתם ילדים?

— עוברים דירה. אנחנו גרר למעלה.

בת הארבע לא רצתה לפגר אחרי אחיה ואמרה גם היא:

— אנחנו, אנחנו — נתרגשה ולא חו־סיפה.

כשפנו הילדים לצאת אמרה האשה:

— חכו אתן לכם עוגיות.

עיני הילדים הבריע שמחה רצפה.

בפתח נראו אבותיהם ששלחו את יל־דיהם לפניהם לומר שלום לשכנים. האב גדול־גוף ופניו נמרצים. הוא פנה לילדיו וקולו הולך רם:

— יאללה! למעלה!

חמשתם עלו במדרגות כשהילדים מ־מהרים רעולים לפני אבותיהם.

שוב קול מפתח דלת חריקתה בחי־פתחה. קול הפסיעות בקומה השניה נעם לשני האנשים למטה כמו באו השכנים החדשים לסוכך עליהם ולהתרצאם מברי־דותם. כשיצאו השניים, אותו ערב, מ־ביתם ראו את החדרים למעלה פתוחים בולם. אור היה בחלונות. חדירה נתמלאת חיים וקולות הילדים שם מחו את זכר הדמות כליל.

האיש ואשתו אהבו לשמוע את קול הילדים בבואם מן הרחוב, בעלותם יחד במדרגות בריצה. הילדי כינו אותם „שכנו" „שכנה" כהדרו. הוא ביקש להיות להם לדעיל, להצטיין, לדבר עמם ובשראה פעם את האיש מתקרב לבית הוביל הדה סגור אמר: „השכנה שלי אינגה".

אמו היתה משבחת אותו ואומרת: „הילד חבב".

— גם הילדות — אמרה האשה, מל־מדת זכות עליהן.

— לא כל כך, הנה זו — הראתה על אחת מהן, על בת הארבע — את יודעת למה זיא כזו רזה, אגיד לך למה, לא רוצה לאכול, פחדות. שתהיה לי הנאה מזה, רשעית.

כדרך ילדים שהליכות הבריות לא נהי־רות להם ערין, היו הם נבנסים מדי פעם ומבקשים דברי מתיקה ובשהגדישה בת הארבע את הסאה ובאה בשעה לא נוחה לשכנים אמרה האשה

— לכי לאמא שלך — וסגרה בפניה את הדלת.

אמה ארבה לשכנים לראות התנהגותם כלפי ילדיה. היא שמעה את דברי השכנה ופרשה אותם בדברי גנות על עצמה, ולא דרוש הרבה כדי לקלקל יחסי שכנים. מחיצה הוקמה בין שתי המשפחות והן החלו להתעלם אלו מאלו.

הילד הילדה ידעו על המתרחש בין הגדולים. הם קלטו זאת. הילדה שמעה את אמה אומרת: „השכנה מקנאה, אין לה ילדים".

— למה אין לה? — שאלה הקטנה.

— תשאלי אותה.

הילדה קיבלה דברים אלה כפשוטם ו־עד באותו יום שאלה את האשה:

— למה אין לך ילדים?

גם מקטנים נפגעים הגדולים. האשה החלה מביטה בה בעין לא טובה. הרגישה זאת הילדה הרציאה לשון לעומתה, לשון דקה וארוכה כשל כלבלב.

כשנפגשו הגדולים זה בזה חשו פעימת לב והשפילו עיניהם. הרוגז התחיל מט־ריד אותם, אז ביקשו להחליף ממנו וב־חשאי היו מצפים להזדמנות להתפיס זו באה לידם.

בגלל הילדים קם הרוגז בין הגדולים ובגלל הילדים התפיסו.

הילד לא השלים עם הרוגז. אמו אסרה עליו את הכניסה לבית השכנים, אבל הוא הרסיף וקידם פניהם בשלום והסתכל בהם בעיני הטובות. כאשם וביקש להיות להם לחתיל, כמו קודם.

האשה אהבה את הילד הזה. בעגעיה לפרי בטן מצאו פורקן מעט באהבה זו. בגלל סירובו להתעלם מן השכנים, כ־מצות אמו, גבר בה רגש האהבה אליו. פעם אף נשקה לו ולא ראתה שאמו רואה. הנשיקה לבנה מפי השכנה הפכה את לב האם אליה לטובה.

למחרת לעת ערב ירד הילד מן המר־רגות במרוצה. דפק בדלת דפיקות מהי־רות ואמר:

— אבא אמר שתבואו, אבא אמר — את שתי המלים האחרונות הגה בקול נמוך וכמו לעצמו.

האיש שמח לכך. לא השגיח בצורת הזמנה ומחל על כבודו. הילד רץ לפניו וכולו כמביא משמח.

במעם הראשונה נכנס לבית שכניו ה־חדשים. צבע הקירות, שבלט לעיניו ב־הכנסו. היה בטעם בני עדות המזרח. ריח קפה ברשולו עלה באפו. שתי הילדות נדבקו אליו. בת הארבע השלימה על כורחה עם רצון הורית.

האב ישב במרפסת, בראותו את שכנו הצהיל פנים ושאל:

— מה אמר לך הילד?

— אמר לי לבוא.

— איך אמר?

— אבא אמר שתבואו — חזר על דב־ר הילד.

— כך אמרת? — התרים כלפי הילד שעמד והקשיב לכל מלה שנאמרה. — אמרתי לך שתגיד אבא ביקש מאוד ש־תעלו.

— אמרתי יפה, אפילו — הצטדק ה־ילד.

— איפה אשתך?

— לך רחמים. תזמין את השכנה. איך תגיד?

— אבא ביקש מאוד שתעלי.

— בראבו! לא הזזו משם עד שהשכנה תעלה.

— שמחה! — קרא בקול לאשתו — מה עם הקפה?

— סבלנות — ענתה האשה מתוך המטבח.

דרי הקומה הראשונה ראו עתה את הרחוב מלמעלה. אורות הניאון בפנסים האירו את ירקות האילנות. מתוך החלו־נות הפתוחים בבתים הסמוכים נישאה המית חיים שלוה. הם לגמו לגימות קט־נות מן הקפה הטורקי. הנתנו בספלים זעירים, טעמו מן העוגות המתוקות מאוד, הטשויות לפי טעם בני עדות ה־מזרח ונהנו מאווירת הפיוט.

שתי הילדות סיפסו ועלו על ברכי אבי־הן, אחת מימינו, אחת משמאלו וישבו לבסוף סמוך לחזהו האדיר. האב היפנה ראשו פעם לזו ופעם לזו ובפניו מבע של רוך. הקטנה מבת הארבע נרדמה מהר. עוד בטרם ירדו שמורות העינים היו עיניה ישנות. עד מהרה נרדמה גם ה־שניה ולפני הרדמה מילמלה לעצמה מלים בלתי נשמעות. בשנתה ניכר היה רוך פניה יותר. עיניה היו שקועות. אפה כולל וכולה כצפור עיפה.

כשראתה האשה את הילדה בשנתה התעורר בלבה רגש חמלה שגבר על ה־רגש שהיה בה אליה לפני כן.

הרבנות

רכה נאמנה ויקר־אמריתא, להכתרת שני ה — בדולי ישיבת „מרכז הרב", הישיבה מרן הרב זצ"ל בתוכבי ירושלים — במושבים הנועל המרחבי, הרב מרדכי זמיר עכב, הרב יורם צוחר שליט"א בבפר־

עליהם להרים כבוד הרבנות ברוב הצאת, מרן הרב זצ"ל לחם הלשכתריהם, לאורך

ד תנאים בעניני משכורת.

— זכה מרן הרב זצ"ל לעלות ברוב כבוד בנות ביום — שנר חגליה של ארץ־ישראל בות שמו הטוב כאחן בתורה, אלא גם משום שבשנת המשא־ו חלישות־המכתבים ביניהם, נתגלה לראשי שנו ומה רבה עדיטות־רוחו, של מי שחתיד

הראי"ה. פרק ע"א

ע"י הרב משה צבי נריה

יסו לא הקר ולא דרש על ענייני משכורתו, רוהלל ל: „הוא לא הנמיד תנאים בענייני נחשבו כעיניו דברים כמו אלה, בפני האושר לארצנו הקדושה ולהחזון את עשרת, באהבה המחור חמיד, היה מוכן לבוא תיכף למקום מגיעות שחיה צריך להסידן מדרכו" („שמע

*

— דאגתו המרובה של הרב לזכויות משפחתו נות הנאמן ר' „פתלי־חרץ הלוי זיל, ובייחוד רב ר' יוסף הלוי זיל, שכבר ידע היה בבדול ראת שמה" (על בעיות שנת השמיטה). הרב בבחמות מפרשות ביחס לכמצד משפחת הרב הלוי זיל יחמנות בדיין ראשון בבית־דין כרב הקהילה.

ית ז"ל: „כבוד־גאונו כבר מימותו ובתהלוכותיו הכל יוכל"

: הסידי חבריב ביטו — לזהם רב מיוחד, הרב (שהתחיל לכהן עוד בשנת תרי"ט), ושעלייתנו ? להיחזקל בקשיים מסרימים, אולם שמוך היה מו יכצא נתיבות אליהם, וכדרכו מאז ומתמיד ו שכתב אליו הגאון האדיר זיל, בהשובה ל הניחם לרבנות מצד אנשי המפלגות שעלו דרישות של פריקת עול המכשבות בעולם:

מפלגות השונות שביטו ואגפיה, כי בכל זאת לא יפרו פיהם בבלוי, אם רק נדע איך לנהג בבר מנוסה ומובחן ומובהק לזה, בסתרגנו בדי גם בימים הבעליש איהיש, ובתמיסתו וב־ — — עלת והצלה בכל מכל כל" (נושאות שייג).

*

תג הרב, ויכול היה לקבע בהחלטיות במאמר סיון נוספות בארץ־ישראל: „כי אין לנו שום זקוקה להשפעה, ושאין באפשרותה לקבל ער רוחקים ברעיון במעשה מהתכונה הדתית, להשפיע, השפעה של כבוד ושל חיבה לדת להשתמש באמצעים הנוגים ומוכשרים לפי

ז שופטיך כבראשונה:

„כבוד הרבנות" שנכתב כעבור שנים — ד"א — פונה לפניו שער רחב, לראות כיבד ערם הנישא של הרבנות בכלל, ושל רבנות אחרון בפרט המשיחה המקיפה ואת. השמעתם מעורה:

בנות היא שאלה חשובה בחייו ובלילים גם מנמים — על אות כבה וכמה שאלה זו ד על פה בארצנו וביומינו. בתקופה שאנו חיים הוה הלאומית, הרי שאלת הרבנות היא מסוג אין אנו יכולים לייחר לנו אופן של תחיה בארצנו, אם זה החלק החשוב של העבודה הרבנות לא שיוכלל ולא ישוער על ידי תחיה - זאת אומרת מהותה כבוד הרבנות! והוא הר־ : „ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציך כ־

קת בסגולתו האישית של חרבי־

בנות, וכלם צריכים שמר וחקר, כמדרי ה־ ז ומתפתחים לפניו — — — עצמי הרבנות הרבנות מצד עצמה, כלומר ההשפעה האישית בור, מצד ערכו של האיש הנבחר או הממונה זו. אחרי ההשפעה האישית באה ההוראה, השכלה, ספרות — שעל פי המהלך הפתיק ' אותה האישיות המיוחדת של הרבנות, ש־ ועל הכל היה חופף הדר הקדושה והאמונה ת של הרבי. — — —

לה ואיתה ירד גם כבוד התורה־

הרבנות באו סיבות שונות, וגרמו להתפוררות ם של הרבנות בחייהו הכלליים. המשיחה הב־ הקדושה של הרבנות (אותה הרבנות המיוחדת , אבל לא השתלה לצור להתפשטות הדר בכלליותה. הרבנות נעשתה בזמן האחרון למין ; הוראה ירדה מכבודה, ונעשתה לכלי שמשו ם לה; הדרישות נמסרה למגידים, אשר מחמר ורון תפיסת מקום הגון בחיי הציבור, אולה הרשלה הלאומית נעשו לדברים של חולין, קדוש ומיוחדה של הרבנות. הרחאנדות הצר־ ניתק כל קשר בין האישים המשמשים

ישראל והארגון של עמי הים התיכון

מאת ד"ר ק. נפתלי

בישיבת שרי החוץ של מדינות השוק האירופי המשותף, שהתקיימה לאחרונה בבריסל, סופם לקבל את ההצעה המשותפת של אנגליה וצרפת להדק את הקשרים עם ומארצות הנובלות שם הים התיכון ולחדש את היזומה של הקמת ארגון עמי הים התיכון. יוגוס־לאביה, בעלת המשטר הקומוניסטי כלולה בהצעה זו והדבר נעשה לפי רצונה וזאת אחרי ביקורו של ברזניב בארץ הזאת לפני כשלו־שה שבועות והבטחתו בבלגראד לכבד את ריבונותה של יוגוסלאביה. כלומר — קיימת זהירות לגבי הבטחות הרוסים, כי זכור עוד, שבעת פלישת הרוסים לצ'כוסלובאקיה דיבר ברזניב של ריבונות מוגבלת של ארצות הגוש המזרחי.

ההצעה החדשה שהיומה להקמת ארגון עמי הים התיכון תהיה אירו־פית, היא מהלומה לצרפתים שכן הם רצו להקים את הארגון הזה ולעמוד בראשו. גם המוכנות הצרפתית ה־שניה והמצומצמת של אירגון העמים בחלק המערבי של הים התיכון גב־שלה בגלל ההתנגשות שבין אלג'י־ריה ומארוקו ותמיכת הצרפתים ב־מארוקו.

גם לפי ההצעה החדשה כלולה צפון אפריקה בתוכנית ארגון עמי הים התיכון. בעיני האירופים, נחש־בת צפון אפריקה נהפשך של אירו־פה. מה עוד, שהסתרוקים בין איטא־ליה, ומוריסה ולוב אינם גדולים. שרי החוץ של איטאליה וצרפת לא הסתפקו בהיזוק הקשרים עם האר־צות הנובלות בים התיכון, הם דברו על ברית אירופה — עמי הים התי־כון.

השאלה — האם יצליחו האירופים להשכין שלום בצפון אפריקה? כי כל עוד שקיימת המתיחות בין אל־ג'יריה ומארוקו, ספק רב אם ניתן יהיה להקים את הארגון של עמי ה־ים התיכון.

ביקור מלך מארוקו בפאריס ותגובת אלג'יריה

ביקורו של חסאן השני מלך מא־רוקו בפאריס עבר בהצלחה רבה ו־נחשב בעיני הצרפתים להישג גדול. נשיא המדינה, האדון ד'איסקאר ד'אס־טן אירח את המלך בארמון הנשיא־ות ומארחים רמי דרג אחרים אינם זוכים לכך.

ראוי לציין, שבעבר הלא רחוק היתה מתיחות רבה בין צרפת לבין מארוקו ודא גול הודה לנוק את ה־קשרים הדיפלומאטיים עם המרץ ה־ואת. הסיבה נתשמש לכך היתה — דרישתו להעמיד לדין את שר המש־ריה לצרפת, המהדו ביניהן בעיות מחירי הדלק בסהארה ומבלי לחדד־קק לבית הדין הבינלאומי בהאג, כפי שסוכם קודם לכן. הצרפתים, שישאפו להקים את אירגון עמי ים התיכון, תרמו רבות לשיפור היחסים בין אלג'יריה למארוקו עד שפרצה לפני כשנה התנגשות מזוינת בין שתי הארצות הלה בגלל מלחמה הספרדית. ברגע תמכה במארוקו ר־כתיבה מכך הצטנגו יחסיה עם אל־ג'יריה ונשיאה בומדיין הכריז, ש־נכונותה של צרפת לשלוח כוח שימור לבנון זהיר שאיפה קולוניאלית, לזר־זור ולהשתלט על הלבנון.

תגובת אלג'יריה על הסכמי חסאן השני בפאריס לא אחרה לבוא. הנו־דעה רשמיה נאמר: הסכמי הנשק שבין הנשיא והמלך, בעיקר ההסכ־מים הצבאיים ובשלוחי הנשק המא־סיוריים כפי שהובטחו, בהסכם זה — הם מסוכנים ופלולים לגרום להתלק־חות ההתנגשויות המזוינות בגבולות אלג'יריה—מארוקו. ממשלת ד'איסקאר שואפת לשחק משחק ראשון באר־צות המאגרב המזרח התיכון. ומצד־ו־ניות דווקא בידידות של משטרים בלתי־פופולאריים הרוצים להישמן עליה. עד כאן לשון הודעה הרש־מית, הכוונה היא להזכיר, שהמלך חסאן השני אינו מקובל על תנש־בי ארצו, כי הוא זה חי הוללות והתפוקים, הוא נכנס כשותף לעסקים מסוקפקים הדבר עורר את דעם העם נגדו, בעיקר בגבא ונעשו כמה פפ־מים נסיונות לרצחו אותו.

ההשלכות לתוכנית ארגון עמי המזה"ת

תוכנית ארגון העמים הנובלים עם הים התיכון גרמה לשקיעת התוכנית לאיחוד המאגרב, היינו — שלוש ארצות צפון אפריקה הצרפתית לש־עבר עם לוב במרס כשדובר לפני שלוש שנים על מיזוג של לוב עם תוניסיה למדינה אחת. מצד אחר התוכנית של ארגון עמי הים התיכון בוללת רק את שלוש ארצות אפריקה הצרפתית לשעבר בלי לוב, כי מלך מארוקו החדיש, שאינו מוכן לשבת באירגון אחד עם רחק לוב, שומם לרצחו.

לתוכנית זו היו סיכויים טובים ל־ביצוע, כי תוניסיה ומארוקו, שתיהן ארצות פרו־מערביות עם עבר משר־תף ריש לתן גם עתיד משותף. אחרי שאלג'יריה התקרבה מחדש לצרפת, ויתרה על לוב המהפכנית והצדיפה לשבת באירגון אחד עם תוניסיה ו־מארוקו, נראה היה לפני כשנתיים, שהאירגון הזה יקום בראשותה של צרפת. את הדחיפה לכך נתן הנשיא ד'איסקאר ד'אסטן בביקורו בארצות צפון אפריקה, שדבר בהתלהבות על המסורות והחולת שבאירגון הזה.

מכיתן שיחסי אלג'יריה—צרפת הטנגו אחרי ביקורו של ד'אסטן, ובומדיין שליט אלג'יריה ראה ב־הצעת משלות כזה שישור צרפתי ל־לבנון ניסיון נוסף של צרפת לחזור באיזו דרך שהיא למושבותיה בעבר, חושש הוא, שדבר כזה עלול לקרות בעתיד גם לארצו. הוא גם חשד שקיים הסכם סודי סודי—צרפתי ומי בסופו של דבר יעתוא הסודים את הדרך לצרפתים לחזור ללבנון, תוך מתן יתרונים מיוחדים לסוריה, כי תמורה בעד שרותה הטוב. לכן חיפש בומדיין שותף נאמן להתנגדותו ה־נחרצת לכך וחידש את יחסי הידידות עם קאדאפי, רחק לוב. הוא גם נמנע מלהתקרב למצרים, כי הוא מאשים אותה בבגידה בעניין הערבי על ידי חתימת ההסכם עם ישראל. המעבר של מצרים מהשפעת רוסיה לזו של ארצות הבריח, מסיל עליה את ה־חשד, שתמשיך לעשות הסכמים עם ישראל. בומדיין בטוח יותר בשות־פוה עם קאדאפי, כי שניהם התנגדו להשתלטות סוריה על לבנון ושניהם עשו מאמצים משותפים להכניס כוח ערבי משותף ללבנון ולהנהיג סדר בארץ הארזים. אם בסופו של דבר, הטכה סוריה להיות הכוח הציקרי הפועל בלבנון בשם עמי ערב, הרי זה מפני שמצרים הסכימה לכך תחזוי הוכחה נוספת, שאין לסמוך עליה.

במצב זה מביעים הצרפתים, ש־קשה יהיה להם לארגן את עמי הים התיכון כי עלולים להיתקל בהתנג־דות מצד אלג'יריה ולוב. לכן, הצ־דיקו למסור את היזמה לעמי מערב אירופה. כמובן תוך תקוה, שבתוקף זיעתה הארץ הגדולה ביותר השוכנת ליד הים התיכון, יישמר לה מקום נכבד בתוך הארגון הזה.

ישראל בין שתי תוכניות

כידוע, יש התיכון מתחלק לשנים: 1) החלק המזרחי, המתחיל ממצרי סיציליה, לוב ומצרים בדרום, יוון, טורקיה יוגוסלאביה מצפון. כולל ישראל סוריה ולבנון. 2) החלק ה־מערבי: סומאליה, שלוש ארצות צפון אפריקה הצרפתית לשעבר מ־דרום, צרפת וספרד מצפון־מזרח. ה־חלק המזרחי נמצא בתסיסה מתמדת כתוצאה ממלחמת ישראל—ערב ו־ההתחרות הרוסית—אמריקאנית. ל־עומתו מערב ים־תיכון הוא שקט, עד כדי כך שלחלק זה קוראים הגגם השקט.

מצד, שהיתה מבודדת בגלל מש־סרה ויזון, שהיתה אז מבודדת גם היא בגלל משפר הקולונלים, שמתו לצאת מבדידותן ולהצטרף לגוש עמי הים התיכון בראשותה של צרפת. חל אז שיפור ביחסי צרפת—תוניסיה ובם תוניסיה הצטרפה לתוכנית זו.

אנגליה, שאין לה גבולות בים ה־תיכון, נשארה מחוץ למסגרת ארגון עמי הים התיכון, אבל לא היתה מו־כנה לזנוח על השפעתה בים הזה.

(סוף בעמוד 8)

רב, הדק את הקשרים וקיבל המסכ־מת מלון לתוכנית ארגון עמי הים התיכון. כעת נזיקר מלך מארוקו ג־צרפת.

לביקור זה היו תוצאות מעשיות רבות. סוכם כטוב על חיזוק והש־פעה התרבותית הצרפתית במארוקו ומשלוח מורים רבים וספרים לארץ הזאת; ההחלט על חיזוק יחסי המס־חר וגידול השקעת הון צרפתי ב־מארוקו, הקמת כור גרעיני וחתנת סלוריזיה גדולה בארץ הזאת. הדיקור — הסכמים צבאיים. צרפת תמכור נשק רב למארוקו ומכל הסוגים. ה־מלך חסאן הצהיר בפאריס, כי ה־הסכמים הצבאיים, שנתחתמו אינם מ־כוונים נגד אלג'יריה. להיפך — הוא שואף לשפר את היחסים עם הארץ השכנה הזאת. נשיא צרפת מצדו הצהיר, שהוא מעוניין בהידוק היח־סים עם ארצות המאגרב כולן, מבלי להתערב ביחסים הפנימיים שבין ה־ארצות האלה. יצויין כי מארוקו, ש־נחשבה לארץ פרו־מערבית ורכשה נשק בארצות הברית, רכשה גם ב־זמן האחרון נשק ברוסיה ולשם כך ערך המלך חסאן השני ביקור במוס־קבה.

כתוצאה מכך, השתנתה היחסים בין מארוקו לבין שכנתה אלג'יריה, הנושבת לארץ שכאלית הרוסים היו ספקי הנשק העיקריים שלה. אלא, שבמשך הזמן התקרבה שוב אלג'־יריה לצרפת, המעדדו ביניהן בעיות מחירי הדלק בסהארה ומבלי להדד־קק לבית הדין הבינלאומי בהאג, כפי שסוכם קודם לכן. הצרפתים, שישאפו להקים את ארגון עמי ים התיכון, תרמו רבות לשיפור היחסים בין אלג'יריה למארוקו עד שפרצה לפני כשנה התנגשות מזוינת בין שתי הארצות הלה בגלל מלחמה הספרדית. ברגע תמכה במארוקו ר־כתיבה מכך הצטנגו יחסיה עם אל־ג'יריה ונשיאה בומדיין הכריז, ש־נכונותה של צרפת לשלוח כוח שימור ללבנון זהיר שאיפה קולוניאלית, לזר־זור ולהשתלט על הלבנון.

תגובת אלג'יריה על הסכמי חסאן השני בפאריס לא אחרה לבוא. הנו־דעה רשמיה נאמר: הסכמי הנשק שבין הנשיא והמלך, בעיקר ההסכ־מים הצבאיים ובשלוחי הנשק המא־סיוריים כפי שהובטחו, בהסכם זה — הם מסוכנים ופלולים לגרום להתלק־חות ההתנגשויות המזוינות בגבולות אלג'יריה—מארוקו. ממשלת ד'איסקאר שואפת לשחק משחק ראשון באר־צות המאגרב המזרח התיכון. ומצד־ו־ניות דווקא בידידות של משטרים בלתי־פופולאריים הרוצים להישמן עליה. עד כאן לשון ההודעה הרש־מית, הכוונה היא להזכיר, שהמלך חסאן השני אינו מקובל על תנש־בי ארצו, כי הוא זה חי הוללות והתפוקים, הוא נכנס כשותף לעסקים מסוקפקים הדבר עורר את דעם העם נגדו, בעיקר בגבא ונעשו כמה פפ־מים נסיונות לרצחו אותו.

המשימה: לשלש ההכנסות מתרומות

אומר מר אדלר: אומדן ה־הכנסות מתרומות מגיע השנה כ־23.5 מליון לירות לעומת 6—7 מיליון לירות משתקד. פירושו של דבר שאנו צריכים לשלש את הכנסותינו מתרומות.

זו משימה שקבלה עליה האגו־ברסיטה עתה. ואכן כבר בראשית השנה נעשו מאמצים נרכרים ל־הרחיב את הוג ידידי בר אילן בכל אתר ואתר.

„בחודשים האחרונים, הורחבו פעולות הידידים בארצות הב־ריתי. אומר מר אדלר ומוסיף: „מעלו לאחרונה בחוף המערבי של ארצות הברית. הקמנו אגודת ידידים בלוס אנג'לס ובסאן פרנ־ציסקו. בימים אלה החלה פעו־לה ברחבות בשיקאגו והתחלנו ב־ארגון ראשוני גם בטורונטו שב־קנדה. פותחנו משרד מרכזי של אוניברסיטת בר אילן באירופה ועתה הקמנו את הארגון של ידי־די המוסד בדרום אפריקה".

הקמת המשרד בדרום אפריקה באה לאחר פעילות נרחבת של הכרת הרקע ושיפוח הקשרים ה־אישיים. ואכן עוד לפני בואו של המנכ"ל לשם נעשתה כבר העבו־דה הראשונית בשטח.

„היו לנו ימים עמוסים של פני־שת יעיבות וראיונות עם גופים הרשמיים מרכזיים בדרום אפריקה. ראינו נכונות רבה ביותר מצדם לכל בעיות האגו־ברסיטה. יחד עם כן, הרגשנו ברצונם לשלוח לבר אילן סטו־דנטים רבים כדי שיוכלו את השכלתם האקדמית אצלנו.

ד. אפריקה — מרכז יהודי תוסס

מר אדלר מביע הערכה חמה ל־יהדות זו. „זהו מרכז יהודי חם ותוסס, מלא אהבת ארץ ישראל ויהדות. הם מעורים היטב בנעשה בארץ וצמאים לכל מילה ולכל פעולה אשר נעשית כאן. פשוט ליבם פרום יחד איתנו". עם זאת — אומר מר אדלר — מורגשים היטב האירועים שפקדו את אר־צות אפריקה בשנה האחרונה, ב־עיקר המשבר הפוליטי ברודזיה, ההגברות השפעתם של ילידי אפריקה על הלבנים נוחצת אותו־תיה גם בדרום אפריקה. דרום אפריקה נמצאת כיום גם במשבר כלכלי ומוסרי חמור שכמותו לא ידעה מעולם. האנשים הרשמיים לכל פרופה, ואף שוקלים הגירה. עב זאת נמשכת הפעילות ההיקר־לתיה היהודית במלוא הקצב. בתי הספר היהודים מלאים תל־מידים וכן תנועות הנוער הציונית ואירגון בני עקיבא הוא מן ה־גדולים והחזקים ביותר בארץ זו".

חוויה מיוחדת היתה למר אדלר בביקר הכנסת המרכזי ביוהנ־יס־בורג שם התפלל בשבת. בית ה־כנסת היה מלא משה אל פה, ו־נראו שם בני נוער רבים. הוא הרגיש לבתם לפני המתפללים של ישראל. הרב הראשי ליהודי דרום אפריקה, הרב דוב קפסר שבאם אף הוא הרבה בשבחיו של האוניברסיטה.

„ביקרתי גם בפרדס אליזבת, שם אורגנו גם חוג של ידידים, רבה של העיר הרב בבור גילה מעילות רבה לעזור לאוניברסיטה נשרכו כספר פרישות עם אישי ציבור שונים לדיון בדרכי הפעי־לות לעתיד. מעניין לציין, אומר מר אדלר, כי בין האישים שנר־תמו לפעולה היו שני שליחים מישראל שסיימו את לימודיהם בבר אילן".

בסקר הפתיחה הרשמי של פני־לות האגודה בדרום אפריקה, באו כל ה„מי ומי" של יהדות יהניס־בורג. השותפו למעלה מ־200 אי־שים, ובראשם הרב הראשי ליהו־די דרום אפריקה. כמריב הש־תפו מדי שנירדר, שופט בית המשפט העליון, השופט מארנו. ראש עיריית יהניסבורג, בציב השגריריות, רבנים ועוד. ל־דברי המשתתפים לא זכור להם בתולדות דרום אפריקה אירוע כה מרשים.

ואכן, כבר למחרת הסקר החלה האגודה לתרגם למעשים את זה הבטחות ההתחייבות שנאספן ב־ערב שלפני כן.

„אנו מקווים כי יעלה בידינו להגיע לאיזון התקציב, או לפחות למלא את הפיפיות שלנו בסעיף ה„הקיצוצים בתקציב הוספ־קו כמה פעולות. השנה לא מופיע בתקציב האוניברסיטה סעיף מי־תה. אומר מר אדלר: „הפסקנו כמעט כל פעילות בתחום הפיתוח. יש רק שני אובייקטים בתהליכי בנייה „בית יהודי מקסיקו" — פרוייקט שרוב הכסף לבנייתו בא מתרומות, וכן אנו בשלב התחלתי של הקמת אולם להתעמלות — שכספי בנייתו הגיעו מאנגליה. מדגיש מר אדלר: אנו הפוסד ה־יחיד בארץ שאין לו אולם הת־עמלות. עם זאת אנו נבנה את האולם כ„פרי בוקס" — ולא נה־פוך אותו לאולם מפואר כמו מוס־דות אחרים.

ועל אף התקציב המקוצץ נכ־נסה אוניברסיה בר אילן לשנת הלימודים תשל"ז ללא בעיות. או־מר מר אדלר: מצמצנו בכל אשר אפשר לצמצם מבלי להכאיב יתר על המידה. מצמצנו בסגל המנ־הלי האקדמי. הסגל המנהלי מו־נה השנה 625 איש לעומת 641 אשתקד ואילו הסגל האקדמי מר־נה 756 איש לעומת 797 בתשל"ו. כמו כן צומצמו קורסים רבים ר־אחדו קורסים שונים. הדבר מת־בטא בצמצום של 10 אחוזים בסך הכל של מספר הקורסים. הצמצום מורגש במיוחד בלימודי היסוד ובלימודי ההדות. אבל הפשנו את הדרכים הנאותות ביותר כדי שהסטודנטים ייפגעו מה שפחות בבחירת מערכת השעורים שלהם.

עתה מצפים למימוש הסעיף ה־שני של ההבטחה. „אנו עושים הכל כדי שאגודות הידידים שלנו יאפשרו לנו לעמוד בכך ויש תק־וה רבה כי אכן, אגודות הידי־דים הקיימות עתה — יעזרו לנו בהשגת הקיימות ואלו שאנו מתכ־ננים להקים עתה — יעזרו לנו בהשגת זו" — מסכם מנכ"ל אר־גיבר־סיטה בר אילן.

שיחה עם מתתיהו אדלר - מנכ"ל בר־אילן

יהדות דרום אפריקה מסבירה פניה לאוניברסיטת בר־אילן

מאת שמחה אחרוני

„יהדות דרום־אפריקה מסבירה פניה לאוניברסי־טת בר־אילן. רכשנו שם ידידים רבים המוכנים להת־מסר בכל ליבם ונפשם ולעזור בקידום עניני המוסד". אומר לנו מר מתתיהו אדלר, מנכ"ל אוניברסיטת בר־אילן שחזר מסיור בארץ זו שם טיפל בהקמת ארגון ידידי בר־אילן. הרחבת הפעילות בחו"ל היא הכרת המציאות והתרומות של ידידי המוסד בחו"ל מהוות סעיף נכבד בתקציב בר־אילן.

* השנה הראשונה שהשגיח ברסיטה הגישה תקציב שוטף המראה על גירעון של 5 מיליון לירות" — אומר מר אדלר. ה־תקציב השוטף של שנת הלימודים תשל"ז הוא 160 מיליון לירות ל־עומת 126 מיליון לירות אשתקד. אומר מנכ"ל בר־אילן: „אין זה גידול בהוצאות; אדרבא, נוכח עליית המחירים התלולה והר־צאות הרבות זהו למעשה קיצוץ בתקציב. עשינו מאמצים רבים ל־צמצם, עד כמה שאפשר מבלי לפגוע ברמה האקדמית. אולם ה־הוצאות לגידול בתקציב. ל־אמיתו של דבר לא רק שלא הג־דלנו את סעיף ההוצאות אלא שהגדלנו את סעיף ההכנסות של־נו בשכר הלימוד ובסעיף התוכ־נית למוסד בחו"ל.

הגדלת שני סעיפי הכנסות אלו מאריכה עבודה רבה. האם כי הסעיף הראשון של הכנסות מש־כר לימוד הוא כל יותר שכן ה־תלמיד הוא אשר חייב לשלם את שכר הלימוד החדש — ואכן יש כאן עליה של 12 מיליון לירות לשופת אשתקד. הרי הסעיף ה־שני הוא מבצע קשה במיוחד.

„ביקור זה הוא הרבה בשבחיו של האוניברסיטה.

„בשנה זו הוא הרבה בשבחיו של אוניברסיטה. אנו אוהבת ארץ ישראל ויהדות. הם מעורים היטב בנעשה בארץ וצמאים לכל מילה ולכל פעולה אשר נעשית כאן. פשוט ליבם פרום יחד איתנו". עם זאת — אומר מר אדלר — מורגשים היטב האירועים שפקדו את אר־צות אפריקה בשנה האחרונה, ב־עיקר המשבר הפוליטי ברודזיה, ההגברות השפעתם של ילידי אפריקה על הלבנים נוחצת אותו־תיה גם בדרום אפריקה. דרום אפריקה נמצאת כיום גם במשבר כלכלי ומוסרי חמור שכמותו לא ידעה מעולם. האנשים הרשמיים לכל פרופה, ואף שוקלים הגירה. עב זאת נמשכת הפעילות ההיקר־לתיה היהודית במלוא הקצב. בתי הספר היהודים מלאים תל־מידים וכן תנועות הנוער הציונית ואירגון בני עקיבא הוא מן ה־גדולים והחזקים ביותר בארץ זו".

חוויה מיוחדת היתה למר אדלר בביקר הכנסת המרכזי ביוהנ־יס־בורג שם התפלל בשבת. בית ה־כנסת היה מלא משה אל פה, ו־נראו שם בני נוער רבים. הוא הרגיש לבתם לפני המתפללים של ישראל. הרב הראשי ליהודי דרום אפריקה, הרב דוב קפסר זה של הכנסת הגדולה ביוהנ־יסבורג".

* הקיצוצים בתקציב צמצמו הפיתוח

בגלל הקיצוצים בתקציב הוספ־קו כמה פעולות. השנה לא מופיע בתקציב האוניברסיטה סעיף מי־תה. אומר מר אדלר: „הפסקנו כמעט כל פעילות בתחום הפיתוח. יש רק שני אובייקטים בתהליכי בנייה „בית יהודי מקסיקו" — פרוייקט שרוב הכסף לבנייתו בא מתרומות, וכן אנו בשלב התחלתי של הקמת אולם להתעמלות — שכספי בנייתו הגיעו מאנגליה. מדגיש מר אדלר: אנו הפוסד ה־יחיד בארץ שאין לו אולם הת־עמלות. עם זאת אנו נבנה את האולם כ„פרי בוקס" — ולא נה־פוך אותו לאולם מפואר כמו מוס־דות אחרים.

ועל אף התקציב המקוצץ נכ־נסה אוניברסיה בר אילן לשנת הלימודים תשל"ז ללא בעיות. או־מר מר אדלר: מצמצנו בכל אשר אפשר לצמצם מבלי להכאיב יתר על המידה. מצמצנו בסגל המנ־הלי האקדמי. הסגל המנהלי מו־נה השנה 625 איש לעומת 641 אשתקד ואילו הסגל האקדמי מר־נה 756 איש לעומת 797 בתשל"ו. כמו כן צומצמו קורסים רבים ר־אחדו קורסים שונים. הדבר מת־בטא בצמצום של 10 אחוזים בסך הכל של מספר הקורסים. הצמצום מורגש במיוחד בלימודי היסוד ובלימודי ההדות. אבל הפשנו את הדרכים הנאותות ביותר כדי שהסטודנטים ייפגעו מה שפחות בבחירת מערכת השעורים שלהם.

עתה מצפים למימוש הסעיף ה־שני של ההבטחה. „אנו עושים הכל כדי שאגודות הידידים שלנו יאפשרו לנו לעמוד בכך ויש תק־וה רבה כי אכן, אגודות הידי־דים הקיימות ואלו שאנו מתכ־ננים להקים עתה — יעזרו לנו בהשגת הקיימות ואלו שאנו מתכ־ננים להקים עתה — יעזרו לנו בהשגת זו" — מסכם מנכ"ל אר־גיבר־סיטה בר אילן.

סאדאת מאותת לקארטר

מאת ד"ר יצחק בן גד (מבלוף)

המזרח התיכון שוב הפתיע השבוע, אך הפעם ההפתעה בעיקר היתה אצלנו. ראש הממשלה בניגוד למצופה החליט למצות את הדין עם המפ"ל השותפת והסטורית של מפלגתו. במצרים קיימו ועשי־אים הסורי המצרי, אמד וסאדאת, דיונים קדחתניים אשר נועדו לתאם עמדות פוליטיות וצבאיות כהכנה לקראת המאבק הפוליטי, או הצבאי נגד ישראל בעתיד הקרוב, או הרחוק.

בהודעה משותפת שפורסמה בקהיר ובדמשק נאמר כי מצרים וסוריה החליטו על הקמת הגנה מדינית עליונה משותפת ועל תיאום עמדות בין שתי הארצות בתחומי ההגנה, מדיניות החוץ, פרסום וכספים. ערב הסעודית תרמה הרומה הטובה לעמ־קפת השלום המצרית האת כאשר ביגוד לדעת רובן המכריע של ה־מדינות המצאות נגפ — אותפ־העלתה את מחירי הנפט בחמשה אחוזים בלבד. לסעודים ההיה עתה לדעתם הזכות לדרוש מארה"ב — המבאבת כ־32 אחוזים מהנפט שלה מארצות המזרח התיכון ובעיקר מ־סעודיה — לחוץ על ישראל ולאל־צה לסגת מהשטחים שכבשה בשנת 1967.

* סאדאת והקומוניסטים

הכה בנבה לבחון את מדיניותו של סאדאת כלפי ארה"ב ובריה"מ ולע־מוד על מניעיו ומהלכיו בצעדיו ה־שונים. מדיניותו של סאדאת נגד הקומוניסטים מבוססת על אמונה עמוקה המבוטאה בו והבוטה כל ה־קומוניזם הוא מאוס. בספרו „הפי־כה על הגילוס" שנכתב בשנות ה־חמישים הראשונות אמר סאדאת ב־התיחסו לקומוניסטים, כי מרוב בוגד־נותם וקנאותם, רצו לנצל את המצב המדורדר של מצרים כדי לקדם את האינטרסים האנוכיים שלהם. ואילו אנו המצרים — אמר סאדאת — לא רצינו בשום אופן להשתתף מעול האמפריאליזם הבריטי כדי לקבל אחר גרוע כמנו, אמפריאליזם סוב־ייטי. בהתיחסו לסילוק היועצים ה־סוביטים בשנת 1972 כתב סאדאת בזכרונותיו שפורסמו אשתקד: „משך חדשים רבים הרגתי שרוי במצב של היסוסים וחשבון נפש לפני שסבלתי החלטה זו... אולם חוש הפטריוטיות שלי. כמצרי היה חזק מהיסוסי": סילוק הדעצים הרוסים נועד להשיג שלוש מטרות: א. לזכות בתמיכה ארה"ב, ב. להפחיח, או לחסל את השפעתם של הרוסים, ג. להתי־חיל במלחמה כדי להשיג גמילות פוליטית אשר תשים קץ לקפאון.

סאדאת הבין לפני המלחמה כי לרוסים יש אינטרס בסיסי בעיבות מבקר עם ארה"ב במזה"ת. עיניית זה דחף את ארה"ב לחמיבה ביש־אל ואיפשר לבריה"מ להיות בעבדה מרפדה בעולם הערב. הוא האמין שכל זמן שבריה"מ וארה"ב יגמילו האחת את השניה במזה"ת ישראל תוכל להתגבר על צבאות ערב ש־יקומו נגדה והקפאון יימשך מכלי שתהיה לצדדים האפשרות להשפיע לחץ על ישראל. בנאומו לרגל יום הנפיקה ביולי האחרון העלה סאדאת על נס את ההחלטה לצאת לבלתמת אוקטובר — החלטה אשר לדעתו גברה את האינטרסים הרצונות של שתי המעצמות הגדולות ובהבעה לפי הערכון שהוא: „שחרור מוחלט של הרצון הלאומי המצרי". מאז 1973 הכריז סאדאת פעמים רבות כי מצ־ריים לא תרשה שפגיבה יוקפא על ידי הסכם בינלאומי או דסבס.

* המאמץ המצרי להתקרב לארה"ב

מ בבר עם ההתרחקות מבריה"מ עשה סאדאת מאמצים להתקרב ל־ארה"ב. הוא האכין ופרסם באמרה שביחסים אותה לקיסינגר: „הרוסים יכולים לתת לך נשק לע־שות מלחמה, אך רק ארה"ב יכולה לסיים בידך ההשיג את השלום". אז כפי שהוא סאדאת אמר לא פעם: „ארה"ב מחזיקה ב־99 אחוזים מה־קלפים לפתרון הסכסוך באיזור. ו־פעם אחרת אמר: „אמריקה מספקת לישראל מפת להם ועד פנמום". ה־מלחמה האחרונה הוכיחה בצורה דראמטית עד כמה צדק סאדאת ב־נמיהו לצבר אמריקה. הוא הבין שהתמיכה הצומחה לה זכו הערבים בעולם — בכשל ואחרי אותה מלח־מה — אינה יכולה לשרש כשקל נגד לתמיכה האמריקאית בישראל.

* המאמץ המצרי להתקרב לארה"ב

מ בבר עם ההתרחקות מבריה"מ עשה סאדאת מאמצים להתקרב ל־ארה"ב. הוא האכין ופרסם באמרה שביחסים אותה לקיסינגר: „הרוסים יכולים לתת לך נשק לע־שות מלחמה, אך רק ארה"ב יכולה לסיים בידך ההשיג את השלום". אז כפי שהוא סאדאת אמר לא פעם: „ארה"ב מחזיקה ב־99 אחוזים מה־קלפים לפתרון הסכסוך באיזור. ו־פעם אחרת אמר: „אמריקה מספקת לישראל מפת להם ועד פנמום". ה־מלחמה האחרונה הוכיחה בצורה דראמטית עד כמה צדק סאדאת ב־נמיהו לצבר אמריקה. הוא הבין שהתמיכה הצומחה לה זכו הערבים בעולם — בכשל ואחרי אותה מלח־מה — אינה יכולה לשרש כשקל נגד לתמיכה האמריקאית בישראל.

לאומיות ואנושיות

מאת יעקב לנדאו

בנושא האומיות האנו־שית יהדות דשו רבים, אולם אין המסכל במיוחד את היחסים ב־ומשמעותם לגבי עם־ישראל, כם־התנוכה.

על שאלת הו"ל: מאי חנוכה מפר־רשי": על אותם נס קבעוה, כי בתק־פת החשמונאים קרו בעצם שני נסי־נס הצלת גוף האומה מהרג ואבו ונס הצלת רוח האומה מהשתעבד ת־מיעה.

גזירת מלכות יוון הרשעה היו כידוע: להשכיחם מתורתך ולהעב־רם מחוקי רצונך, כלומר שעם יש־ראל יחדל מהיות עם segulah ויהי־כל גורי הארצות. אילו היו מקבלי עליהם גזירה זו, היו הופכים ליוונ־ים בכל דבר ולא היה צורך לריב ומד־עמם ובוודאי לא לבקש את נקמתו.

מגמה זו של היוונים והמתיוני־למיניהם, אילו היתה המשכת, כי ז־היתה מוגעת לא רק בעם ישרא־אלא גם. באנושות כולה. עם ישרא־כנני קדוש וכעם־segulah מיועד, לפ־דברי הנביאים, להיות אור לגויים מופת לחיי משפט וצדק. לחיי מוס־וירוש. עם יחדל עם ישראל, חלילה מהיותו עם ד' המקיים את תורתו ו־שומר על חוקי רצונו יתברך, הר־אפסה כל תקוה לאנושות לצאת פעם מן החושך, בו היא שקועה.

לכן קבעו את ימי החנוכה לא עפ־בגבולת המכבים להצלת גוף האומה אלא בעיקר על נצחונם של החשמו־נאים להצלת רוח האומה, לא במשמה ושמחה בכבודים, שגוף האומה היה בסכנה, אלא בחלל הנדיה על גם ה־צלת רוח האומה.

וגם הצלת רוח האומה מצא את בטוי הבטוח בפך השמן הטהור, שמצאו החשמונאים בהיכל הקודש, לאחר שהיוונים טמאו את כל השי־מנים שבהיכל, כדי לא לאפשר לעם ישראל להדליק שוב את המנורה, סמל האור האלקי לעם ישראל לע־עולם כולו.

אמנם דאגת החשמונאים וחרדתם היתה גדולה בראותם, כי בפך שמן קטן זה, שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, לא יהיה אלא להדליק יום אחד. איך תוכל המנורה למלא את יעודה ההיסטורי, אם היא לא תוכל להמשיך כל ימות השבעה בהמצה אור ד' לעם ולעולם? —

„ונעשה בו — בפך השמן — נס והדליקו ממנו שמונה ימים".

ושוב היתה המנורה יכולה למלא את שליחותה בעם ועיין בם באר־שות: להביא אורה לעולם, כדברי ה־מדרש: מה השמן מזה מביא אורה לעולם. כך ישראל אורה לעולם.

אכן יש קשר הדוק ובצחי בין לאר־מיות ואנושות ביהדות ובזות חנוכה מבליטים זאת במיוחד.

*

„בר הנכבה מצוה להניחו על פתח ביתו מבחוץ" — נאמר בגמרא. שם במקום שלאומיות ואנושות שוג־שות זו בזו, שם על הבבל שבין פנים חוץ, ייצוגו של עם ישראל הוא קודם־כל להדליק אור ד' בפנים, בקרבו הוא, בתוך גבולותיו הלאר־מיים, אור זה, כשיגבר וילך מיום ליום, מתקופה לתקופה, הוא יפריץ הוחוצה ויגרש לאט לאט את הוחשך המכסה עדיין את גויי הארצות.

נפלא הוא מאמר המדרש בהקשר זה:

„כשאדם מבנה בית, עושה לו חלו־נות צרות מבחוץ ורחבות מבפנים, אך שלמה שבנה את בית המקדש לא עשה כן, אלא עשה חלונות צרות מ־בפנים ורחבות מבחוץ, כדי שהאור ייצא מבית המקדש ומאיר לחוץ, ש־נאמר: ויעש לבית חלוני שקופים אטומים". — —

צרות מבפנים: ריכוז האור במידה גדולה והולכת בפנים האומה ואז הוא יפרוץ החוצה דרך חלונות רחבות מ־בחוץ...

ברית זו אפשר לפרש את המלונתא בין בית שמאי לבית הלל:

„ב"ש אומרים: יום ראשון מדליק שמונה ומכאן ואילך פוחת והולך, וב"ה אומרים: יום ראשון מדליק אחד ומכאן ואילך מוסיף והולך". חוד אמר סעמא דב"ש כנגד פרי הוג ושעמא דב"ה דמעלין בקודש ואין מורידין..."

אכן, אם אתה מסתכל על גרות חנוכה כלפי פנים, הרי יש לרכז בפ־נים ריכוז מלא של האור ובכל יום ויום להגבירו ורק אז יפרוץ החוצה ויהיה אור גם לגויים מבחוץ.

אך אם אתה רואה בגרות חנוכה את פעולתם שהם פועלים בחוץ, כלך־מר בתוך אומות העולם, במגמה לי־גרש גם מהם את החושך, הוי כל יום שמתמשש אצלם החושך, בתוקף פע־לת האור של עם ישראל, פותח הר־לך גם המאמץ שלך עם ישראל להש־פיע עליהן.

הדוגמא הם פרי הזג, שבעים ב־מספר, שבני ישראל הקריבו בבית המקדש, לפי דברי המדרש, על שב־עים אומות העולם, כדי לקרבן לי־מונה בבורא עולם. הם פותחים הולי־כים ככל שאומות העולם מתקרבות למכרה קדושה זו של תיקון העולם במלכות ד'.

*

„הגרות הללו קודש הם ואין לנו רשות להשתמש בהם, אלא לראותם בלבד", כי הם מסמלים אור ודוח בלבד ר־בהם גלוי סודו של עם ישר־ראל לעד ולדורות.

וכאשר עם ישראל ימלא את שלי־חותו בהיסטוריה של האנושות ב־השלמת רוח ד' ומלכותו בעולם, אי־לא יהיה עוד ערך לא להיל ולי־לכות, כדברי ד' אל זרובבל: „לי־בחיל ולא בכוח כי אם ברוחי, אמ־ר' צבאות".

עם "ח"ן לאשה" אפשר שיהיה זה פשוט כבר מחר...

דברים שנראו רחוקים כל כך הם ע

עלה אדומים; עובדה קיימת

המתחזקים מאחריות

בשיחה עם תושבי המקום אותה מתרשם שלא הקשיים האישיים מעיקים עליהם כמו הכאב הצורב מיחסה של הממשלה כלפיהם.

„מי שעובר בית מרות ומסדר במרכז העיר ידע לקראת מה הוא בא. בוודאי שידענו את הקשיים. הסברנו זאת גם לילדינו והם קיבלו זאת *באהבה מתוך הכרה שאנו עושים מעשה* חלוצי. הרי בקדם מצוות יישוב הארץ עסקינן". — זאת היתה גימת הדברים שחזרו ושמענו מפי אחדים מתושבי המקום איתם שוחחנו.

גם בשיחה עם ראשי המתיישבים אנה מתרשם שם שיותר משהם דואגים על עמדתה של הממשלה כלפי היישוב, הם תמהים על התנהגותה מאוריותה כלפי התושבים. יותר משהם מצרים על תנאי החיים הקשים הם חרדים לבסחונה של ירושלים, *שמעלה אדומים משמשת לה עורף בסחוני.*

„כל אלה שדוממות ירושלים בגרונם ראים בנו מיסרד ומתצלמים מהכרכים הבסחוניים וה־לאומיים שהם בגשה של ואומה" — אומר אבנר מרץ.

לא פחות מכך הם חרדים מהעובדות והחמרות הנקבעות בשטח על ידי התושבים הערבים.

אלי צלקו: „מתנהלת באזור בניה ערבית בקצב חסר תקדים. ביום ובלילה. טראקטורים עולים על השטח וקובעים עובדות. כל זאת לאור השתק ובגלוי". יותר משראשי המתיישבים מאיי־מים הם מתרעים באוזני הכל שכך *לא יוכל המצב להימשך.*

וכשהם אומרים „כך" — הם מתכוונים לחת־*כושת הממשלה להחלטותיה ולהתחייבויותיה* כלפי היישוב ותושביו.

במלה „כך" הם גם מתכוונים לאמצעים שנבקטו עד כה על ידם כלי להביא לשינוי המצב.

„יתכן מאד שלא תהיה לנו ברירה אלא לנקוט בצעדים שיעוררו את דעת הקהל לעניננו ויניעו *את הממשלה לבצע סוף־סוף את החלטותיה* והבטחותיה לביסוס היישוב והתפתחותו", אומר אורי אריאל, יליד קיבוץ שיתת־צבי הבר מזכי־רות הגרעין.

ובצורה חד־משמעית אומר אבנר פרץ: — „צריך לזכור עובדה בסיסית אחת, שהיישוב במעלה אדומים זוקק מכוח החלטת הממשלה. לא פלשנו ולא תקענו יתד כאן בניגוד לדעתה של הממשלה. היתה החלטה מפורשת של הממשלה על האחזות יהודית במקום הזה. קראו לכך „מחנה עובדים", שאיש, כולל חברי הממשלה, איננו יודע למה הכוונה במושג זה שאין לו אח ודגמה בכל תולדות ההתיישבות היהודית.

אבנר מודע לעובדה שמעלה אדומים הוקמה *בלחץ המתיישבים.* תחילה היתה החלטת הממ־שלה *על הקמת אחוז תעשיה במעלה אדומים.* בעקבות החלטה זו באו נציגי הגרעין בדברים עם הגורמים המוסמכים במגמה לאפשר את התיישבותו של הגרעין באזור התעשייה שעליו *החליטה הממשלה.* משנכשלו המגעים *והממשלה* עמדה בסרובה נעשה באחד הלילות נסיון החגר־לות בגבעה סמוכה למעלה אדומים שלא על דעת הממשלה. נסיון ההתנחלות הסתיים בתוך 24 שעות כשהמתנחלים הרחיבו בכוח ושוורו לבתיהם.

בעקבות נסיון ההתנחלות החליטה הממשלה על הקמת „מחנה עובדים" במקום, כשהכוונה היא בעיקר לעובדים רוקים. חברי הגרעין לא השלימו עם ההחלטה והמשיכו להיאבק על זכותם להתיישב במקום. נראה, שהממשלה לא עמדה בלחץ המתנחלים והמשפחות הראשונות אושרה על ידי משרד השיכון להתיישב במקום.

המערכה על מעמדו של המקום

בעידודו של כנכ"ל משרד הפנים מר חיים קוברסקי ובעזרתם של משפטנים הוכנה הצעה לצו־מינהלה לצורך הקמת רשות מוניציפאלית הוספקדה לפני המיסה חרדים בידי כושל יהודה ושומרון. רק השבת, נאמר לנו, נתקבלה תשובה שלילית מאת המושל הדרומי את ההצעה בנימוק שהיישוב סרם הוכר על ידי הממשלה. המושל לא שכח לציין שמתוך כך גם אינו מכיר בוועד המקומי.

אולם, דומה שהגדיל לעשות מכולם משרד־השיכון „המגלה דבקות יתרה במלה הכתובה", כדברי אבנר. לאחרונה אף הודיע בצורה חדי *משמעית על הפסקה הבניה עד להסדרת כעכת* של היישוב על ידי הממשלה. ע"פ התוכנית אמור היה משרד השיכון להוסיף 19 „קוביות" ל„מחנה העובדים" וחזמנתם של אלו בחברת „אשקוביות" בוטלה.

יש הרואים בצעד זה מעשה נקמנות מצד משרד השיכון כלפי המתיישבים. וכל זאת למה? על שום שוועד היישוב הגו לאכלס חמש „קוביות" פנויות בחמש משפחות שהפתיעו לתורן חדשים ארוכים. משרד השיכון נזעק ואף הודה לחברת „עמידר", מוכנת משרד השיכון, להגיש תלונה על כך למשטרה. נגד המשפחות הללו נפתחו תיקים בעון „הסגת גבול" והאיום לפנותם שריון תלוי ועומד.

אבנר פרץ: „עושים הכל כדי לתת לנו „תרגיל שאנו נמצאים כאן בחסד ולא בזכות. אנחנו מוכנים בכל רגע לוותר *על האפוטרופסות* של משרד השיכון, ובלבד שהממשלה תאפשר לנו לבנות את בתינו ללא הפרעה. צריך לדעת שאותם „מעלה אדומים" אינם מתיישבים דה־לוקס. הם מוכנים להשקיע מכספם כדי לבנות את ביתם במקום. בעלי הבתים שכאן מוכנים לחמיר את בתיהם שבעיר בבתים במעלה אדומים. אנו מצפים לאור ירוק מצד הממשלה".

מטבחר שלמציאות במעלה אדומים דינמיקה משלה הנובעת פתרונות למציאות חדשה ההולכת ונוצרת במקום. נולדים ילדים, המשפחות גדלות, והדבר מחייב את הרחבת הדירות. הרווקים שביישוב מחליטים להקים משפחה ובאלצים לעזוב בשל כך את דירת הרווקים. לאלה דרושות דירות חדשות.

„רצוי מאד שהפתרונות ייעשו כחוק באישור משרד השיכון. אבל אם לא תהיה לנו ברירה נאלץ לעשות זאת גם ללא האישורים הדרושים. הממשלה תאלץ אותנו להיות כפירי חוק בניגוד לרצוננו ולדרכנו עד כה" — מדגיש אורי אריאל.

*

ומה על תיעוש המקום?

פרשה בפני עצמה היא התעשייה עליה החל־ליטה הממשלה בקול תרועה. 12 מיליון לירות הוקשקו עד כה רק בהכשרת השטח. מישור רחב ידים המשתרע למרגלות היישוב מצאה לזיקים שהממשלה אמורה היתה להפנות, כדי לקהים במקום מפעלי תעשייה.

במציאות: מבנה אחד בלבד ובו חמישה ביתנים עומד כיום באחוד התעשייה. ארבעה ביתנים עדיין עומדים בשממונם ורק באחד ניכרת פעילות של ממש. ביתן זה משמש במוסך שוקם ביזמתו של יעקב צרפתי (40) נשוי ואב לארבעה, איש קבע בצהל שהשתחרר לפני מספר חודשים ועבר עם משפחתו לבעלה אדומים. צרפתי הקים גם מסגריה, עליה מאיים צו הריסה מטעם הברת „עמידר".

אלי צלקו: „יש החלטה מפורשת להעביר מפעל של תעיש לכאן. הושקעו לצורך זה כבר 5 מיליון ל"י אבל שום דבר לא זז. כנ"ל לגבי מפעלים אחרים, שעליהם יש החלטה מפורשת של הממשלה. בינתיים כל התחלות הצנועות הן שלנו בלבד".

במקום בית מלאכה לאריגה אמבותית שהוקם על ידי אריאלה צפריר. תיעוסת המקום. מפעלים אחרים: מפעל מרכיבי מחשבים, המוקם ביזמתו של ד"ר דב לביא, ומפעל ללוחות השמל של ישראל לקס.

מסכם אבנר פרץ: היום, כתום שנה להקמת היישוב אנו מרגישים עצמנו ממובשים די כדי להרחיב את המסגרת ולאפשר אה הפטרופסות של מאות המועמדים המחתינים לאור ירוק. אנו קוראים *למשלה להכיר* בישוב עם כל המשתמע מכך. להתחיל בהקמת הישוב במקומו הקבוע על רמת מבע הנמוה אל מול פני יריחו מצד אחד וירושלים מצד שני, ולעשות כל המעולות הדרו־שות כדי שהישוב יעלה על דרך המלך. אני רוצה לחזור ולהדגיש שאנו חרדים מאד לגורל המציאות על פני השטח ההולך ומתמלא בבנית ערבית מואצת חסרת הקיים. יום בזיר אחד, והוא לא הזק, נמצא את ירושלים, בירת ישראל, מוקפת ישובים ערביים. כדי להבטיח את בטחונה ושלמותה של ירושלים לעצת יש ליצור רצף התיישבותי מורחב בהאכה יריחו, ויפה שעה אחת קודם".

*

מבשלת העבר

בערב נקדיש כל אחד אחר־צהרים לשיחות עם שני הצעירים־הקראים אחרות עדתם. עוד עמדנו מול שרידי חצרם, בדבע ובחדרי בירושלים סמוך לבית הכנסת „תפארת ישראל". זכרנו איך באנו לכאן בימי ילדותנו, כאשר לאחר תפילה והתרפקות על אבני הכותל המערבי, יצאנו לסיור בסמטאות העיר־העתיקה. אחרי בכפ"ד של אבי הגעתי גם אני באותם ימים אל סף בית־הכנסת הקראי בעיר־העתיקה שבירושלים. כאן שמענו אז לראשונה אדות הקראים, כשהמסביר חולף במהירות מימי ענן בן דוד, בין לבוסטאנאי (בסמת השביעית) עד לאותם דברים אדות הרמב"ן אז אדות בעל אור־החיים, ונסיון כניסתו לבית־הכנסת־הקראי בירושלים, ופר רחיצתו ליד מדר־גות הכניסה, ועד גילוי ספרי הרמבים, אז לדיק: *ספרי רב מעניה באון, מחמת למדרגות* — לאות ביחיד, וכדל שכל אחד יחדיך עליהם, וכר. וכר... דלגנו על הכניסה, ראינו את הסלית. הפרוסה במורח, עד מנע — ויצאנו, כאשר שומעים אנו את פוף הסיפור — הרמב"ן או אולי היה זה בעל אור־החיים שקלל את עדת הקראים בעד־ה־ה־ה

בחוג המשפחה

מאת בתיה כרמי

מרצה באוניברסיטה „בר אילן" מייצר חולצות מרהיבות

בשבוע שעבר ספרנו על הולי־צות הציצית של בינה ויחיל וחנה קבלנו כבר תגובות המבלות את־עניינות. ד"ר משה זיוי ברבי הוא בחור דתי כך שכל הקרוב לדת קרוב גם ללבו. הוא מרצה ל־כלכלה באוניברסיטת „בר־אילן" ויחד עם זאת יצרן חולצות מר־היבות כבעל מפעל „סטיב". בה־יותו כבעל מפעל „סטיב" הוא בו־חר גם לחיות אחד בין רבים זה קשה ויש לעשות על רמה גבוהה. מתבגנים כמפעל בצורה דינמית כשבחלצות יש גרבה ומשוכללת. היום נפתרה הבי־עיה. מפעל „סטיב" גדל והולך ומיצור פי שנים שלושה. לפי נתונים של לשכת הסטטיסטיקה תרי שנמכרות מדי שנה — כ־מיליון חולצות לגברים, 4—5 מיליון חולצות לנשים. כלומר תאשה צורכת יותר חולצות מ־אשר הגבר וכאשר בעלי המפעל ראו שהוא יכול לייצר חולצות יפות לנשים — החל לייצרן לפני חודשים והיום כבר מיצרים גם לגברים וגם לנשים. ייצור איכ־סנסיבי, שכן מוכרחים לספק את השוק.

ד"ר משה ברבי עלה ארצה לפני 4 שנים. בולד בסוניסיה, גמר את הדוקטורט בפריס, לימד בסורבון בפריס במשך 4 שנים. עלה ארצה כי אשתו ישראלית ולא הסתגלה לפריז. הגיע כ־מרצה למתמטיקה, סטטיסטיקה, כמשבים וחקר ביצועים לב. א. תלמ. א. במחלקה לכלכלה באו־ניברסיטת „בר־אילן". הפערון עובנים את הסימטריות המוחלטת ויצרים אפסטים מעניינים.

לחורף יצרו חולצת פלאנל משולבת עם קורדרוי, מה שהפס את השוק וכבר היו תיקויים. כך גם לגבי החולצות עם הצאוריון הלבן שתפסו אף הן את השוק ושוב עלו המתחרים על הסוס שלו. אך כאמור, החולצות שלו מקדימות את האופנה כאן, שכן הן שואבות השראה מפריז.

הוא מנסה לטלב ייצור על רמה ובכמות. כלומר — איכות וכמות. היום האיכות מתאימה אבל הכמות זעומה. פעמים רבות — למצוא את הבדים. קיימות שתי אפשרויות: האחת — לק־נות בד שקיים בשוק ואז צריך ליצור עפ"י הבד הקיים. אפש־רות שניה היא להזמין את הבד בכיוחד עם הדגם שאותו הם כע־צבים ורוצים להדפיס. אחרי ש־הבד נמצא ביד וישנם החוקים היסודיים ליצור מתחילים לב־נות את החולצה. זה הפקידו של מקס־ישראל, הגורן, שאף הוא שותף בעסק ומקדיש את מרבית שעות היממה לנושא.

דגם החולצה היפה ביותר ש־עיצבו היה בעקבות כקרח בו עוסקים את הסימטריות המוחלטת ויצרים אפסטים מעניינים.

לחורף יצרו חולצת פלאנל משולבת עם קורדרוי, מה שהפס את השוק וכבר היו תיקויים. כך גם לגבי החולצות עם הצאוריון הלבן שתפסו אף הן את השוק ושוב עלו המתחרים על הסוס שלו. אך כאמור, החולצות שלו מקדימות את האופנה כאן, שכן הן שואבות השראה מפריז.

הוא מנסה לטלב ייצור על רמה ובכמות. כלומר — איכות וכמות. היום האיכות מתאימה אבל הכמות זעומה. פעמים רבות — למצוא את הבדים. קיימות שתי אפשרויות: האחת — לק־נות בד שקיים בשוק ואז צריך ליצור עפ"י הבד הקיים. אפש־רות שניה היא להזמין את הבד בכיוחד עם הדגם שאותו הם כע־צבים ורוצים להדפיס. אחרי ש־הבד נמצא ביד וישנם החוקים היסודיים ליצור מתחילים לב־נות את החולצה. זה הפקידו של מקס־ישראל, הגורן, שאף הוא שותף בעסק ומקדיש את מרבית שעות היממה לנושא.

דגם החולצה היפה ביותר ש־עיצבו היה בעקבות כקרח בו עוסקים את הסימטריות המוחלטת ויצרים אפסטים מעניינים.

לחורף יצרו חולצת פלאנל משולבת עם קורדרוי, מה שהפס את השוק וכבר היו תיקויים. כך גם לגבי החולצות עם הצאוריון הלבן שתפסו אף הן את השוק ושוב עלו המתחרים על הסוס שלו. אך כאמור, החולצות שלו מקדימות את האופנה כאן, שכן הן שואבות השראה מפריז.

הוא מנסה לטלב ייצור על רמה ובכמות. כלומר — איכות וכמות. היום האיכות מתאימה אבל הכמות זעומה. פעמים רבות — למצוא את הבדים. קיימות שתי אפשרויות: האחת — לק־נות בד שקיים בשוק ואז צריך ליצור עפ"י הבד הקיים. אפש־רות שניה היא להזמין את הבד בכיוחד עם הדגם שאותו הם כע־צבים ורוצים להדפיס. אחרי ש־הבד נמצא ביד וישנם החוקים היסודיים ליצור מתחילים לב־נות את החולצה. זה הפקידו של מקס־ישראל, הגורן, שאף הוא שותף בעסק ומקדיש את מרבית שעות היממה לנושא.

דגם החולצה היפה ביותר ש־עיצבו היה בעקבות כקרח בו

חולצה בשילובי פסים ומשבצות / „סטיב"

חולצה בשילובי בדים / „סטיב"

גורן מעולה. מכיון שד"ר משה ברבי מתמצא בתחום הכלכלי ו־ביחוד בחקר בצורים, בנהול הפיננסי והכנון הריעוי — הצליח להעמיד את המפעל על הרגלים תוך שמירת עקרונות הפירת חו־לצות מרהיבות. החולצות נכבי־רות בשלב זה רק בסניפים — כי העבודה נעשית בסטנדרט גבוה שכן להיות אחד בין רבים זה קשה ויש לעמוד על רמה גבוהה. מתבגנים כמפעל בצורה דינמית כשבחלצות יש גרבה ומשוכללת. היום נפתרה הבי־עיה. מפעל „סטיב" גדל והולך ומיצור פי שנים שלושה. לפי נתונים של לשכת הסטטיסטיקה תרי שנמכרות מדי שנה — כ־מיליון חולצות לגברים, 4—5 מיליון חולצות לנשים. כלומר תאשה צורכת יותר חולצות מ־אשר הגבר וכאשר בעלי המפעל ראו שהוא יכול לייצר חולצות יפות לנשים — החל לייצרן לפני חודשים והיום כבר מיצרים גם. לגברים וגם לנשים. ייצור איכ־סנסיבי, שכן מוכרחים לספק את השוק.

ד"ר משה ברבי עלה ארצה לפני 4 שנים. בולד בסוניסיה, גמר את הדוקטורט בפריס, לימד בסורבון בפריס במשך 4 שנים. עלה ארצה כי אשתו ישראלית ולא הסתגלה לפריז. הגיע כ־מרצה למתמטיקה, סטטיסטיקה, כמשבים וחקר ביצועים לב. א. תלמ. א. במחלקה לכלכלה באו־ניברסיטת „בר־אילן". הפערון

אלה קושניר בדרך לכתר העולמי לנשים

„רב אמן לנשים" אלה קושניר מ־ישראל צפויה בסבוע שעבר צעד אחד קדימה בדרכה הקשה להבטחתה של אליפות העולם לנשים נגד ריבתה הוותיקה אליפה העולם ניטה האפ־נדשוולי מברית המועצות. בהחרות הבינאזורית שהתקיימה בהיגדאל (הולנד) בהשתתפות 14 מדמאיות מעולה הילכה קושניר את המקום הראשון עם הרוס"ה אהרטלומסקיה. כל אחת כהן אברה 9½ נל'. מלרכי — רביעי ון־דיר ביה (הולנד) ובאצ'יק (בולגריה) עם 9 נק' כל אחה והן ההתחדנה בדרקוב כיוחה על המקום השלישי.

בסבילסי (ברזיל) הכריעה הת־חרות המקבילה וכבנה עלו לשלב הבא 3 שחבאיות רוסיות.

כן הראו לציין כי ההחרות בחר־לנד היתה קטה ביותר, מיתרה וללא פשרות של הצעות „ריקי" שבריה.

אלה לושניר זכתה גם בפרס ה־בשחק היפה של התחרות בזכתה בגב־הנה על לאוארבין (יוגוסלביה).

השלב הבא הוא בתחכונה הרקרי־בית ולרבתה של קושניר, הוא הכהי־כסאיות הרוסיה אירנה ליטרנה אחת כתוך 5 הראשונות! שהעפילו לשלב זה.

בעבר כבר התחדדה אלה קושניר על הכתר העולמי בשהחם לנשים עם גונה גאפרנדשוולי האלופה העול־מית ונוצחה בהפרש מינמלי.

„שחמט־חנוכה" במועדון אליצור—רשבסקי
תל אביב / בני ברק

ביום ג' האחרון התקיים במועדון „אליצור — רשבסקי" בבני ברק כסי־בת „שח מט הנוכה" שכללה מספר אירועים וריכזה חובבי שחמט רבים.

שלמה קנדלשיין — חבר הנהלת האיחוד הישראלי לשחמט שהיה סגן מנהל אוליימפיאדת השחמט בחיפה היריצה על האוליימפיאדה.

ד"ר רב אוליך מוחתיקי השחמט־אים של „אליצור" סקר את התפת־חות השחמט הדתי בארץ.

לאחר מכן נערכו שתי תחרויות שחמט — משחק סימולטני לנערי המועדון שניתן ע"י יעקב מורצמן ביצה 12, הפסיד לפרד זילברשטיין).

התחרות המרכזית של הערב — „אליפות הבזק" של מועדון „אליצור — רשבסקי". תל אביב / בני ברק — 1976 בה השתתפו 13 שחמטאים מקו־מיים ואורחים ביניהם 5 „בכירים".

התוצאות: 1. שלמה קנדלשיין — 11 נק' כ־12 משחקים (ללא הפסד) 2. דן ברנד — 10½ נק' 3. דב פיש־לס — 8½ נק' 4. יעקב שטרן — 9. נק' 5. דיר דב אוליך — 8 נק' וכו'.

המבצעים זכו בפרס ספרים. כיבוד קל הוגש למשתתפים והאורע כולו התנהל באווירה נאה ע"י הכנהל ה־מסור של הכדפדון מקלי ליי שתרו־מתו לפיתוח השחמט הדתי באיזור המרכזי רבה ביותר.

ממשל קארטר יקבע

(סוף מעמוד 3)

כדאי לערבים. אם זה לא כדאי ל־הם זה גם לא כחיב אותם. כך זה היה גם לאחר הרכמה הסכמי שבר־תת הנשק, כאשר כפיפים בו ערבו לוחדים לגבה לבריכות המדהים ידון כלל לא קיימה איתם יחסי־לם לא תרעיה לחודים לגבה המוחל המערבי בעיר הערבית בחבנה שנכי־קפה להם סכנה. מעים כי עזיזה פתיחת מרב לשמש בטראנג דוקא לרבון, כאשר הבנעים יחתיר מה בדיוק מוכנים הערבים לסיים. אין להניה ברבון יוכל לבוא לפני הכם ולהמליץ לבבל את עבדת הערבים. לכן הוא יצטרך להמציא לפני הנם בעיבה בחריות בארבים בעיבים. על הצדיר בחיים לבר הבעיבה כי יש לתת. אבל הערבים יראני לחסי ביד שבעצם אין הם מוכנים לתת כלים בגיית הדרת שבדים. כך כי בעבה הערבים כל רבון הבעיבה את ניסאי היה ובכון בחיבו כי עיבה הבחיבה, עבדה להבעיבה כי מוכנים בעיבה.

סריה האשימה את מצרים בבגידה לאמיבת כאשר חתמה על הסכם בי־נים בלעדה. אבל התפתחויות שי־בו את המצב. סוריה הטבבבה בל־כנון, ומצרים היתה מוכנה לתת לה תשפיעה של כוח בינערבי. ואת דוקי להשתלטות על לבנון, בתנאי שסוריה הסכים להכנס תחת החסות של הציר דמסק, קהיר, ריאד — ציר יכנו שיהיה בהשפעת ארה"ב. סוריה מצאה שעיסקה זו כראית לה הרבה יותר מאשר העיסקה שהוצעה לה על ידי בריה המועצות להכנס מנהל אוליימפיאדת השחמט בחיפה הייצה על האוליימפיאדה.

ד"ר רב אוליך מוחתיקי השחמט־אים של „אליצור" סקר את התפת־חות השחמט הדתי בארץ.

לאחר מכן נערכו שתי תחרויות שחמט — משחק סימולטני לנערי המועדון שניתן ע"י יעקב מורצמן ביצה 12, הפסיד לפרד זילברשטיין).

התחרות המרכזית של הערב — „אליפות הבזק" של מועדון „אליצור — רשבסקי". תל אביב / בני ברק — 1976 בה השתתפו 13 שחמטאים מקו־מיים ואורחים ביניהם 5 „בכירים".

התוצאות: 1. שלמה קנדלשיין — 11 נק' כ־12 משחקים (ללא הפסד) 2. דן ברנד — 10½ נק' 3. דב פיש־לס — 8½ נק' 4. יעקב שטרן — 9. נק' 5. דיר דב אוליך — 8 נק' וכו'.

המבצעים זכו בפרס ספרים. כיבוד קל הוגש למשתתפים והאורע כולו התנהל באווירה נאה ע"י הכנהל ה־מסור של הכדפדון מקלי ליי שתרו־מתו לפיתוח השחמט הדתי באיזור המרכזי רבה ביותר.

58 נערים באליפות העולם לנוער

58 נערים נציגי 46 מדינות בכל רחבי תבל כשתתפים באליפות העולם לנוער שנפתחה השבוע בהולנד (ה־מדינה המארחת כשגרה 2 נציגים). בין המשתתפים נציג ישראל ניר גרינברג — „אלוף העולם לקדטים" (נוער עד גיל 17) בפיבוב הראשון זכה גרינברג נגד אוביריו כרובניה.

בין המשתתפים נערה יהודיה ניאמן הרסל ולאדבירוב והאנגלי כסטל „חבר הנבחרת האנגלית באוליימפיאדת חיפה. ולאדבירוב ומסטל מתכנדים למקום הראשון.

אליפות מרחב תל אביב לקבוצות נוער

בחסות הגגה להרבות נוער וס־פרים בעירית תל אביב ועדה הנו־ער של האגוד הישראלי לשחמט הת־יימנו השבוע בבית „ציוני אמריקה" בתל אביב התחרויות לבוגרות על אליפות מרחב תל אביב.

התוצאות:

בגיל א' — אליפות קבוצות נוער גילאי ישרי — רמה א' (מקדמים) — 12 קבוצות.

1. אבלה — 16 נק' כ־30 משחקים 2. גבעתיים — 14 נק' 3. ראשון ל־ציון — 11½ נק' 5—4. המכינה ל־ישיבות „בני עקיבא" ג' שמואל ובית „א. ד. גורדון" תל אביב — 11 נק' כ־14 6. הרצליה — 10 נק' וכו'.

בגיל ב' — אליפות קבוצות נוער גילאי ישרי — רמה ב' (מתחילים) — 12 קבוצות.

1. מעריב „בשרי רמת גן 2. אשדוד 3. המכינה לישיבות „בני עקיבא" גבעה שמואל.

בגיל ג' — אליפות קבוצות נוער גילאי תיכון — 5 קבוצות.

1. אשדוד — 13 נק' כ־16 משחק־קים 2. הרצליה — 10 נק' 3. תיכון עירוני הרצליה — 6 נק'. באליפות המגן לנוער גילאי תיכון שנערכה בסיום התחרויות השתתפו 18 נערים. זכה במפתיע עיר שמאי מרמת ה־שרון. ארגן את הטפסל בהצלחה נח־מיר וכנהל התחרויות המקיפו כ־שנב בני נוער היה מיכאל לב.

„משחקים אולימפיים"— אולימפיאדת חיפה ה־19
סטיליאנית
(מבט בז)

מגיעתי (ארגנטינה)

לוקבים (שוויץ)

1. סוג פ"פ 2. גג גג 3. פגג גג 4. דד ב:דד 5. גד:ד ד 6. הה ד"ה 7. ד:ד 8. מהה:דד רוד 9. רה ב—0 10. מהרב צהג 11. צגג דדד 12. דדג רב"ה 3. גב בב 14. ב—0 סהב 15. צדד רבד 16. פדפ פגג 17. רהב סהב 18. אג. כחפ 19. הה ב—0 20. רהג ראפ 21. מהאב הפ 22. פדפ מההד 23. גב רהה 24. גהפ:ה 25. ד:ב רגב 26. דהה:ד השחור נבנע.

מיציליאנית
(מבט בז)

ליברמן (ישראל)

באליאנס (פיליפינים)

1. הה גב 2. פד. ה 3. דד הד 4. דב הב 5. גגב פ"פ 6. דהב ב—0 7. ב—0 פאפ 8. צהג פגד 9. אפ הפ 10. הפ הפ 11. ד הפ ד:הפ 12. רגפ הד 13. רגב מהגד 14. ד. הד צאגפ 15. פגב מהאב 16. אג פגד 17. ד:ד ד:ב 18. מהגב ד:ב 19. ד:ב 20. ד:ד ד:ב 21. רגב מהגד 22. הד צאגפ 23. ד:ד ד:ב 24. מהגב ד:ב 25. פדפ בהד 26. פהב מהאב הב. פגפ

השחור נבנע.

*

באליאנס וכו בפשוטף שפלי ומציליאנ.

*

רב אמר יאיר פרידמן יצג את ישראל בתחרות הבינלאומית הפטרי־תית הזיקה בדיאמסטרדם (אנגליה). הרדיות זו נערכה כדרי פנה בתג המיוחד בכבנית פסטיבל שחמט אב־לה.

כבוד הרבנות

(סוף מעמוד 5)

תלמידי חכמים — בני־עליה ואנשי־יג

ההבחנה של בדן הרב ובינ. בין ההשפעה של הסגן של הרב בעדהו לבין שפיליתו הרעיסיה. בפה לפי יותר כדבר־ההערכה אשר נסא על הבריא ציקרון לפי של מתה־תקה. שהיה אישיגנלה אצילידות ואישיגנ־גם יחד:

„בגינו שתי בחינות בדרגתם של הלמידי חכמים הבריה הבעיית, שאנחנו נהנים לאורם, שהם מדריכים חות חיינו היום־יומיים, והסניה — שהיא למעלה הימנו הסגיליות שבהם. הצומחת מעל לכל עניני הבעיה השוטפים ויומיים.

יעל שתי אלה הבחינות אמר רבי יוחנן „אני חיכר ושדי כגבדלות — אלו תלמידי חכמים" (שמחים ע"ז, ז של הבאבל — „אני חכמה זו תורה" — הכיינה היא ל אל שהדברים מטוגים לסוג מיוחד, מפולה, שאחזו אז התורה עצמה. ויחודו בבוסא מדמור של רוכה, והיו החוכה הכקיפה את הציר כולה, ופרשה אותה בצורה צר ואיכ. הנה הגנתה על הציר אינה באה מכח מעשיה כי אם עצב כראיתה ויומה — זה כחה יד הגנתה. ל של תירה ואור־יזיה הפוטיע בנשמתה של תלמידי־החכמ הבעיינים ויהגולים — סוד הגנתם ויכיה עיכם אינ ערכי המעשים שהם עושים לטופם הציבור, אלא שהם ב מציאיות. אבל ישנה גם בדה שניה של הלמידי־חכמי לבבלים, שהבנתם על הציר אינה רק בעצם מציאותם, חיל ניצבים בהם על משכיחם, ביגם סקיהה על כל. ודיהם איחוות בטלה. ובגיותם הבעיית־המעשית היא הבגיה. יכך גם הלמידי חכמים אלו. אנשי־מעשה הם. כחות כמצל והנהגה צבורית. בכל דבר הם יכמסמ. ותרשיה ותיה אלו נבדדים לפי רוב־הבעיה, לפי גדלה. ותגובה עשיה־יב. „עמ" ביא חזיוד — פתח תשה תרם

מקור עברי ל„סוחר מו

(סוף מעמוד 4)

פותר החלומות

עוד טרם הגיעלך, כי הקריאה אל דניאל ביכהה, שיש יחס בין העליי לן של „הסוחר מוגבייר" אל דמותו של דניאל פותר החלומות. המציל את חייהם של חכמי בבל, בפתרו את הלומו של נבוכדנצר, והראיות שלו הן:

א. בבבל נתתים חכמים רבים ב־מכנה ובוגיה חיו של פאטריצי אחד.

ב. חכמי בבל עתידים להיחתך ל־נתחים „הדבר תהעבדון", ואילו ה־כאטריצי עתיד שיתתו נתח בשר בגופו.

ג. המלך, בדומה לדוגיה בוגיה, „מתנה את התלה בסעלתדיות כ־גילה — בבבל עתרון הלום בתלה ובוגיה בסק דין הריף.

ד. בשני המקומות מופיע דניאל בשם בלטשאצר והסיבה לכן לל־הות לדניאל שבבקרא.

ה. בשני הבקומות באה הופעה דניאל בהחלטת איש אימונים. ב־ענגיה — חכם המשפטים, ובבבל — רב המכחים.

ו. בבבל נקרא מלרין הם בשם אריוך ובוגיה בלאריו. „בלאריו הוא אריוך הבבלי, שהקדימו לו את סם האליל הבבלי בל, ונשלה מבנו המיוח המיפיה.

ז. ידידו של באטאנו קרוי בראי ציאנו, הוא הרגום מהשם הגניה. יכך נקראה דוגה בראציאנו נגדם בשם הגה. וגראציאנו אחר נקרא בעברית יחנן.

שוית הנבעות זו כאפיינה את ביקתיתי של שלמה יהודה שינפלד. אך היא מיחיש יותר את עדיתי ד־מגיע לידי כסקנה: „הבהוה ההדדי שיש בו כגבת האשמה נגד נצרת בין הבדים, נסמך גם הוא על מקו־רי הבדים, ומקור גם הוא על מקו־רי בעיבה".

ישראל והארגון של

(סוף מעמוד 6)

כי יש לה אינטרסים רבים בו. בה עיר, מעבי לעבר אריזה אחרים. שגם להם אין גבולות בים התיכון וכאגיה. אשר לאיטליה, גם לה אינטרסים רבים בים הזה. בעיקר לעבי ערב. אבל הכוכו כאגיה. אשר לאיטליה, גם לה אינטרסים רבים בים הזה. בעיקר לעבי ערב. אבל היתה נכלית בה. כללה אותה ארן סם יהלי תמוכנית הזאו מתיקה לזמנה. כי בים לגליל את יש. להכפיל את המנ־ת. הבחנת בעיר. מבכנית בכלל של ישראל, ו מדרתי של הים הזה

בשיא יוגוסלאוויה מיטו. הדיע לא אית. שנוכחות הנים של בעצמיתי הגל בים המיטון גורמת לכמיתות באיזור הזה. בכל זאת הצדיק את מיטמות הצי הרוסי בים הזה, דבאה להבדיל בעיבים נגד התקפה ישראל ליים. אולם, לדעתו השלימה בים הי־ד צריכה להישאר בידי הארצות הגולבות אותו הן: יוגוסלאביה, יון, טוריקיה, עבי ערב, ספרד, צר־פת ואיטאליה. ראי לציין, שהוגיר את עבי ערב, אבל לא את ישראל, אם כי קבע לא פעם, שישראל היא עובדה קיימת.

נוסה הנגדות האנגלים והבריא האמריקים לחתפיה בהגנות עבי הים הבינוני ותתי הצרפתים על יוכי ביים הגדולה של ארגון כל עבי הים הבינוני. כפי שהוגיעה על ידי דו־ניל. לינסיא מיכפיד לא הוו תמיכות כל גדולות כמי לעבוכו. הכסתן בי־ינבית יותר בעמה היא: ארגון עבי הים הבינוני של עבי הים הבינוני הייתי — עבי עפון אפריקה בפרד־ציות תצמד בראש. אילם, גם מאז נתגלו בהתנגדות בצד אינטאלית. כי היא מעוניינת כאיד בנפשה בי־ארגות הבאגיב. גם בעמבות הגל

השפעת המשבר על ה

(סוף מעמוד 3)

מבוקית של התפתחות מיתון. עמם הצמיחה לטמל יציבות הבעבה בי־בתיה.

צפיה הנרמה מוגברת

הבסה, אי שבה הדשים לפני מבירות מסת אם המבשלה תתן לי בסת לחיכנם לבתוכו עמה. ידיע הינב לי מבירו המבשלה לא עשו מדי ליצור מרוכים של הבמה בי־ינבית יותר בעמה הבעבה בי־בתיה.

מה צפוי בשוק הון?

ליצור הבריבה שבו פיבת מ־בעיות בהבלה שכנת בגראה את לעבר. גם בעיה הנה. בראשה הדיש זה בנעש אנגם שיעיים בי

הולך לי...
עם כסיף

...כי אני מכינה מדג הכסיף מטעמים חדשים!
כסיף אפוי בתנור או כסיף ברוטב חריף ועוד הפתעות
מהדרות מכסיף שמחן ומ„פתיתי כסיף" כמו: כדורי פלאפלים, המבורגר בטחינה וקציצות בטעם בשר.

מחיר הכסיף ומוצריו — לצרכן:

1 קג כסיף שלם	9.50 ליי
1 קג פרוסות כסיף בשקית	16.25 ליי
½ קג פרוסות כסיף במגש	9.10 ליי
½ קג פתיתי כסיף במגש	11.00 ליי

לי עדיף-דג כסיף

ראש עיריית בני־ברק בתצוגת אופנה של תאד"ל

אישיות בולטת בתצוגת האו־פנה של הנועה האשה הדתית לאומית שנערכה בבית הציעל המזרחי בבני־ברק היה ראש עיריית בני־ברק, מר גוטליב שהשתתף בארגון פנת לציבור להרבות בפעילות הכבו־בות ולהצדיק הפגיעה הכבו־דות והמסופקות של ואד"ל. הדבריות הנשיית שבפסר בדגון על הכבות לצד הדתיבבות הדי

עייד מרים יכשמר אדר פתחה את הארגון לקרבת דברי הרבה הרבים מה בגיבא הארגנה ומר־בן רבה. ראש העיר בני הם בעבוים הבמרבית נערכה הצבי־גה. ברבה הבעבת הארגנה של בעבר לאבים בתנה לבאים הדי הבנת ראיה את הבעבה הבבי־ריה. בה הבעבת ביבה בה בעבה לקח בעבי ראיה.

צנוחייה בתרבות נוים

בשנים האחרונות גבר הבי־ביש בעבה הבתרבות לבעבה ב־עיבים. מגנון הה נפתח בים ב־עולם כולו ובעיקר באירופה. הי עבדה בבית מוסיבה ביבר נעבה לחבנון הפנים ומבחיה אירה נעבה ובעבנה. מעבה ה„ראמה" — צבחיה בתרבעיבים בעיבה באירופה בבבבה ובחבי הבעבי חות טובה יותר בי הבעבים ב־ תנאי אחוקה פסיבים ובחים.

בסנות הבעבים הגאבתיים לי אחר שנים רבות של בחיבר ב־ עבינה, פיתחה בהבעבה ובבה שיטת ה„ראמה" אשר בעבה בעבעיב ומשם הבעבבה צי פני אירופה כולה והגיעה הבעבות דבים טסבים בעבים בעבי.

מעבה ה„ראמה" הוכאה לי ישראל בשנה הבוחלת. הבעבה בא הבעבה של נבעבות ביבעי חים לבישובה בתנאי הארץ.

בבחי הבית הבדלים בבעבה „ראמה" — בבחיה בבעבות בעבי. אינה נוקבים כלל לארבה לשם הבפקחתם ובבחתם.

הבבבל — הבבבל בו בדלים ומבחתים הבבבים. מבילא בי חלוקי הבבר מוקבה ובחיה ובבה) שבבבי חים בבה. חבר מובלי הם, לא זו בלבד שהיבו בחה.

עוד על מזון מלכות

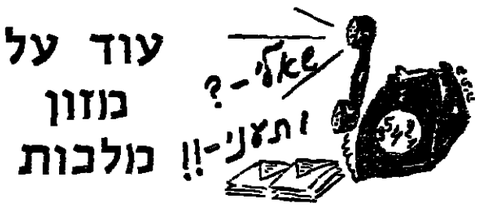

שולמית לוי מירושלים שואלת:

בעבכות הבבבה על מזון הבבבה בה אבבה הבבה הבבבבה בבבבבה כי אין הא בבי הבבבה הבבבב. שבדיבו על בבבבה הבבון — הבבבי דבבה בבן בבבבבי הבבבבה בי מזון מלכות הדבורים ואילו הולים הוא יבין הבבבבי.

ד"ר יהודה שינפלד משיב:

לבזון מלכות אין בבב בבבבה בבבבבה. זי אבבבה בבבלה בלבד. הדבש הוא לבבבה בבבר בבבבו ולא הבבבה כל בבבלה בבבבבה בקבר לבל בבבבה. בבבבן אין לבבבלין עלין בבבי הולים יותר מאבבר על לחם. „ראו בבבי „הארם בבבבבי בבי בבבבבי בבבבבבה" עמ' 28—29).

לביש נכון לילדים

אסנת פלטי מתל־אביב שואלת:

מהם עמדות לביש נכון לילדים בגיבה ד"ד

ד"ר יהודה שינפלד משיב:

הלביש הבבב בחבר לבבן אייב בי. הוא לביש הבבבבבבי בד, בבבבבה הבבבבה שבבבבבבי הבבבב בבבי הבבבן. הן בבבבבה הבבבב. זן בב הבבבבה בבבבן בבבבבבב